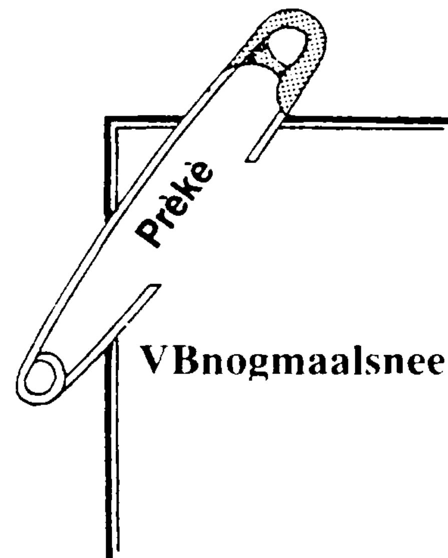
VANDAAG

ADAMUS ...reina...

110E JAARGANG — NO.: 24 ZATERDAG 30 JANUARI 1993

AMIGOE

Bestand bereikt voor herstel Krajina-stuwdam

Vredesplan afgewezen door Bosnië en Bosnische Serviërs

GENEVE - De drie Bosnische partijen moesten vandaag (zaterdag) zeggen of zij instemmen met een vredesregeling voor Bosnië-Hercegovina die de bemiddelaars Cyrus Vance (VN) en Lord Robert Owen (EG) in de afgelopen maanden hebben opgesteld. De dag erna brengen Vance en Owen verslag van hun bevindingen uit aan secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali van de VN. "Ik ben voorzichtig optimisch - nee vol vertrouwen - dat we het op het eind van de (zater)dag eens zijn. Het lukt misschien niet in zijn geheel hier, maar dan komt het wel in New York", zei EG-bemiddelaar Lord Owen in Geneve. Zijn optimisme werd geloochenstraft doordat Bosnië en de Bosnische Serviërs het plan afwezen. Een positieve ontwikkeling was echter het bestand dat lijkt bereikt te zijn om de dam bij Krajina te sparen.

Begin volgende week rapporteert Boutros-Ghali aan de Veiligheidsraad (V-raad) van de VN. "Daarna moet de V-raad beslissen" over de vraag hoe men in Bosnië verder moet, aldus conferentiewoordvoerder Fred Eckhard. Hij zei dat "het aanhouden van de vijandelijkheden tussen de drie partijen aantoont dat men het tempo in het vredesproces moet opvoeren". Hiermee doelde hij op de gevechten in Centraal-Bosnië tussen Kroaten en Moslims en in Krajina tussen Kroaten en Serviërs.

Het vredespakket, waarover maanden taai en vasthoudend is onderhandeld, omvat een grondwet voor Bosnië-Hercegovina, een kaart met de grenzen voor de tien provincies waarin Bosnië-Hercegovina wordt opgedeeld en een "militair document" voor een duurzame wapenstilstand. De Bosnische Kroaten van Mate Boban hebben als enige van de drie groepen het pakket tot dusverre geheel aanvaardbaar genoemd.

Radovan Karadzic, de leider van de Bosnische Serviërs, had donderdag laten doorschemeren dat zijn partij in beginsel instemt met het voorliggende vredesplan. In de tien maanden oude oorlog in Bosnië-Hercegovina gelden de Moslims algemeen als de grote verliezers. Tienduizenden moslims zijn van huis en haard verdreven in een terreurcampagne die de

De door moslims geleide Bosnische regering en de Bosnische Serviërs hebben het vredesplan dat hen zaterdag in Geneve werd voorgelegd afgewezen. De bemiddelaars bij de vredesbesprekingen over Bosnië, Lord Owen (EG) en Cyrus Vance (VN), hopen evenwel dat de strijdende partijen later alsnog hun handtekening zullen zetten.

Een woordvoerder bij de vredesonderhandelingen zei dat een ontmoeting tussen de drie Bosnische partijen - moslims, Serviërs en Kroaten -was opgeschort. De partijen waren zaterdagochtend voor een laatste besprekingsronde bijeen gekomen. Het vredesplan voorziet onder meer in een bestand, een grondwet en een opdeling van Bosnië-Hercegovina in tien autonome provincies. De Bosnische Kroaten hebben als enigen het plan aanvaard. Owen heeft de drie partijen gewaarschuwd dat militaire interventie niet is uitgesloten als zij het vredesplan voor hun land blijven verwerpen.

De onderhandelaars in Geneve zullen de Veiligheidsraad van de VN vragen "een definitief besluit" te nemen over het vredesplan. Owen zei te hopen dat de V-raad het plan zal goedkeuren. "Als een of meer partijen het plan dan blijven verwerpen, dan hopen wij dat de V-raad gebruik zal maken van de noodzakelijke bevoegdheden, of die nu politiek, economisch of militair zijn, om het plan op te leggen", aldus Owen.

bijnaam "etnische zuivering" gekregen heeft.

Een commandant van de Serviërs in Krajina heeft vrijdag gezegd dat zijn manschappen instemmen met een door de VN voorgesteld bestand, zodat er gelegenheid komt om een stuwdam te repareren die de afgelopen dagen ernstig beschadigd is. Volgens de premier van Kroatië is het gevaar geweken, dat de Peruca-stuwdam doorbreekt, wat dramatische gevolgen zou hebben voor het achterland van de waterkrachtcentrale die een belangrijk deel van de dalmatische kust van stroom voorzag.

"Wij hebben een voorstel van commandant generaal Satish Nambiar van de VN-vredesmacht aanvaard om het vuren op Kroatische posities te staken", aldus kolonel Stojan Spanovic. Op de 65 meter hoge stuwdam wordt met man en macht gewerkt om te verhinderen dat hij helemaal wegzakt.

Het ergste gevaar lijkt geweken. Premier Hrvoje Sarinic van Kroatië, die vrijdagmiddag ter plaatse was, verklaarde dat het grootste risico voorbij is. Eerder op de dag had premier Franjo Tudjman nog gezegd dat de stuwdam "dreigde weg te zakken".

Mocht de stuwdam bezwijken, dan komen meer dan twintig dorpen (met twintigduizend inwoners) onder water te staan in een vruchtbare vallei die richting Split loopt. Deze grootste Kroatische havenstad aan de Adriatische Zee ligt 45 km van het waterwerk.

"De schade aan de stuwdam is aanzienlijk, maar herstelbaar", zo zei een waterbouwkundig ingenieur voor de Kroatische radio. Hij had eerder Peruca bezocht met premier Sarinic.

Patrouilleren boven Bogota

■ *SANTA FE DE BOGOTA - De veiligheidsmaatregelen in de Colombiaanse hoofdstad zijn opgevoerd nadat in de afgelopen dagen verschillende bomaanslagen zijn gepleegd. Onder meer patrouilleert het leger met helikopters boven de stad. De aanslagen zijn het werk van de drugsmaffia onder leiding van Pablo Escobar die de regering de oorlog heeft verklaard nadat deze niet naar zijn pijpen wilde dansen.*

(AFP-satellietfoto)

President: Stembus-nederlaag Senderisten

Onafhankelijken goed voor de dag in Peru

LIMA - Een groot deel van de ruim elf miljoen Peruaanse kiezers heeft zich vrijdag weinig gelegen gelaten aan bedreigingen door de guerrillabeweging Sendero Luminoso en heeft bij gemeentelijke verkiezingen vooral onafhankelijke kandidaten gekozen als burgemeester. In de hoofdstad Lima verlengde de zittende burgemeester zijn ambtsperiode.

Het geweld van Sendero Luminoso (Lichtend pad) eiste twintig doden en talrijke gewonden in de laatste analoop naar de stembus en op de verkiezingsdag. Dit was de tol sedert woensdag. Ook werden door de guerrilleros vijftien bussen vernield en verbrand. Dit alles was een onderdeel van wat Sendero Luminoso een "gewapende staking" noemt. Een van de slachtoffers was een chauffeur die weigerde zijn auto af te geven om gebruikt te worden als autobom. Toen blies men de auto mét chauffeur op. President Alberto Fujimori noemde de verkiezingen, te midden van strenge veiligheidsmaatregelen in alle zestienhonderd districten, dan ook een nederlaag voor de guerrillabeweging.

APRA-ZEGE

Burgemeester Ricardo Belmont van Lima verzekerde zich gemakkelijk van herverkiezing. Volgens een voorspelling kan hij rekenen op 47 procent van de stemmen. De officiële uitslagen worden pas over twee weken verwacht. Belmont is niet partijgebonden, maar kreeg de steun van Fujimori nadat diens kandidaat zich terugtrok. De partij van de president, Nueva Mayoria - Cambio 90, had in slechts vijf grote steden kandidaten gesteld en won in één daarvan.

Onafhankelijke kandidaten wonnen in vijftien van de dertig belangrijkste steden, naast Lima onder meer Arequipa, Ayacucho, Huanuco en Cajamarca. In enkele andere steden, zoals Iquitos, Chiclayo, Pucallpa en Huancayo ging de zege naar kandidaten van de sociaaldemocratische APRA van Alan Garcia. Deze oud-president leeft momenteel in ballingschap in Colombia.

Bussen en taxi's waren in de hoofdstad Lima schaars nadat Sendero Luminoso bestuurders had bedreigd die de door Sendero afgekondigde "gewapende staking" zouden negeren. De Peruanen begaven zich vervolgens in volgepakte vrachtwagens toch naar de stembussen.

Op de verkiezingsdag vernielden guerrillastrijders in Lima een bus en vermoordden de chauffeur. In de aanloop van de verkiezingen hadden leden van Sendero luminoso zeker twintig kandidaten voor het burgemeesterschap vermoord.

De winnaar van de burgemeestersverkiezing in Lima was de populaire Ricardo Belmont. Hij is indertijd vooral bekend geworden als tv-presentator. Hij is ook geliefd omdat hij zich altijd in heel eenvoudige termen uitdrukt. Zijn ideeën zijn simpel maar voor de man op straat goed begrijpelijk. Hij is voor groot en klein "broertje". Zijn partij heet Movimiento Obras.

■ *LIMA - Volgeladen trucks vervoerden vrijdag de stemlustigen naar de stembureaus in de Peruaanse hoofdstad. Als gevolg van de dreigementen van de Sendero Luminoso-guerrilla dat men acties zou ondernemen tegen het openbaar vervoer bleven de meeste bussen in de remises op de stemdag. Volgens de officiële gegevens was de opkomst massaal bij de stembus, ondanks de reeks aanslagen in de aan de verkiezingsdag voorafgaande periode om het stemmen te ontmoedigen.*

VBC tegen halve vrije dag carnavals-dinsdag

WILLEMSTAD—De Vereniging Bedrijfsleven Curacao (VBC) vindt het het maar niets dat de Curaçaose overheid op de dinsdag van de afscheidsoptocht een halve dag vrijaf geeft aan haar personeel. Dat zegt de VBC in het weekcommentaar. Deze beslissing is zo bar slecht en nadelig voor de economie en het imago van het eiland als dienstverlenend centrum, dat die herzien zou moeten worden, vindt de VBC.

Niet alleen de eilandsoverheid, maar ook de centrale regering heeft overigens besloten haar personeel die dinsdag (23 februari) van de afscheidsoptocht een halve dag vrij te geven, verklaarde gisteravond premier Maria Liberia tijdens het wekelijkse tv-interviewprogramma. Het Land gaat doorgaans mee met de eilandengebieden wanneer die op hun specifieke eilanden een feestdag vieren. Daarom ook nu op Curaçao, zei Liberia-Peters, zelf al helemaal in de carnavalsstemming.

De verenigde handel echter zegt met 'verbazing en bezorgdheid' kennis te hebben genomen van het besluit. Men zegt het ongelooflijk te vinden dat "in een periode waarin grote offers van de Curaçaose gemeenschap worden gevraagd om de overheid uit de financiële problemen te halen het Bestuurscollege het hele ambtenarenkorps vrijaf geeft om carnaval te vieren." De verenging zegt het onaanvaardbaar te vinden dat de overheid zo 'lichtzinning' handelt en geen rekening houdt met de ernstige negatieve effecten voor de economie en het imago van het eiland. Vooal sectoren die zich op de internationale markt richten worden de dupe, vervolgt het commentaar. Immers, een eiland als het onze moet juist 24 uur per dag bereikbaar zijn.

Men vervolgt: "Ook voor de hard werkende en belasting betalende burger in de privé-sector is dit besluit moeilijk te verteren. Door de bestuurders worden allerlei lastenverzwarende maatregelen afgekondigd om het overheidshuishouden te verbeteren en nu wordt een halve dag vrij gegeven." Dit soort beslissingen tasten, volgens de VBC, de geloofwaardigheid van de overheid en bestuurders aan. Men doet een dringend beroep op de bestuurders op hun beslissing terug te komen.

VBC kritiseert ook de carnavals-evaluatiecommissie (KEK) die nota bene voorstelde *twee* dagen vrijaf te geven. Volgens de VBC moet carnaval ontkoppeld worden van de traditionele data en naar de vakantieperiode worden verplaatst. Ook zou carnavalsmaandag geruild kunnen worden voor aswoensdag 'waardoor het vieren van het afscheid van carnaval op waardige wijze zou kunnen plaats vinden'. De VBC dringt er bij de evaluatiecommissie op aan deze zaak nogmaals te evalueren "opdat voor de toekomst een voor de hele samenleving aanvaardbare oplossing wordt gevonden."

Bonn vergoedt schade door nazi's

BONN - Bonn betaalt slachtoffers van nazi-Duitsland in Wit-Rusland, Rusland en Oekraine een schadevergoeding van ruim een miljard gulden. Duitsland rondde vrijdag in Bonn de besprekingen af met de drie voormalige Sovjet-republieken over de betaling.

ÑAPA

IN DE weekendbijlage Ñapa van de Amigoe van vandaag:

* WISKUNDE doceren en steile rotsen beklimmen. Dat zijn de passies van Dr. Imma Curiel Ph.D., hoogleraar aan de University of Maryland. In een vraaggesprek met Norbert Hendrikse vertelt ze over haar carrière en hobbies. pag. 1

* FORSA is een welzijns stichting in Nederland, die tot doel 'heeft de positie van de Antillianen en Arubanen in dat land te versterken. In de eerste uitgave van haar blad 'Diálogo' besteedt de stichting ruime aandacht aan de 'nieuwkomers'. Een analyse door Eef Hermers. pag. 3

* 'URK in te tropen', zo beschrijft Marius Bremmer het eiland Anguilla in de Caribische Zee dat je vanaf St. Maarten in de verte kan zien liggen. Wat dit eiland 'het meest bewaarde geheim in de Caribische Zee' maakt, kunt u lezen op pag. 8

* DE CIA, de Amerikaanse geheime dienst, heeft het de laatste jaren niet gemakkelijk en zal het ook onder het bewind van de kersverse president Bill Clinton, nog zwaar te verduren krijgen. Martijn Delaere dook in de recente geschiedenis van 'Amerika's spionnen' en geeft aan waar en waarom de CIA heeft gefaald. pag. 9

Verder in Ñapa deze week: de rubrieken Buitenland, Tuinieren in de Tropen, Onderwijs anders bekeken, Impressies, de Kookrubriek, de Kinderpagina, Boeken, Techniek, Natuurlijk beter worden, Schaken en de wekelijkse Kruiswoordpuzzel.

Abonnees van de Amigoe ontvangen deze tien pagina's tellende bijlage gratis; in de losse verkoop kosten krant en Ñapa samen één gulden.

Palestijnen: Besluit V-raad uitvoeren

Ballingen niet in hoger beroep

JERUZALEM - De bijna vierhonderd door Israël uitgewezen Palestijnen hebben vrijdag geweigerd zich bij Israëlische officieren te melden om tegen hun uitwijzing in beroep te gaan.

Het Israëlische leger had voor dat doel een tent opgezet bij de doorgang Zemraya, op twee kilometer van waar de Palestijnen al zes weken in tentjes kamperen. Maar zoals verwacht lieten de Palestijnen zich niet zien. Als reden gaven de bannelingen op dat zij niet door in beroep te gaan een beslissing een legaal tintje willen geven waarvan zij de rechtmatigheid totaal afwijzen. In plaats daarvan willen zij een uitvoering van resolutie 799 van de VN-Veiligheidsraad (V-raad) die hun terugkeer eist.

"We wijzen de uitwijzing af, hoe kunnen we dan meewerken aan stappen die er het gevolg van zijn?" zei sheik Ahmed Shami van de Islamitische Jihad. "We hebben al heel wat jaren ervaring met Israëlische militaire tribunalen. We vertrouwen ze niet meer." en Abdel Aziz al-Rantisi van de Hamas-beweging zei: "We zullen nooit naar Zemraya gaan.. En dat is ons laatste woord."

Nieuwe ferryverbinding Carabobo en Curaçao

WILLEMSTAD — Binnenkort, liefst nog dit jaar komt er een ferry-vebinding tussen Curaçao en de Venezolaanse deelstaat Carabobo. Ook werken de autoriteiten van zowel Curaçao als Carabobo aan een plan voor een handelsbrug tussen de twee gebieden. Dit verklaarde gouverneur Henrique Salas Römer van Carabobo vrijdag tijdens een persconferentie in het ITC. Römer, met een kleine delegatie voor een bliksembezoek op Curaçao, sprak onder andere met zowel de lands- als eilandsbestuurders en autoriteiten uit de commerciële sector over een eventuele handelsovereenkomst tussen het eiland en de Venezolaanse deelstaat.

De gouverneur van Carabobo, geboren uit Antilliaanse ouders, sprak onder anderen met premier Maria Liberia-Peters, gedeputeerde Mendes de Gouveia en met vertegenwoordigers van de commerciële sector. Deze laatste groep is verenigd in Curacao Inc.

Er wordt door de autoriteiten nagegaan of voor de ferry-verbinding tussen Curaçao en Carabobo gebruik kan worden gemaakt van ferries met een grote bezettingscapaciteit. De Carabobo-gouverneur noemde zelfs de cijfers van duizend en drieduizend passagiers per transport. Hij pleit ook voor een vrije-marktmechanisme, waar er geen plaats zal zijn voor monopolies.

Volgens gedeputeerde Mendes de Gouveia moet zelfs gekeken worden of er geen gebruik gemaakt kan worden van Europese ferries. Deze komen vrij en worden waarschijnlijk tegen redelijke prijzen verkocht, doordat na ingebruikname van de kanaaltunnel tussen Engeland en Frankrijk, de veerponten min of meer overbodig worden.

Römer wil dat er een handelsbrug komt tussen Curaçao en zijn deelstaat, omdat beide gebieden dan van het toerisme en de onderlinge handel kunnen profiteren. Voor het welslagen van dit project, verklaarde de Venezolaan, "moet er een samenwerkingsovereenkomst komen tussen Curaçao en Carabobo".

Hij denkt dit te kunnen bereiken door de "vergaande medewerking tussen de twee Kamers van Koophandel van Curaçao en de deelstaat Carabobo". Dit plan moet dus gaan resulteren in een zeer nauwe en gestructureerde vorm van samenwerking op handelsgebied tussen het eiland en de deelstaat. Voorts is het de bedoeling dat Curaçao een soort brugfunctie gaat vervullen voor Venezuela. De Venezolaanse handel (Carabobo, red.) kan dan makkelijker toegang krijgen tot de markten van de VS en Europa.

Volgens gedeputeerde Mendes de Gouveia, moet getracht worden om te komen tot een eensgezind ofwel eensluidend beleidsplan voor de handel tussen de twee gebieden. Hierdoor wordt voorkomen dat bij voorbeeld produkten gekocht in Venezuela, "met grote prijsverschillen verkocht worden in Curaçao als zijnde importgoederen vanuit Europa en de Verenigde Staten". Vandaar dat de gedeputeerde ook een gestructureerde en nauwe samenwerking tussen de Kamers van Koophandel van Curaçao en Carabobo nastreeft.

■ *WILLEMSTAD — Een ferry-verbinding en een handelsbrug tussen Curaçao en Carabobo zijn de twee voornaamste projecten, die de gouverneur van Carabobo Henriquez Salas Römer wil bewerkstelligen. Op de foto (derde van rechts) gouverneur Römer met gedeputeerde Mendes de Gouveia en Richard Lopez Ramirez van Curaçao Inc. (uiterst rechts).*

Bussen rijden nu minder vaak

WILLEMSTAD — Met ingang van maandag 1 februari komen de ABC-bussen 's avonds op zes routes slechts twee maal per uur langs. Die bezuinigingsbeslissing nam de ABC-directie omdat de gele bussen 's avonds praktisch leeg zijn. De bussen rijden 's avonds wel om het uur als er een activiteit is waar publiek wordt verwacht. Het busbedrijf zal zelf bekendmaken bij welke activiteiten de bussen om het uur langs de zes routes komen.

De routes naar Montaña en Rooi Santu worden gecombineerd vanaf 17.30 uur. Dat betekent dat de bus vanuit Punda het ene uur naar Montaña gaat en het andere uur naar Rooi Santu. Precies hetzelfde geldt voor de samengevoegde routes naar Muizenberg en naar Hato. Ook de routes Montaña Abao en Koraal Partir gaan samen.

Reizigers die 's avonds halverwege een van deze route op de bus staan te wachten moeten zelf uitvinden hoelang ze in het donker moeten wachten eer er weer een bus langskomt. De wachttijd kan maximaal twee uur zijn. Die informatie staat niet bij de bushalte, hoewel het ABC wel van plan is op de route naar Montaña Abao informatieborden te plaatsen bij de bushaltepalen. Het busbedrijf adviseert reizigers contact op te nemen met de bushaltecentrales voor informatie over de vertrektijden vanuit de stad. Ook kan men te Punda, Otrabanda en Buena Vista een lijstje halen met de gewijzigde vertrektijden vanuit de stad.

'Kaasje-muisje-truc is geniepig'

Advocaat Marius Römer hekelt handelwijze van het O.M.

WILLEMSTAD — Advocaat Marius Römer is niet te spreken over de 'misleidende opmerkingen' van officier van justitie Harderwijk. Het verstrekken van het CRI-eindrapport over het spraakmakend accountantsonderzoek in de boekhouding van onder meer ex-minister Louis Gumbs en van bedrijven van Efraim Cijntje is niet strafbaar aldus Römer. Volgens Harderwijk is dat wel het geval, op grond van artikel 285 van het Antilliaanse wetboek van strafrecht.

"Het O.M. vertelt onwaarheid als zij zegt dat het een geheim stuk is. Er is bij inontvangstname geen enkele afspraak gemaakt over geheimhouding. Als zo'n verzoek was gedaan, zou ik mij daaraan zeker gehouden hebben. Bovendien is er geen wet die mij geheimhouding verbiedt en er bestaat evenmin een gedragsregel hierover. Zoals door de advocatenorde al eerder te kennen was gegeven blijft het al dan niet verstrekken van processtukken aan derden ter discretie van de betrokken advocaten. Artikel 285 is eigenlijk bedoeld voor ambtenaren."

Het Openbaar Ministerie heeft het onjuist geoordeeld dat Römer het rapport, dat gebruikt wordt in een strafrechtelijk vooronderzoek, verstrekte aan radiostation Z-86. De advocaat zegt dit gedaan te hebben onder meer omdat andere media al fragmenten van het rapport bleken te hebben en het gevaar dreigde dat er door hen fout geciteerd werd uit de rapporten doordat de context van de fragmenten verloren ging. Bovendien was hij maanden geleden al verontwaardigd over de lange duur van het zogenoemde Landsradio-onderzoek en vond hij dat het publiek over een zo belangrijke materie geïnformeerd moest worden. Het O.M. verstrekte echter geen of summiere inlichtingen.

Römer: "Ik wil duidelijk stellen dat ik niet verantwoordelijk ben voor het laten uitlekken van de tientallen getuigenverklaringen in dezelfde zaak. Dat was ethisch niet verantwoord; het onderzoek was immers nog aan de gang en er werden nog getuigen gehoord die mogelijk beïnvloed konden worden door de gepubliceerde getuigenverklaringen."

KAASJE

Er zijn aan drie advocaten exemplaren van het CRI-eindrapport uitgedeeld. Elk rapport was gemerkt. Details in de cijfers verschilden per afgegeven exemplaar. Het was Römers variant die bij Z-86 gevonden werd. De advocaat heeft één woord over voor deze truc: 'Geniepig'. Hij vervolgt: "Dit was beneden de waardigheid van de justitiële autoriteiten. Alsof zij een kaasje uitzetten om ons -advocaten - als een muisje te vangen. Ik zal de orde van advocaten erop wijzen dat mij ten onrechte een misdrijf wordt aangewreven. Ik zal zeker de minister van Justitie informeren."

Römer kondigt aan ook via politieke kanalen aandacht te vragen voor de houding van het Openbaar Ministerie. Hij is in afwezigheid van George Hueck waarnemend leider van de grootste oppositiepartij SI. Volgens Römer gaat het O.M. te vaak zonder recht of reden over tot arrestatie en huiszoeking.

Besluit pas 28 januari ontvangen

Whiteman al sinds Kerstmis geen waarnemend hoofd GGD

WILLEMSTAD —Ben Whiteman blijkt vanaf 23 december uit zijn functie van waarnemend hoofd GGD te zijn ontheven. Volgens de ABVO heeft hij op 28 januari een brief ontvangen waarin hem het besluit van het Bestuurscollege van 23 december 1992 wordt meegedeeld.

Als reden wordt opgegeven, dat Whiteman geen deel wenste uit te maken van het management team. Dit zou essentieel zijn voor de continuïteit van het reorganisatieproces. Het BC-besluit tot benoeming van Whiteman als waarnemend hoofd is met ingang van 23 december ingetrokken.

Bij navraag bij Bentoera blijkt Keli, lid van het management team, waarnemend hoofd van de GGD te zijn. De gedeputeerde wist niet de exacte datum van het BC-besluit daartoe; 'ergens in december', zo meende hij. Volgens Keli zelf is hij sinds 1 januari 1993 waarnemend hoofd.

Gevraagd naar het late verzenden van het BC-besluit (ook verstuurd op 28 januari), antwoordt Bentoera dat Whiteman al die tijd niet op zijn werk was. "Hij was met vakantie tot de 28e".

Bentoera laat duidelijk merken dat hij genoeg heeft van 'die oproerkraaiers'. "Maar ik ga door. Ik denk aan de gemeenschap. De reorganisatie gaat door, want de gezondheidszorg kost de gemeenschap handen vol geld. Ze proberen een persoon te pakken te nemen", vervolgt hij, "en bedenken steeds wat nieuws. Maar mijn geduld raakt op. Als ambtenaar mag je niet zomaar de publiciteit zoeken, zonder goedkeuring van het BC. Zij zwaaien steeds maar met het LMA, maar *dat* staat er ook in".

WETTELIJKE BASIS

De ABVO heeft op 2 februari een gesprek met de gedeputeerde. Daarin wordt onder andere gesproken over deze procedure. Ook zal de wettelijke basis van het interim-managerschap aan de orde komen. De vakbond erkent alleen een diensthoofd. De interim-manager I. Asjes ondertekent zijn brieven overigens wel met 'hoofd van dienst'. Volgens Bentoera heeft Asjes alle bevoegdheden van het diensthoofd.

Het gesprek met de gedeputeerde gaat verder over het begeleidingsteam dat nog steeds niet is gevormd, terwijl het management team al met de reorganisatie is begonnen. Volgens het 'Protocol reorganisatie overheidsdiensten' uit 1981 moet er eerst een dergelijk team worden gevormd, aldus de ABVO. Het management team is wel bezig met de voorbereidingen voor de vorming van een begeleidingsgroep. Verkiezingen zijn uitgeschreven voor 11 februari, zo blijkt uit een rondschrijven van Asjes.

Voorts heeft de dienstgroep GGD klachten ontvangen over collega's die door leden van het management team uit hun kamer worden gezet.

Ana van Leeuwen verlaat Amigoe

■*ANA VAN LEEUWEN ... ander werk ...*

WILLEMSTAD — Ana van Leeuwen, adjunct-hoofdredactrice van de Amigoe, heeft voor de krant van vandaag haar laatste bijdrage geleverd. Na ruim drie jaar verlaat zij de Amigoe om haar journalistieke loopbaan voort te zetten bij de Beurs en Nieuwsberichten.

Na een welverdiende vakantie treedt Ana van Leeuwen (33) per 1 maart bij haar nieuw werkgever in dienst, waar zij eveneens de functie van adjunct-hoofdredactrice zal bekleden. In dezelfde maand start zij ook met haar eigen radioprogramma *Analyse* op Hoyer II. Daarin zal zij wekelijks live een gast aan de tand voelen die in de belangstelling staat.

Opbrengst obligatielening: 20.000.000

WILLEMSTAD — De Bank van de Nederlandse Antillen deelt mee dat het toegewezen bedrag van de 8 5/8% 1993/1998 lening ten laste van het Eilandgebied Curaçao is vastgesteld op NAf.20.000.000,--. De koers van uitgifte bedraagt 100%.

De storting op deze lening dient plaats te vinden op maandag 22 februari 1993 aanstaande voor 10.00 uur 's morgens bij de Bank van de Nederlandse Antillen. Het effectief rendement bedraagt 8 5/8%, zo maakt de Bank van de Nederlandse Antillen bekend.

Ballast Nedam en ALM op schema met cateringproject

WILLEMSTAD — Het project voor de bouw van een nieuw cateringgebouw voor de ALM verloopt volledig volgens schema en zal als de afwerking ook zo gunstig verloopt in augustus opgeleverd worden. Gistermiddag kon het traditionele spantenbier worden gedronken, dat in dit geval gepaard ging met het hijsen van de vlaggen van de ALM en de aannemer Ballast Nedam op het (platte) dak van het nieuwe gebouw.

Directeur Kitland Chong wees bij deze gelegenheid de suggestie van de hand als zou de bouwprijs — 13.5 miljoen gulden — te hoog liggen. Hij bedankte later — in het Papiamentu — de werknemers die jarenlang onder moeilijke omstandigheden 800.000 maaltijden per jaar bereidden voor de ALM, KLM en diverse andere luchtvaartmaatschappijen.

Voor de KLM werd in juli een lang gekoesterde wens vervuld, toen de eerste steen voor het catering-project werd gelegd. De ALM had hiervoor bijna tien jaar getracht deze nieuwe catering-faciliteiten te realiseren. Dit gelukte steeds maar ten dele. Vorig jaar werd een geheel nieuw project voorbereid. Financiering werd goedgekeurd en weldra kon de bouw aanvangen. Ondertussen bleef de ALM pogingen doen om financiering tegen nog gunstiger voorwaarden te regelen. Dit is gelukt en onlangs is de Europese Investerings Bank (E.I.B.) bereid gevonden circa 50% van het project mede te dragen.

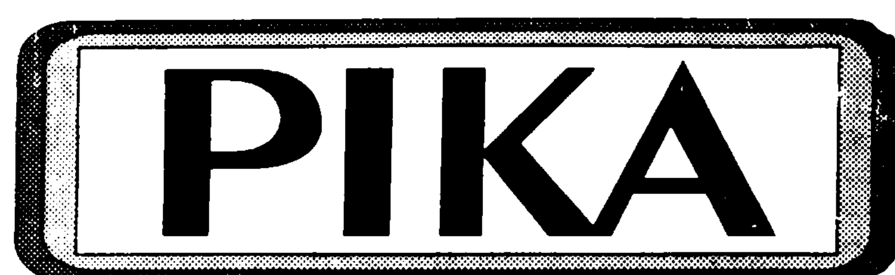
Op 15 juli 1992 begon Ballast Nedam met de bouw van dit ultramoderne complex voor de ALM, waarvan de directie-voering in handen is van Associated Architects en Caribbean Consulting Engineering. Daarna volgden maanden volop drukke bouwwerkzaamheden, waarin Ballast Nedam steeds heeft gestreefd zich volledig aan het geplande schema te houden. Diverse lokale onderaannemers hebben tijdens deze periode hun best gedaan om hun deel van de bouw binnen de geplande tijdsperiode op te leveren.

Het grondwerk, uitgevoerd door United Wheels, was al in september rond. De fundering was in handen van Bouw Maatschappij Curaçao en Betonbewapening Veeris N.V. en was begin december klaar. Vóór de bouwvakantie in december werden nog de staalconstructie en de gevels opgezet.

De laatste weken is men bezig met het aanbrengen van de dakbedekking en de binnenwanden, terwijl de elektriciens en loodgieters de nodige leidingen aanleggen. De dakbedekking wordt door TEHAMA uitgevoerd en de binnenwanden worden door Dimitri Pieters aangebracht. Croon Electrotechniek zorgt voor de aanleg van de electrische installatie. Het opbouwen van de vries- en koelingscellen is ook aangevangen.

De ALM is zeer tevreden met de voortgang van dit project, dat niet alleen de kwaliteit van de ALM verbetert, maar tevens indirect een uitbreiding van de faciliteiten van de luchthaven betekent.

ALM-topman Chong verklaarde tijdens een korte rede dat het project "binnen de begroting" zit en nodig is om het voortbestaan van de catering èn de ALM te waarborgen. De ALM-catering verzorgde in de loop der jaren 800.000 maaltijden per jaar voor de ALM, KLM, SLM en Avianca, alsmede voor andere maatschappijen die niet regelmatig lijndiensten uitvoeren naar de Antillen.

Achterstand inhalen

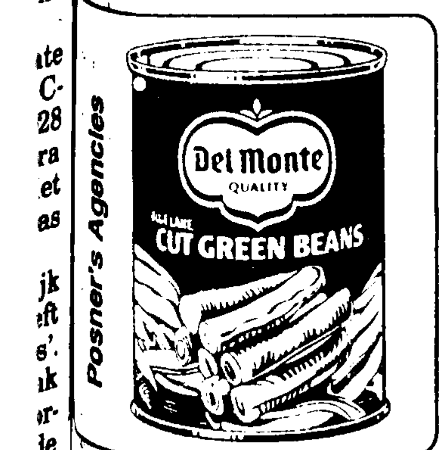
HET LANDSCHAP aan weerszijden van de weg schuift in snel tempo naar achteren. Op geringe afstand voor mij ontwaar ik een tegenligger. Plotseling doemt in mijn linker buitenspiegel een vage plek op. Heel even dringt een geluid tot me door dat ik in eerste instantie associeer met een *space shuttle* en nog geen seconde later neem ik het *unidentified driving object* waar. Een wit bestelautootje heeft zich zojuist van een ongekend roekeloze inhaalmanoevre bediend en rijdt nu met hoge snelheid voor me. Snel kijk ik in de achteruitkijkspiegel. Een zucht van verlichting gaat door me heen. De tegenligger heeft het snelheidsmonstertje zonder persoonlijke ongelukken weten te ontwijken.

Ik trap het gaspedaal dieper in, want nieuwsgierig als ik ben, wil ik te weten komen wie dat duiveltje daar voor me is. De snelheidsmeter wijst honderd kilometer per uur aan. *Posterijen* kan ik met toegeknepen ogen lezen - Wat krijgen we nou?! Het witte postautootje gaat opnieuw inhalen! Terwijl er weer een tegenligger aankomt op een voor de doorsnee-automobilist veel te kleine afstand. Dit kan nooit goed gaan. Helaas, de praktijk overtreft de theorie. Even later rijd ik weer achter onze postbode aan, met inmiddels een snelheid van honderdentien kilometer per uur. Nog geen minuut later herhaalt zich het doldwaze inhaalavontuur ten derde male. Ik moet nu echter afslaan en de postbode verdwijnt uit mijn gezichtsveld. Ik prevel een schietgebedje voor 's mans vrouw en kinderen.

Inderdaad, de langzaamaanacties bij de posterijen behoren sinds december tot het verleden. Ook de opgelopen kerst- en nieuwjaarsachterstand, zo bemerkte ik deze week, is inmiddels ingehaald. Maar 'een achterstand inhalen' hoeft daarom nog niet letterlijk te worden opgevat! De postbode hoeft van mij echt niet zijn werk met zijn dood en die van anderen te bekopen. Wat zou dat trouwens moeten worden als binnenkort, zoals aangekondigd, de bussen stipt op tijd gaan rijden?

…ugsaanhouding Brionplein

…ILLEMSTAD — De …tie heeft vrijdag op het …nplein vijf mannen aan…uden die allen een hoe…heid marihuana bij zich …en te hebben. 's Och…ds werd de 28-jarige …H. opgepakt die zich bij …zien van de patrouille …acht gedroeg. De man …verhoord, voor de hul…ficier van Justitie geleid …met een proces-verbaal …gezonden. 's Middags …den de 16-jarige D.R., de …arige J.F., de 17-jarige …S. en de 17-jarige G.M. …gehouden. Ook zij …den na verhoor met een …ces-verbaal huiswaarts …en.

Wilsoe bezoekt VKC

■ *WILLEMSTAD — Gezaghebber drs. Elmer Wilsoe bracht onlangs een bezoek aan het Vrijwilligers Korps Curaçao (VKC). Het VKC, dat in 1929 werd opgericht, heeft sinds 1988 haar onderkomen in de marinierskazerne te Suffisant. Tijdens dit bezoek sprak de gezaghebber met commandant mr. R. Ursula in het bijzijn van de eerste officier, R. de Jesus over de ontwikkelingen bij het VKC.*

De gezaghebber kreeg tevens een rondleiding langs de verschillende afdelingen en kreeg een uitleg over het functioneren van deze afdelingen. Op dit moment bedraagt het aantal leden van het korps 212 personen. Voor het jaar 1993 staan er verschillende ingrijpende punten ter realisering op het programma. Onder andere zal de organisatiestructuur een wijziging ondergaan waarbij een stichting tot stand zal worden gebracht welke het financieel beheer over het VKC gaat voeren.

Volgens SEF-enquête:
Vertrouwen in Curaçaose bestuurders ver te zoeken

WILLEMSTAD — De doorsnee burger heeft niet al te veel vertrouwen in de huidige bestuurders. 57% van 189 personen die de Sociaal Economische Faculteit (SEF) van de UNA deze maand hiernaar in een enquête vroeg, zei geen vertrouwen te hebben of zelfs zeer wantrouwig te zijn. 33% Antwoordde vertrouwen of veel vertrouwen te hebben. Het verschil tussen groot wantrouwen (18%) en groot vertrouwen (4%) is relatief groot.

Toch zal de politieke partij PNP, als nu verkiezingen worden gehouden, de meeste stemmen trekken (18%), vergeleken met 5% DP, 13% MAN, 2% Nos Patria en 5% SI. 48% van het ondervraagde publiek weet nog niet op wie het moet stemmen, aldus de uitslag van de enquête. Zo meldt de SEF in een persbericht, waarin verder wordt aangekondigd dat deze faculteit voornemens is de komende drie maanden verschillende enquêtes uit te voeren.

Er zullen, afhankelijk van de tijd en omstandigheden, diverse thema's en onderwerpen aan bod komen, zoals onder andere carnaval, minimumlonen, de Toekomstconferentie, de politiek. Organisaties of personen die zelf andere voorstellen hebben kunnen die aandragen, aldus de SEF, die dit experiment na drie maanden zal evalueren. Dan zal bezien worden of de opzet geslaagd is en al dan niet gewijzigd voortgezet wordt. De enquêtes, die confidentieel zijn, zullen in de eerste periode telefonisch worden uitgevoerd. Hiervoor werd onder andere gekozen om tijd en geld te besparen en omdat de laatste census uitwees dat 81% van alle huizen op Curaçao een of meerdere telefoons heeft. Het SEF-team dat verantwoordelijk is voor de coördinatie van de enquêtes bestaan uit L. Chong, M. Pieter en G. Cijntje.

De eerste enquête werd reeds verricht en wel tussen 21 en 24 januari. 189 Mensen werden benaderd met negen vragen. Zij werden a-select gekozen. De medewerking van het publiek was zeer positief, aldus het persbericht, waarin te kennen wordt gegeven dat de standaarddeviatie tussen 3% en 4% bedraagt. Twee criteria werden in acht genomen: leeftijd en geslacht. De groep jonge volwassenen (18-29 jaar) is ietwat ondervertegenwoordigd; de groep tussen 30-39 jaar wat oververtegenwoordigd. Ook werden relatief meer vrouwen dan mannen geenquêteerd.

Eerste onderwerp betrof het vertrouwen in bestuurders. Het aantal ondervraagden: 189. De resultaten, die de SEF zegt bewust niet zelf te interpreteren, luiden als volgt:

*57% zegt wantrouwen of veel wantrouwen te hebben, een derde deel heeft vertrouwen of veel vertrouwen

*Drie van de tien mensen zegt hun vertrouwen er de laatste tijd niet meer of minder op geworden is. 18% zegt dat het vetrouwen is toegenomen meer dan 4 van de 10 mensen zeggen dat het vertrouwen (veel) minder is geworden.

*44% van de ondervraagden denkt dat de bestuurders in staat zijn de sociaal-economische problemen op te lossen; 46% denkt dat ze daartoe niet in staat zijn.

*28% van de ondervraagden denkt niet dat professionals van buiten de politiek de problemen van het land kunnen oplossen, meer dan 36% denkt dat dit wel kan. Ongeveer een gelijk aantal denkt dat dit mogelijk een oplossing is.

*Op de hypothetische vraag op welke partij de geënquêteerden zouden stemmen zouden er op dit moment verkiezingen plaats vinden, zei 48% geen antwoord de kunnen geven. Van deze groep zei 10% zijn haar mening niet te durven geven; een laag aantal, volgens de SEF. Het merendeel antwoordde niet te weten of en op wie men zou stemmen. Diversen wisten wel op welke partij ze niet, maar niet op welke partij ze wel zouden stemmen.

*Een vergelijking met de verkiezingsresultaten van 1991:

toen stemde 6% op de DP, nu zouden dat er 5% zijn; de MAN zou geen 9% maar 13% van de stemmen krijgen; de PNP zou in stemmen achteruitgaan en wel van 29% naar 18%; de Nos Patria zou 1% procent van het aantal stemmers verliezen (van 3% naar 2%); de SI 10% (van 15% naar 5%), terwijl het aantal niet-stemmers volgens deze enquete 9% zou bedragen in plaats van 38% zoals bij de laatste verkiezingen. Opvallend is dat 48% van de ondervraagden zei geen idee te hebben op welke partij ze zouden stemmen.

De SEF geeft in het persbericht te kennen te hopen dat politieke partijen en analisten deze cijfers zullen analyseren. De SEF staat open voor commentaar en suggesties.

Helft bevolking krijgt minder dan 1000 gulden

…ILLEMSTAD —De welvaart is bijzonder ongelijk …deeld op Curaçao. Van de totale bevolking boven …vijftien jaar (74.692 personen) heeft ruim 50 …cent (37.766 personen) niet meer dan maximaal … gulden per maand te besteden aan loon, pen…, AOV of onderstand. Driekwart van die bijna …000 mensen is vrouw (23.236), waarvan een nog …bekend aantal ook kinderen heeft te verzorgen …rvoor de vader niets betaalt. Van de ruim 74.000 …nsen heeft zelfs zo'n 30 procent niet meer dan …sen de 200 en 600 gulden uit te geven.

…totale bevolking boven de …ftien jaar op Curaçao …aat uit 74.692 personen. …en hen verkrijgen 50.015 …ensen een inkomen uit …beid, de overige 24.677 per…en krijgen een inkomen …andere bron (pensioen, …AOV, onderstand). Van die …n 74.000 mensen krijgt, …als gezegd, meer dan de …maandelijks tot 1000 …den in zijn portemonnee. …eens 18.033 mensen (25 …cent) ontvangen tussen …1000 en 2000 gulden bruto …maand.

Van de ruim 74.000 per…nen heeft dus ruim 75 pro…t maximaal 2000 om te …steden. Binnen die 75 pro…t van in totaal 55.799 …sen is 26.026 man en …773 vrouw.

De overige 25 procent …rdt gevormd door de …sen met inkomens van …000 tot meer dan 10.000 …den per maand. Dit is als …olgt onderverdeeld. Het …aantal personen dat tussen …2000 en 3000 heeft te …steden bedraagt 8999. …sen de 3000 en 4000 …lden gaat het om 2239 …sonen. Samenvattend: …1.238 mensen, ongeveer 15 …procent van het totaal, ont…angen tussen de 2000 en …00 gulden per maand.

…Dan zijn er nog 3354 per…nen, die tussen de 4000 en …7500 gulden te besteden heb…en, gevolgd door 575 per…sonen die 7500 tot 10.000 gulden kunnen besteden. Nog eens 454 mensen ontvangen maandelijks meer dan 10.000 gulden. Onder hen 33 personen die hun inkomen niet uit arbeid verkrijgen.

Bovenstaande getallen betreffen zoals gezegd alle soorten inkomens. Indien men kijkt naar de inkomens die alleen worden verkregen uit *arbeid*, blijkt dat de laagste verdiensten vooral bij vrouwen terechtkomen. Van de in totaal 6079 mensen die tot 600 gulden verdienen zijn bijna tweemaal zoveel vrouwen als mannen (3930 tegen 2149). Bij de lonen tussen de 600 en 1000 gulden is het precies andersom: 11.073 mannen tegen 6020 vrouwen.

Van de 15.490 personen die tussen de 1000 en 2000 gulden verdienen is driekwart man (9769 tegen 5721 vrouwen). Vrouwen dringen daarnaast slecht door in de goed tot zeer goed betaalde functies. Van de mensen die 5000 tot 7500 gulden verdienen zijn er 219 vrouw, tegen 1975 mannen. Tezamen met de slechts 61 vrouwen die 7500 of meer dan 10.000 gulden per maand verdienen, tegen 914 mannen, is sprake van een buitenproportionele achterstand van vrouwen. Alleen in de categorie middenklasse komen vrouwen er relatief beter vanaf, al blijven overal op het arbeidsfront vrouwen achtergesteld.

Gekissebis over 'elegant' en 'heffing'
De dikke Van Dale het belangrijkste instrument op vergadering eilandsraad

WILLEMSTAD —De tweede ronde van de openbare eilandsraadvergadering bracht gisteren niet veel nieuws. De coalitiepartijen lieten wederom weten de gehele vergadering (over de wettigheid van de heffingen invoerrechten en de verhoging van de winstmarge van de Curoil) overbodig te vinden. De rechter heeft zich daar immers al over uitgesproken. De oppositie stelde diverse vragen waaruit moest blijken dat de zaken helemaal niet zo goed geregeld waren, ook al had de rechter de verhoging van de winstmarge niet onrechtmatig genoemd.

Zoals ook in de eerste ronde al naar voren was gekomen, werd door de coalitie verschillende malen met de vinger gewezen naar de vakbonden, 'die buitenparlementaire politiek bedrijven'. Dat moet maar eens ophouden; als zij politiek willen bedrijven, moeten zij een partij oprichten en gaan meebesturen, want nu zijn zij een verlengstuk van de MAN en -erger - vice versa. Dat lokte Benny Demei (MAN) tot de uitspraak: "Wij zeggen toch ook niet dat de heer Koense (PNP-eilandsraadlid en voorzitter van de vakbond Boneco, red.) een verlengstuk is van de overheid?"

Wederom werd uitgebreid gefilosofeerd over het 'niet elegant' zijn van de maatregel. PNP-er Ricardo Isebia had 's ochtends opgemerkt, dat dat niets anders betekent dan 'niet verfijnd' en dat een land dat zo in de financiële problemen zit als Curaçao geen tijd heeft voor het aanbrengen van verfijningen. Nos Patria-leider Chin Behilia kwam daar in de tweede ronde op terug: "Ik betreur het, dat er geen ruimte voor verfijningen was, want in de verkiezingstijd was dat wel anders. Toen was er wel tijd voor een *brasa* hier en een *brasa* daar."

Die verfijningen hadden moeten worden aangebracht door de afdeling juridische zaken, maar die had daar blijkbaar de tijd niet voor gehad, zo merkten coalitiegenoten eerder op. Behilia: "Nu krijgt die afdeling de schuld van de schande van de overheid. Mijn vraag: als die afdeling niet goed functioneert, wat denkt het BC daar dan aan te gaan doen?" gedeputeerde Betrian (Financiën en Algemene en Juridische Zaken) weigerde iets te zeggen over die afdeling: "Ik ben pas een paar weken in functie en kan niet beoordelen of zij hun werk goed gedaan hebben of niet. Aan het terugbrenegen van de kosten van de overheid wordt ondertussen gewerkt," zo verzekerde hij de eilandsraad.

Zowel raadsleden Metry als Isebia, beiden tot voor kort deel uitmakend van het Bestuurscollege, namen voor gedeputeerden Mendes de Gouveia (Economische Zaken, Curoil) en Betrian een hoop vragen voor hun rekening. Mendes bedankte zijn oud-collega's daarvoor. Hoewel begrijpelijk, gezien het feit dat met name Metry een van de ontwerpers van de maatregelen was, toch een beetje een bevreemdende situatie. Het versterkte niet de indruk die een eilandsraad in het democratische spel dient te hebben: het controleren van het bestuur. Temeer niet daar een aantal vragen wel werd beantwoord, maar niet tot tevredenheid van de oppositie.

CONSTRUCTIE

Zo blijft nog volstrekt onduidelijk aan de hand van welke wettelijke constructie het BC straks een deel van de Curoilwinstmarge zal gaan overdragen aan Bonaire. De Curoil is immers voor honderd procent in handen van het eilandgebied Curaçao en elk interim-dividend dat de Curoil uitkeert, dient ten goede te komen aan haar aandeelhouder, zijnde Curaçao. Als daarvoor geen oplossing komt, krijgt Bonaire straks niets, want er is geen wettelijke basis voor, waarschuwde Don Martina (MAN). Hetgeen weer aanleiding was om de MAN te verwijten dat zij Bonaire niets gunnen. Mendes de Gouveia: "Er wordt nog naar een manier gezocht om dat deel van de winstmarge, dat wordt behaald op Bonaire aan dat eiland te retourneren."

Ook de vraag wat nu precies het woord 'heffing' betekent, wel of niet belastingen, werd niet echt naar tevredenheid beantwoord. Alweer kwam de dikke Van Dale erbij. Mendes: "Het woord is afgeleid van het werkwoord heffen. En dat is niets anders dan: in de hoogte brengen". Protest in de zaal. Mendes: "Goed, dat is iets anders dan heffing. Dat betekent: het heffen, innen, opleggen van belasting, boete, schoolgeld en dergelijke". Volgens hem dus niets aan de hand.

De oppositie werd ook al niets wijzer over de duur van de 'tijdelijke' verhoging van de winstmarge en wat er gebeurt als later in het jaar de wereldbrandstofprijzen omhoog gaan. Wat gebeurt er dan met de correctiefactor? En kan het BC garanderen dat de water en elektraprijzen dan niet zullen stijgen, omdat de de consument nu al zes cent op die correctiefactor heeft ingeleverd? En wat, als de wereldprijzen dalen?

Het voorstel van Behilia om van de twaalf cent winstmarge die nu naar de overheid gaat niet alleen een cent te besteden aan sport, maar ook drie cent aan bejaarden, jeugd en cultuur, noemde Mendes 'sympathiek', maar hij vond toch dat dit uit de algemene middelen moet komen. Eventueel zou het bespreekbaar kunnen worden gemaakt met de sociale partners, maar veel leek Mendes er niet voor te voelen.

's Middags om half vier was de om negen uur 's morgens begonnen vergadering afgelopen.

Opperbevel van luchtmacht op de Antillen

WILLEMSTAD — Tot dinsdag 2 februari verblijft op de Nederlandse Antillen de bevelhebber van de Nederlandse luchtstrijdkrachten (bdl). Dat is chef luchtmachtstaf, luitenant-generaal H.J.W. Manderfeld. Hij wordt vergezeld van de directeur Economisch Beheer van de Koninklijke Luchtmacht de heer Staedler. Het is een kennismakingsbezoek voor de nieuwe bevelhebber die eind 1992 benoemd werd in zijn huidige functie. Deze week vonden ontmoetingen plaats met premier Liberia en gouverneur Saleh. Vandaag bezocht Manderfeld de luchtmachtbasis te Hato. De militairen arriveerden donderdag en reizen vanuit Curaçao verder naar de Verenigde Staten.

Het bezoek heeft niets te maken met de mogelijke uitbreiding van de Curaçaose luchtmachtbasis. De Nederlandse minister van Defensie liet enkele maanden geleden weten dat Nederlandse F-16-vliegtuigen die nu in de VS gestationeerd zijn, misschien naar Curaçao overgebracht worden.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE
open van 08.30-12.00 14.30-17.30 uur zaterdag gesloten

TELEFOON
24333
Voor spoedgevallen na kantoortijd 21639 22316 en 24508 **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10.815.445 Banco di Caribe

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie)

ALARMCENTRALE
115

* * * * * * * *

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00 14.00-17.00 uur worden opgegeven behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

* * * * * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur)
zaterdag - zondag
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter B.A.R. Heinze, Nieuwstraat 11, Tel. 32364. Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter J. Tromp via Centro Medico San Nicolas, tel. 48833 of via Alarmcentrum (115).

* * * * * * * *

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale (tel. 115) op te bellen.

* * * * * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dra. Lili G. Beke-Martinez tel. 24696.

* * * * * * * *

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel. 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00 13.50-17.00 uur, maandag te Paradera (tel. 26543) van 08.00-11.00 uur, dinsdag San Nicolas (45906) Noord (23425) van 08.00-11.00 uur, woensdag Santa Cruz 28288 van 08.00-11.00 uur, donderdag Dakota (29008) Oranjestad (23168) Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

* * * * * * * *

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met ieder die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

* * * * * * * *

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad)

* * * * * * * *

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

* * * * * * * *

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040 27352 tussen 07.30-12.00 13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

FADA PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
[illegible] preventie alcohol- drugsmisbruik

* * * * * * * *

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029 tel. 27808 48124

* * * * * * * *

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel. 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel. 115.

* * * * * * * *

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave informatie tel. 24953.

* * * * * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Cartoons 18.30 3-2-1 Contact 19.00 Special 19.30 Elsa Kensch 19.50 Big Story 20.10 Nos cu Nos 21.38 CNN News 22.00 Movie 23.30 Sports Tonight 24.00 Sluiting

ZONDAG: 16.00 Studio Sport, 17.15 After School Special 18.00 Movie, 19.30 Special 20.30 CNN News 20.50 Health Week 21.05 Week in Review 21.50 Movie 23.30 Sports Tonight

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 16.00-19.00 uur, zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building Wilhelminastraat 19) iedere werkdag van 07.30-12.00 13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel. 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN MAN NA OBRA elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin t.o protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL zon. 09.00 en 19.00 uur
DAKOTA zat. 19.00 uur zon. 08.00 en 18.00 uur
EMANUELKAPEL zat. 19.00 uur
NOORD zat. 19.00 uur zon. 07.30 en 18.00 uur
ORANJESTAD zat. 19.00 uur zon. 06.30, 10.00 en 19.00 uur
PARADERA zat. 19.00 uur zon. 10.00 en 17.30 uur
POS CHIQUITO zon. 08.00 uur
SAN NICOLAS zon. 08.30 en 18.30 uur
SANTA CRUZ zat. 19.00 uur zon. 06.30, 09.00 en 18.30 uur
SAVANETA zat. 19.00 uur zon. 17.30 uur
TANKI LEENDERT zon. 09.00 uur

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD 10.00 uur ds. A. van den Doel (creche en zondagsschool)
SEROE COLORADO 08.30 uur ds. A. van den Doel
SAN NICOLAS 09.00 uur ds. G.J. Dekker
PIEDRA PLAT 10.30 uur zondagsschool 17.30 uur ds. G.J. Dekker

* * * * * * * *

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA 09.30 uur oecumenische kerkdienst met pater Peelen

* * * * * * * *

Carnaval Aruba

MEER DAN tweeduizend personen hebben bij Domeinbeheer een aanvraag ingediend om in aanmerking te kunnen komen voor een van de 319 kavels die beschikbaar zijn voor de carnavalsparade. Maandag om 20 uur vindt voor TeleAruba de trekking plaats van de 'winnaars'. De aanvragen indienen verloopt vlot. Het syteem dat wordt toegepast, waarbij drie vriendelijke mensen helpen, is een voorbeeld dat navolging verdient bij menige andere overheidsdienst. Directeur Adonis is met zijn personeel dan ook terecht trots op de gang van zaken.

* * *

FRANCIS JACOBS met zijn 'Real Steel Orchestra' laat aanstaande dinsdagavond in Fort Zoutman de bezoekers, in het bijzonder van buiten Aruba, tijdens het Bon Bini Festival genieten van de Arubaanse carnavalsmuziek. Ook dansgroep Gudirikiri, onder leiding van Monica Maduro, caha di orgel Crystal met Janny Heronimo en zanggroep Crystal onder leiding van Maybeline Arends-Croes, zijn op die avond present.

* * *

THE MILL RESORT viert zondag eveneens carnaval. Rondom het zwembad wordt om twaalf uur gestart met een barbecue, gevolgd om drie uur met een jump-in, die muzikaal wordt geleid door een van de beste brassbands van Aruba Academy Brass. Als speciale gast is Jose Zambrano aanwezig; Miguel Angel van de Venezolaanse Telenovela 'Divina Obsesions'.

* * *

HET ENTERTAINMENT CENTER biedt vanavond om 18 uur plaats aan het elfde Kinder Tumba Contest, waarvoor goede belangstelling bestaat. Volgende week zaterdag om 18 uur vindt in het Center de achttiende verkiezing van de kinderkoningin van het Arubaanse carnaval plaats.
Volgende week wordt de tumba week. Dinsdag en woensdag, telkens om 20 uur, vindt in het Entertainment Center de voorverkiezing voor het tumba festival plaats. De finale van het tumba festival is dan vrijdagavond wederom in het Entertainment Center.

* * *

DE BALONNENOPTOCHT vertrekt morgen om elf uur bij de Tivoliclub, waarna de volgende route wordt gelopen: Zoutmanstraat, Oranjestraat, L.G. Smith Boulevard, Adriaan Laclé Boulevard, Wilhelminastraat naar de achterkant van het Tivoligebouw. Deelgenomen wordt door de volgende groepen: Alladin, Beauty & the Beast, Little Mermaid, Sneeuwwitje, Dalmations, Peter Pan, Robin Hood, the Rescuers, Alice in Wonderland, Duck Tales, The Sword and the Sorcerer, Dumbo's circus en Rollerblades.
De vijf bands die morgen present zijn bij de Tivoli balonnenoptocht: Oreo, Grashoppers, Academy Brassband, Aruba's Angles en Savage Brass.

* * *

TANKI LEENDERT viert morgen te Tanki Leendert 171 een carnavalsfeest, gecombineerd met een barbecue en Bolas Criolas, om geld bijeen te krijgen voor de carnavalsgroep uit Tanki Leendert. Aan de Bolasstrijd nemen twee heren en twee damesteams deel.

JOHNITO ODUBER volgt het carnavalsvoorbeeld van zijn vader Johny en neemt op originele wijze actief aan de carnavalsviering deel, namelijk met spuitbussen. Hiermee kunnen de deelnemers hun haren iedere gewenste kleur geven. Verleden jaar bleek al dat hiervoor grote belangstelling bestaat. Groepen die deelnemen aan verkiezingen, tumbacontest of andere activiteiten kunnen bij Johnito terecht voor hun favorite kleur, bel 24987 kantoor of 28667 thuis.

* * *

DE TUMBA CONTEST begint met twee voorverkiezingen; dinsdag met zes bands en woensdag met zeven bands. Voor de 'warmup' krijgt elke band drie minuten, de tumba mag niet langer dan vijf minuten duren, terwijl tien minuten beschikbaar zijn om de bands op het podium te veranderen. Bij de loting werd het optreden van de bands als volgt vastgesteld (met tussen haakjes het aantal tumbazangers). Dinsdag Grup Amistad (2), La Nueva Fuerza (1), Musical Time (5), Pride (5), Grashoppers (2) en Super Quasi (2). Voor woensdag: Francis & Friends (2), Orginal Band (1), The Untouchable (3), Boysie Croes (1), Los Pimentos (1), Papito y su doble sabor (2) en Robert su SBS (3). In totaal nemen dertien bands met dertig tumbazangers aan de voorverkiezingen deel. De voorverkiezingen vinden evenals de finale op vrijdag 5 februari in het Entertainment Center plaats.

* * *

TIEN JAAR achtereen is Migthy Talent Claudius Philips erin geslaagd om of de Roadmarchking of Calypsonion king te worden, waarbij hij dit jaar zelfs twee kronen bemachtigde. Bij dit tweede lustrum verklaarde Claudius dat het geheim van zijn steeds weer winnen is, dat ieder lied dat hij brengt een boodschap inhoudt. Voornamelijk de kritiek die hij levert op bepaalde situaties op Aruba. In 1983 behaalde hij voor de eerste maal de Calypso titels met zijn lied 'The Surprise'.

* * *

SCORPIO GARCIA werd in San Nicolas ook gehuldigd. Uit handen van Lourdes Nicolaas ontving hij namens de carnavalcommissie San Nicolas, in tegenwoordigheid van voorzitter Jeugdcarnaval Dede Ruiz, een certificaat omdat hij tien jaar lang als ceremoniemeester optrad bij jeugd carnavalactiviteiten in San Nicolas.

* * *

CLUB VISAGE blijft in carnavalsstijl. Vanavond wordt begonnen met een carnavalsfeest, waarbij de muziek in handen is van de bands Pride en Quasi. Morgen van 19 tot 23 uur in Rosey's cantine Oreo Orginal. Voor aanstaande vrijdag wordt het optreden aangekondigd van Pride.

Eerste bezoek Statendam

■ *ORANJESTAD — Het nieuwe toeristenschip 'Statendam', van de Holland Amerika Lijn, bracht deze week haar eerste bezoek aan Aruba. Het heeft een capaciteit voor 1266 passagiers en 568 bemanningsleden. In de haven en in het winkelcentrum was het een drukke dag met de 1220 toeristen van de Statendam, 637 van de Costa Riviera, 1050 van de Tropicale en 143 van de Freewinds. Namens de regering bood Tim Werleman, van directie Toerisme, een plaquette aan de gezagvoerder van de Statendam, Hans Eulderink, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van scheepsagent Maduro & Sons, Aruba Ports Authority, douane en vreemdelingendienst.*

Aangehouden door Arnhemse agent

Bosio weer ingesloten

ARNHEM - De Franse zakenman Michel Bosio is vrijdagmiddag opnieuw in zijn woonplaats Arnhem aangehouden. Hij zal zaterdag over de grens worden gezet. Dat heeft een woordvoerder van de Arnhemse politie gezegd.
Bosio kreeg in het najaar van 1992 geen verblijfsvergunning en is ongewenste vreemdeling in Nederland. Daartegen heeft de Fransman inmiddels hoger beroep aangetekend, maar tot die tijd mag hij niet in Nederland verblijven. Een oplettende Arnhemse politieman die vrijdagmiddag in de trein stapte, zag Bosio zitten en hield hem aan. De Fransman is ingesloten in een politiecel.
Bosio heeft in de jaren tachtig met miljoenen aan overheidssubsidies verschillende bedrijfjes in en rond Arnhem opgezet, die nu echter allemaal failliet zijn. Naar de manier waarop Bosio kon zoveel subsidiegeld krijgen is in 1991 op verzoek van de Tweede Kamer een onderzoek ingesteld, dat echter geen duidelijke schuldige aan het licht heeft gebracht.

Niet meer naar sexuele voorkeur gevraagd

Clinton: Zes maanden voor regelen homo-ban

WASHINGTON - De Amerikaanse president Bill Clinton heeft vrijdag na dagen van overleg met het congres een compromis voorgesteld over de kwestie van de toelating van homoseksuelen tot de strijdkrachten. Op een persconferentie in het Witte Huis maakte hij bekend dat gedurende een overgangsperiode van zes maanden mannelijke en vrouwelijke militairen niet meer naar hun seksuele voorkeuren zal worden gevraagd.
Ook tegen homoseksuelen aangespannen rechtszaken over ontslag uit de dienst zullen voorlopig worden bevroren. Wat betreft mensen die al ontslagen zijn, zei Clinton het ministerie van Justitie opdracht te hebben gegeven rechtszaken die door deze mensen zijn aangespannen om terug te keren in dienst, door te zetten.
Clinton, die zelf verschenen was om het voorstel bekend te maken, zei dat minister van Defensie Les Aspin in de tussentijd, en voor 15 juli, een besluit zal uitwerken waarin de ban op homoseksuelen wordt opgeheven. Tevens zal dit een uitgewerkte code bevatten voor seksueel gedrag voor soldaten, marinemensen en vliegers. Clinton zei dat het compromis tot stand was gekomen na uitvoerig overleg met congresleden en militaire leiders.
De moeilijkheid die nog bestaat, en waarover de afgelopen dagen met congresleden was overlegd, betreft volgens Clinton de vraag "of iemand in staat gesteld kan worden het land te dienen in uniform als hij zegt dat hij homoseksueel is, maar niets doet wat in strijd is met de gedragscode of de moraal, of de samenhang van eenheden ondermijnt. De praktische en niet onbelangrijke zaken die met deze vraag samenhangen, zullen in de komende maanden worden bestudeerd," aldus Clinton.

Boven Bosnië-Hercegovina

Vooral moslims schenden vliegverbod

WASHINGTON - Het merendeel van de schendingen van het vliegverbod boven Bosnië-Hercegovina komt voor rekening van vliegtuigen die Moslims bevoorraden.
Dat hebben twee hoge Amerikaanse militairen vrijdag in Washington gezegd tijdens een hoorzitting van de senaat. Volgens hen heeft Servië het vliegverbod dat is ingesteld door de Verenigde Naties voor het laatst op 5 december vorig jaar geschonden. Op basis van die gegeven concluderen de Amerikaanse militairen dat een strikte naleving van het vliegverbod de militaire situatie in Bosnië-Hercegovina niet wezenlijk zal veranderen. Het afdwingen van het vliegverbod is een van opties die de regering van president Bill Clinton bestudeert bij de herziening van het Amerikaanse beleid in het voormalige Joegoslavië.

Jeugdtalent (12) streeft naar professionele tenniscarrière

ORANJESTAD — Hij is nog geen dertien jaar oud. Met al een kampioenstitel voor 1993 in zijn broekzak speelt Eric Gildhorn een wedstrijd op de tennisbanen van het Marlboro Tennis Park. Zijn tegenstander is zeker 25 jaar ouder en lijkt een ervaren tennisser. Hij maakt echter geen schijn van kans tegen het jeugdtalent.

Eric laat zijn oudere tegenstander alle hoeken van de baan zien en beëindigt de rally met een geslepen dropshot. De uitgeputte dertiger kan alleen maar toekijken. Tijdens de wedstrijd lijkt Eric zijn hand niet om te draaien voor een perfect uitgevoerde lob, backspin, topspin of dropshot. Het lijkt alsof het vanzelf gaat en het racket aan zijn lichaam vastzit.

Eric is opvallend groot en sterk voor zijn leeftijd en heeft een techniek waar menig tennisser van watertandt. Toen hij zes jaar oud was, sloeg hij in zijn geboorteland Venezuela voor het eerst met een racket tegen een tennisbal. "Ik had er plezier in en ging graag naar tennisles", aldus Eric.

ERIC GILDHORN

Na het behalen van elf nationale titels in de leeftijdscategorieën onder 8 en onder 10 jaar, verhuisde hij met zijn ouders in 1990 naar Aruba. Onder leiding van de bekende Arubaanse tennistrainer Eddy Ras, specialiseerde Eric zich verder en werd met zijn dubbelpartner kampioen bij het IYO-toernooi te Curaçao, subkampioen bij het Rexona toernooi in Santo Domingo en behaalde hij de halve finale bij het Jitic-toernooi in de leeftijdscategorie tot 14 jaar. In 1992 werd Eric met gemak kampioen in de categorie jongens tot 12 jaar in het internationale Tihta-toernooi. In december 1992 was hij halve finalist in het zwaar bezette Mundialito toernooi te Venezuela. Begin januari 1993 behaalde hij de eerste plaats met een Venezolaanse dubbelpartner en werd hij singlekampioen in het Rexonatoernooi in Santo Domingo.

APETROTS

De apetrotse ouders van Eric kijken vanaf de tribune naar hun talentvolle zoon. Kosten noch moeite worden gespaard voor de vele reizen en om techniek en conditie te ontwikkelen. Zo heeft zoonlief al diverse keren aan de peperdure tenniskampen van de ex-proftennisser Stan Smith deelgenomen, waar hij zich kon meten met leeftijdgenoten van formaat.

Na de zoveelste overwinning begeeft Eric zich richting ouders op de tribune. Hij is verlegen en spreekt, naast vloeiend Engels, Spaans en Papiamentu, redelijk Nederlands. Zijn grootste wens is natuurlijk professioneel tennisser worden. "Maar als je dat wilt bereiken, moet je op jonge leeftijd al full-time gaan **trainen", aldus Eric. Hij hoopt** dat hij binnenkort dan ook de kans krijgt om naar de Verenigde Staten, Venezuela of Nederland te gaan om trainingen op topniveau te volgen.

Maar om bij de top te behoren moet, zoals in alle sporten, veel geld op tafel komen. Eric hoopt dat hij in aanmerking komt voor een subsidie of beurs; pas dan maakt hij een kans om later furore te maken op bij voorbeeld Wimbledon of Flushing Meadow. Maar vooralsnog blijft het keihard trainen op de banen van het Marlboro Tennis Park.

Rapport Warburg naar de Staten

ORANJESTAD — Het rapport Warburg, dat op verzoek van de regering werd uitgebracht over de financiële situatie van Air Aruba, wordt aanstaande dinsdag in de Centrale Commissie van de Staten behandeld.

Daarna zullen premier Nelson Oduber en minister ing. Roland Laclé van Financiën tijdens een persconferentie een uiteenzetting geven over het rapport en de plannen van de regering om deel te nemen in 'de reddingsactie van Air Aruba'.

Minister Laclé heeft inmiddels aan het verzoek van de redactie van Bon Dia voldaan en twee brieven van Warburg overlegd, waaruit duidelijk blijkt dat er onderaan die brieven twee verschillende handtekeningen van directeur M.E.S. Adda staan. Ondanks het verzoek van minister Laclé om een aanklacht tegen deze vervalsing in te dienen, weigert de Warburg-directeur dit te doen. Hij zegt geen tijd te hebben om rectificatie te eisen of een rechtszaak aan te spannen.

Vier weken voor diefstal

ORANJESTAD — De verdachte F.W.(28) werd terzake diefstal tot vier wekengevangenisstrafveroordeeld. In de ochtenduren werd hij door de politie op straat aangehouden in het bezit van goederen, afkomstig uit de failliet verklaarde Variety Store.

W. ontkende in het gebouw te zijn geweest, doch de goederen op straat te hebben gevonden. Verdachte, die kort geleden voor een andere diefstalzaak acht maanden gevangenisstraf kreeg, hoorde nu zes weken tegen zich eisen. Rechter van der Griendt sloot het onderzoek en veroordeelde verdachte tot vier weken gevangenisstraf. De rechter bepaalde dat de gestolen goederen aan de curator ter beschikking moeten worden gesteld.

Nieuw team opgericht

ORANJESTAD — Te Paradera is een nieuw little league baseballteam opgericht Het team staat onder leiding van Angel Werleman, die in zijn actieve jaren speler pitcher was van Aruba Video Center en daarna manager van Rockets en Nutricia Baseball Club.

Ouders die hun kind(eren) in de leeftijden van 9 tot 11 jaar willen inschrijven voor dit nieuwe team, kunnen de heer Werleman bellen op telefoon 36810 of dit persoonlijk doen op het Astros-veld op maandag 1 februari tussen 14.30 en 16.00 uur.

ORANJESTAD — In de marihuanazaak, waarbij te Arashi ruim 400 kilo marihuana in beslag werd genomen, wees de rechter vonnis.

De officier eiste twee weken geleden tegen de verdachte L.P. en L.O. ieder zes en half jaar gevangenisstraf. De rechter geloofde weinig van de verhalen van de twee illegalen dat zij gedwongen werden om de marihuana van een bootje te halen. Hij veroordeelde ieder van hen tot drie jaar gevangenisstraf.

Toeristenkantoor in New Jersey

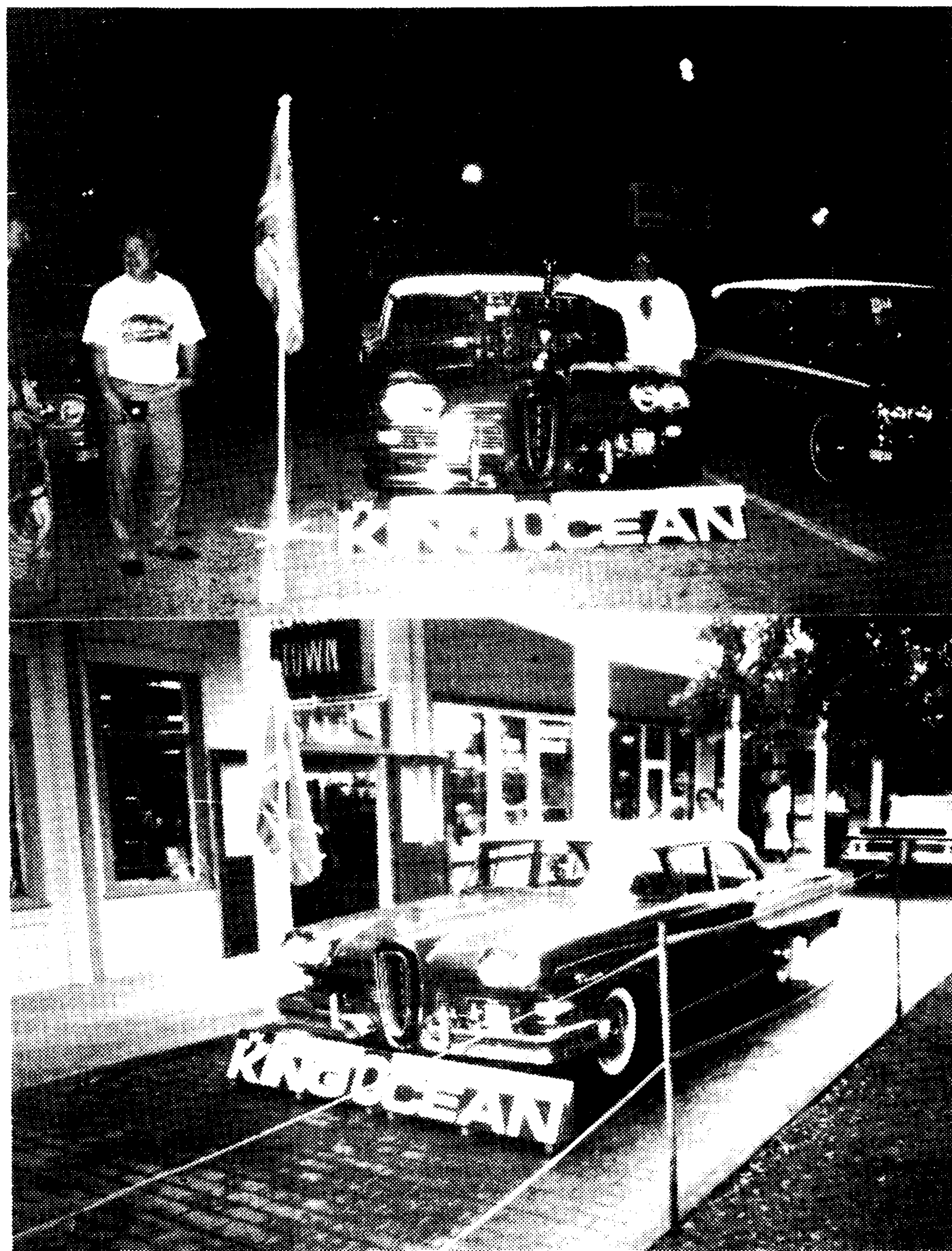
ORANJESTAD — Minister ing. Eddy Briesen van Toerisme en Economische Zaken heeft de officiële opening verricht van het nieuwe toeristenkantoor van Aruba in New Jersey. Dit kantoor was voorheen gevestigd aan de 5th Avenue in New York.

Charlie Ibarra, directeur van het Arubaanse toerisme in de Verenigde Staten, verklaarde dat het kantoor is verplaatst naar New Jersey vanwege de hoge huur in New York. Het nieuwe kantoor biedt ook meer ruimte aan het personeel en is gevestigd in een van de voornaamste gebouwen van Paine & Weber. Voorts kan het nieuwe kantoor gebruikt worden als 'travel boutique' of etalage, zodat propaganda voor de speciale activiteiten op Aruba, zoals Hi-Winds Pro/Am en het Jazz & Latin Music festival, geëxposeerd kunnen worden.

Hondenvergif op luchthaven

ORANJESTAD — Ingaande 1 februari zal op verschillende plekken van het luchthaventerrein hondenvergif worden gestrooid.

Reden hiertoe, zijn de vele klachten die de luchthavenautoriteiten ontvangen over op het terrein loslopende honden, hetgeen een groot gevaar inhoudt voor de luchtvaart. De luchthavenautoriteiten doen een beroep op de personen die in de omgeving van de luchthaven wonen, om hun honde(n) in en nabij het woonhuis te houden.

ORANJESTAD — Aruba, vertegenwoordigd bij de Edsel autoshow in Old Town, Florida. Op bovenste foto (vanaf links); Ale Vrolijk, de 1958 Edsel Ranger met de drie gewonnen trofeeën en rechts Maikel Flanegin. Op de andere foto een betere kijk op de Edsel Ranger.

Officier eist flinke straf voor mishandeling agenten

ORANJESTAD — Anderhalf jaar gevangenisstraf eiste officier van Justitie mr Merx tegen vader E.D.(40) en zoon A.D.(26) die in november jl twee politieagenten mishandelden. Met nadruk stelde de officier dat zij die een vinger uitsteken naar de politie, de vuist van het Openbaar Ministerie tegenover zich krijgen. Over twee weken wijst de rechter vonnis.

De vader werd ervan beschuldigd dat hij op 9 november 1992 de vrouw S.K. heeft mishandeld. Tevens is hem ten laste gelegd dat hij daarna met zijn zoon de twee politie agenten zou hebben mishandeld. De zoon staat alleen terecht voor mishandeling van de politie.

De problemen ontstonden toen buren klaagden over de luidruchtige muziek tijdens een feestje ten huize van de familie D. Toen de politie een verzoek deed om de muziek wat lager te zetten, ontstak de vader in woede en ging naar het huis van zijn buurvrouw, die hij met een stevige klap vloerde. De politie schoot te hulp, waarbij deze zowel door vader en zoon werd aangevallen. Beide agenten dienden ter zake mishandeling een klacht in tegen het duo.

Officier van Justitie Merx was helemaal niet te spreken over het feit dat de politie een pak slaag kreeg. Hij betreurde het dat de politie die haar werk deed, op deze wijze werd aangevallen. Hij liet een ernstige waarschuwing horen, dat wie aan de politie komt het OM tegenover zich zal vinden. Hij noemde het gebeuren een gedeelijk ernstige zaak dat hij tegen ieder anderhalf jaar gevangenisstraf eiste.

Verdediger mr J.Coutinho stelde geschrokken te zijn van de hoge straf die de officier eiste. Hij wees erop dat zijn cliënten reeds sinds november zitten ingesloten en de feestdagen in het KIA moesten doorbrengen, hetgeen voor hen en hun gezin een zware slag is geweest. Coutinho was van mening dat de tijd die zijn cliënten reeds gezeten hebben meer dan voldoende is als straf.

Expositie Johan Schweitz in Art Gallery Artishock

ORANJESTAD — Art Gallery Artishock opent dinsdag 2 februari een tentoonstelling met werken van kunstenaar Johan Bernhard Schweitz. De op linnen geschilderde doeken zijn afkomstig uit een particuliere collectie en worden ter verkoop aangeboden.

Schweitz werd 15 oktober 1937 te Surabaja (Indonesië) geboren. De oorlogstijd, hoewel niet doorgebracht in een kamp, heeft hem angst, de spanningen van onzekerheid en lijfelijk geweld doen ervaren. Na de oorlog veranderden de gezinsomstandigheden door een scheiding tussen zijn ouders. Schweitz ging met zijn moeder naar Nederland, waar hij zijn studie vervolgde en in 1960 de Hoofdakte Lager Onderwijs behaalde. In datzelfde jaar trouwde hij met Charlotte Mahler. Om vrijgesteld te blijven van de militaire dienstplicht vertrok hij met zijn vrouw richting West om daar te werken in het onderwijs. Aruba werd zijn tien jaar lang hun woonoord.

Naast het werken met schoolkinderen hield Schweitz zich ook intensief bezig met schilderen. De eerste tentoonstelling van zijn werk vond plaats in 1963 in de Womens Club of Aruba. De tweede tentoonstelling was in 1964 in het Cultural Centre of Aruba. Voor de kerk te Noord ontwierp hij vier glas-in-loodramen. In 1966 voerde hij in opdracht een grote wandschildering uit voor het Coral Strand Hotel op Aruba.

Schweitz verzorgde vervolgens tentoonstellingen in de Nederlandse Antillen, Puerto Rico, Venezuela, Engeland, Spanje, Nederland, Mexico, Duitsland en Luxemburg.

De werken van Schweitz zijn van maandag tot en met vrijdag van 9.30 tot 12 uur en van 14 tot 17.30 te bezichtigen. Op zaterdagen van 9.30 tot 12 uur.

Arubaanse Edsel onderscheiden bij Amerikaanse autoshow

ORANJESTAD — "Prachtig, fantastisch, de beste show die wij ooit gezien hebben", zo jubelde het publiek, waaronder de Arubanen Maikel Flanegin, Ale Vrolijk, Juan Werleman, Francis en Eric Donata, tijdens de eerste autoshow van de Florida Sunshine Edsel Club, in Old Town, in de Amerikaanse staat Florida.

Maikel Flanegin was tevens deelnemer aan de show en wist met zijn Edsel Ranger, bouwjaar 1958, liefst drie prijzen in de wacht te slepen. Aan de show namen 21 Edsel-modellen uit de jaren 1958, 1959 en 1960 deel. Dat waren de drie jaren waarin deze auto's werden gebouwd, voordat de fabriek in 1960 de deuren sloot na een verlies van 350 miljoen dollar te hebben geleden. Een Edsel-automobiel is nu een waar museumstuk en veel geld waard.

Flanegin en Vrolijk vertelden onder de indruk te zijn van niet alleen de Edsel-show, maar ook van de drie- tot vijfhonderd auto's van velerlei merken die vóór 1970 gebouwd werden en aan de 'saturday nite' optocht deelnamen. De Arubanen hebben reeds het vaste plan gemaakt om volgend jaar op 8 januari weer in Old Town aanwezig te zijn voor de tweede Edsel-show van de Florida Sunshine Edsel Club.

De Edsel Ranger van Mike Flanegin behaalde de eerste prijs in de categorie '1958 Closed Class' en kreeg verder ook prijzen voor 'enige Edsel uit Zuid-Amerika' en voor 'de Edsel die sinds 1958 dezelfde eigenaar heeft gekend'. Voor de show van volgend jaar is reeds bekend dat het aantal deelnemers zich zal verdubbelen in vergelijking met dit jaar. Ook van Arubaanse zijde wordt het een verdubbeling: de 1958 Edsel Ranger van Maikel Flanegin en de 1959 Edsel Corsair Convertible van Ale Vrolijk zullen dan vertegenwoordigd zijn.

De Edsel Ranger van Mike Flanegin werd per schip naar Miami gebracht, daarna naar Old Town gereden en wordt een dezer dagen op Aruba terugverwacht. De Arubaanse deelnemers zijn zeer erkentelijk voor de verkregen medewerking van hun sponsors King Ocean, Air Aruba en ASTEC.

Welverdiende vakantie

ORANJESTAD — Tachtig verkopers van Excelsior Wines & Spirits uit New York, de distributeur van Banfi, Riunite en Walnut crest, zijn als beloning voor hun activiteiten vier dagen met een betaalde vakantie gasten op Aruba.

Gisteravond waren zij dank zij de vertegenwoordigers op Aruba, Mercurius Trading Company, de gasten in het Dulce Vita Restaurant van het echtpaar Hugo Silberie. Zij boden een speciaal menu aan waarbij alle gelegenheid was de produkten van Excelsior Wines te proeven. Maandagavond wordt wederom een dergelijke dineravond gehouden, terwijl in de naaste toekomst het publiek alle gelegenheid krijgt om tijdens een soortgelijke avond te komen proeven.

ORANJESTAD — De Nationale Bibliotheek heeft een mooie collectie videobanden en foto's cadeau gekregen van de Arubaan Oliver Wetten, die in de Verenigde Staten woont en nu, na 51 jaar, met vakantie op zijn geboorte-eiland vertoeft. De vader van Oliver Wetten werkte vroeger bij de Lago en hij heeft toen onder meer taferelen tijdens de wereldoorlog, landschappen en ezelwedstrijden gefotografeerd en op film vastgelegd. De beelden op de 8-mm film zijn op de video overgebracht en van muziek voorzien. Het betreft hier beelden van Aruba uit de jaren twintig en dertig.

Eis van zeven maanden voor stelen van boot

ORANJESTAD — Zeven maanden gevangenisstraf eiste de officier tegen de Colombian J.G., die zonder toestemming van de eigenaren de boot 'Saba' tijdens reparatiewerkzaamheden in Venezuela, verkocht. Over twee weken wijst rechter mr van der Griendt vonnis in deze langlopende zaak.

Ongeveer drie jaar geleden besloten de eigenaren Mario Croes en Jacobo Harms om hun boot Saba door J.G. naar Venezuela te laten brengen om de nodige reparaties te verrichten. Croes ging enige malen naar Punto Fijo om zich van de reparatie-vorderingen op de hoogte te stellen, waarbij bleek dat de boot aan iemand in Puerto Cabello werd verkocht, zonder toestemming van de eigenaren. Dat behandeling van de rechtszaak zo lang duurde, kwam doordat enige autoriteiten naar Venezuela moesten reizen om zich op de hoogte te stellen en hun collega's te verzoeken getuigen te horen. De man die de reparatie verrichtte verklaarde dat J.G. hem na de reparatie verzocht naar een notaris te gaan om de boot te verkopen. Op 31 juli 1991 werd de boot overgedragen. De nieuwe eigenaar veranderde de naam van de boot in 'Dona Santiaga'.

Verdachte vertelde dat hij opdracht had gekregen van de eigenaren om de boot naar Venezuela te brengen, aangezien deze weinig waarde had. Na reparatie kon hij ermee gaan vissen en met de opbrengst de reparatiekosten betalen. De rechter weigerde in te gaan op de eis van de officier om verdachte aan te houden, omdat hij in het verleden steeds wanneer hij opgeroepen werd, was verschenen. Verdachte verklaarde aan de rechter dat hij naar Venezuela gaat om te praten met de personen, die tegen hem getuigden, waarop de rechter reageerde dat hij 12 februari wel op Aruba present moet zijn om zijn vonnis te horen.

Brussel:Maatregel ongepast, overtrokken

VS met hoge heffingen voor staalinvoer van EG

BRUSSEL - Het Amerikaanse ministerie van Handel heeft woensdag forse tot zeer forse strafheffingen aangekondigd op de import van platte staalprodukten uit onder meer de Europese Gemeenschap wegens dumping.

De Europese commissie heeft onmiddellijk fel gereageerd op de Amerikaanse actie en deze "ongepast en volledig overtrokken" genoemd. Van de zeven EG-lidstaten die door de Amerikanen zijn gebrandmerkt, worden vooral de Spaanse, de Britse en de Italiaanse staalindustrie zwaar getroffen. Hoogovens, dat voor circa tien procent van zijn uitvoer van koud- en warmgewalste staalplaat aangewezen is op de uitvoer naar de VS, ziet zich geconfronteerd met een extra heffing van 23 tot 26 procent.

EG-commissaris Leon Brittan (Buitenlandse handelsbetrekkingen) kondigde aan de Amerikaanse strafmaatregelen al volgende week maandag op de raad van EG-ministers van Buitenlandse zaken aan de orde te zullen stellen. Bovendien zal hij zijn Amerikaanse tegenpool Micky Kanetor tijdens zijn bezoek aan Washington op 12 februari om tekst en uitleg vragen. Brittan vreest dat dergelijke zwaar aangezette maatregelen tegen de belangrijkste handelspartners van de VS de kans op een tot nu toe door de Amerikanen gesteund multilateraal staalakkoord verder zullen verminderen.

IN DUITSLAND is er vorig jaar 120,2 miljoen hectoliter bier gebrouwen, 1,8 procent meer dan in 1991. Het merendeel van de produktie, 26,1 procent, kwam voor rekening van de deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen. Tweede is Beieren met 24,4 procent van de totale bierproduktie.

***

Feyenoord alleen aan kop na winst op Sittard: 1-0

SITTARD — In gezapig tempo en door een Limburgs eigen doelpunt heeft Feyenoord zijn kampioensaspiraties in stand gehouden. Feyenoord won in Sittard met 1-0 van Fortuna. Alhoewel gehoond door de eigen fans, is de Rotterdamse formatie zeker tot PSV-RKC van vandaag (zaterdag) koploper in de eredivisie. De voorsprong op de kampioen bedraagt twee punten, maar met drie duels meer afgewerkt. Vijf kwartier tegen Fortuna, na de rode kaart van Fortunees Samuel, liet Feyenoord vrijwel niets zien. Alleen knoeiwerk, gebroddel en een voetbal zonder tempo. Het team uit Sittard was eenvoudig te zwak om gelijk te maken.

Fortuna had, voor de afgang van vorig weekeinde bij streekgenoot MVV (5-0), in de competitie een serie van drie zeges op rij behaald, waardoor enige afstand was genomen van de laatste plaats. Tegen MVV ging het weer fout en raakte trainer Dekker bovendien spelverdeler Driessen kwijt.

De Limburger was woedend op zijn trainer na een wissel, tien minuten in de tweede helft, in het stadion waar Driessen tien jaar slimme passes had lopen geven. Het publiek had hem weggehoond. Dat pikte de man niet. Hij had ploeggenoten en leiding opgewacht in de kleedkamer en het woord genomen. De uit het hart gegrepen monoloog en zijn woede-uitval naar Dekker kostten hem een week schorsing.

Fortuna's architect was daarmee weg, net als de geblesseerde topschutter Hofman. Als compensatie wilde Dekker wel eens wat positieve agressie zien. Zijn spelers interpreteerden de opdracht door domme en overbodige overtredingen te maken. In de beginfase was hun schaafwerk steviger dan dat van Feyenoord.

Binnen het kwartier kon centrale verdediger Samuel vertrekken. Eerst gooide hij tegenstander Van Loen naar de grond, nota bene op de helft van Feyenoord. Twee minuten later liep hij tegen de stelten van de nieuwe Feyenoorder toen die dreigde door te breken. Zonder protest zocht de Canadees de uitgang. Hulptrainer Voorn gaf hem nog een schouderklopje, Dekker zag hem niet eens staan. De Jong trok zich terug uit de voorhoede en hield zich verder met Van Loen bezig.

Fortuna was na een kwartier eigenlijk al geslagen, want op het moment van Samuel's aftocht was het al 0-1. Witschge stuurde Scholten weg bij een vrije trap op rechts. Paul Janssen kopte de bal prachtig in de kruising, achter de totaal verraste doelman Hesp. De wedstrijd werd daarop allengs saaier. Fortuna was machteloos, Feyenoord tikte de bal soms aardig rond, maar bood het publiek veel te weinig. Dat mocht Feyenoord zich best aantrekken, want tenminste de helft van de toeschouwers in Sittard was voor rood-wit-zwart. Op het momenet dat Feyenoord-supporters stoeltjes op het veld begonnen te gooien, schoot Barmentloo voor de thuisclub bij wijze van mager slotakkoord van twintig meter tegen de kruising.

AGENDA SPORT

SENTRO DEPORTIVO KORSOU (zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO (Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-22.30 uur; zaterdag van 14.00-17.00/20.00-22.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARRIO JANWE (dammen)
elke donderdag van 15.00-18.00 uur damles en -training voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar
(Schaakvereniging Janwé)
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

DAMACOR BOWLING CLUB (Chuchubiweg)
Openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

RUST & BURGH (Schaakvereniging Curaçao)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

* * * * * * * *

ZONDAG
ZWEMMEN
(Sithoc Swim Club)
12.00-16.00 uur clubkampioenschappen - zwembad Sentro Deportivo Kòrsou
ATLETIEK
(Curaçaosche Atletiek Bond)
07.00 uur derde *cross country* te Romar.

* * * * * * * *

Spartak in finale

MOSKOU — Spartak Moskou heeft vrijdag de finale om de voetbaltitel van het GOS (Gemenebest Onafhankelijke Staten) bereikt. De tegenstander van Feyenoord in de kwartfinales van het toernooi om de Europa Cup voor bekerwinnaars versloeg in de halve eindstrijd Dinamo Tbilissi met 2-1.

De overwinning kwam pas vijf minuten voor het einde van de ontmoeting tot stand door een treffer van Onopko. De Russen treffen in de finale Dinamo Minsk. De Witrussen waren na negentig minuten en een verlenging niet verder dan een gelijkspel van 0-0 gekomen tegen Ekranas Panavegis. De Litouwers waren echter slechter vanaf de penaltystip, 2-4.

■ MELBOURNE — De Australian Open Tennis Championships is wederom door Monica Seles gewonnen. Dit is de derde achtereenvolgende titel-overwinning in Melbourne voor de top-tennisster. Seles versloeg Steffi Graf in drie sets met 4-6, 6-3 en 6-2. Op de foto: De als nummer één gerangschikte Monica Seles trots met haar Australian Open Trophy.

Minister wil hardere aanpak

Conflict tussen KNVB en NSF over racisme in het voetbal opgelost

DEN HAAG — Het conflict tussen de KNVB en de Nederlandse Sport Federatie (NSF) over de verdere uitwerking van de nota "Bestrijding van discriminatie in Voetbalstadions" is opgelost. Beide partijen vonden elkaar vrijdag in Den Haag, waar Jan Masman namens de KNVB, de NSF ervan wist te overtuigen dat de voetbalbond wel degelijk bereid is financiën en menskracht te steken in de gezamenlijke poging discriminatie op en rond de velden in te dammen. Intussen heeft de Nederlandse minister D'Ancona (WVC), ook voor een meer krachtige aanpak van de discriminatie tijdens voetbalwedstrijden bepleit.

In eerste instantie zou de Nederlandse voetbalbond niet bereid zijn geweest geld beschikbaar te stellen voor het bestrijden van discriminatie in voetbalstadions. NSF-directeur Bode: "De KNVB heeft nu toegezegd de nieuwe directeur Veiligheid, Wil van Rhee, gedeeltelijk vrij te maken om aan de uitwerking van de nota te werken. Ook over de financiën behoeven we ons geen zorgen meer te maken. Het conflict is dus de wereld uit. Vanaf nu trekken we weer gezamenlijk op".

Masman: "Een en andermaal heb ik de NSF toegezegd dat we menskracht beschikbaar stellen en dat de penningmeester financiële middelen op tafel legt zodra de zogenoemde regiegroep, die de plannen die in de nota worden genoemd verder uit gaat werken, met een kostenplaatje komt".

Minister D'Ancona van WVC heeft vrijdag in Den Haag dan ook een krachtige aanpak bepleit van het weren van racisme op de voetbaltribunes. De minister deed dat tijdens een conferentie over 'Voetbal en Racisme', dat op initiatief van het PVDA-kamerlid Lilipaly werd gehouden.

"Niet optreden tegen discriminerend gedrag van voetbaltoeschouwers leidt tot normvervaging die we in onze samenleving niet mogen toestaan", zei D'Ancona. "Niets doen houdt in dat we het toelaten dat grenzen worden overschreden. Dat werkt ook door in de huiskamers, waar mensen meekijken en met het giftig gedrag worden geconfronteerd".

De minister zei blij te zbijn met de nota "Bestrijding van discriminatie in Voetbalstadions", die de KNVB in samenwerking met de NSF heeft opgesteld. "Dat plan sluit goed aan bij het anti-racismeprogramma dat ik in samenwerking met collega Wallage (Onderwijs) in 1993 zal uitvoeren".

Niet van iedereen kreeg de nota van de KNVB en de NSF een warme ontvangst. Vrij algemeen was er nogal wat kritiek op de "zachte" aanpak van de KNVB. De voetbalbond wil wedstrijden slechts bij hoge uitzondering onderbreken, omdat het volgens KNVB-vertegenwoordiger Masman anders voor supporters een spelletje wordt ervoor te zorgen dat een wedstrijd wordt gestaakt.

Met name het Centrum Informatie en Documentatie over Israël (CIDI) en het STIBA vonden de maatregelen van de KNVB te mager. "Ik smeek u: Doe iets. Stel een voorbeeld", luidde de emotionele oproep van de STIBA-afvaardiging op de conferentie. "Er bestaat symboliek tussen de trein met supporters die van Diemen werd teruggestuurd naar Utrecht en de treinen die in de tweede wereldoorlog naar Oost-Europa gingen. In beide gevallen vormde anti-semitisme de basis".

Ook de politiek meent dat het hoog tijd is voor een krachtige aanpak. "Wij zijn voorstander van een lik-op-stukbeleid", stelde CDA-woordvoerder Frissen. "Nu is vaak sprake van zwartepietenspel. Er is te weinig samenwerking tussen alle betrokkenen. Te lang heeft het ontbroken aan een goede aanpak vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid".

Coalitiegenoot Lilipaly (PVDA) sloot zich daarbij aan. "De KNVB heeft te lang in de startblokken gestaan. Daar krijg je alleen maar kramp in de kuiten van. Relativeren van de problematiek is een gepasseerd station. Ook de politiek eist net als de maatschappij een gerichte aanpak van het probleem".

Die opmerkingen sloten goed aan bij het betoog van Feyenoord-voorzitter Van der Herik. "Wij voeren al jaren een lik-op-stukbeleid. Tientallen supporters weren wij uit ons stadion. Ludieke acties als gekleurde schoenveters zijn leuk, maar hebben te weinig effect. Het kost tenminste een halve generatie om de mentaliteit te veranderen. Daarom moeten we dit probleem hard en versneld aanpakken. Het voortbestaan van de bedrijfstak betaald voetbal staat op het spel".

Masman bleef stoïcijns onder het verbale geweld van de deelnemers aan de conferentie. De demissionaire vicevoorzitter van het sectiebestuur betaald voetbal hamerde er op dat het tweesporenbeleid (enerzijds preventieve maatregelen, anderzijds repressieve) dat de KNVB en de NSF hebben uitgestippeld, een kans moet krijgen. "We staan aan het begin van het traject. U verlangt maatregelen die wij pas bij het eindstation willen nemen", verwoordde Masman opnieuw het KNVB-standpunt. Volgens de voetbalbond moet discriminatie op en rond de velden via een beroep op het gezond verstand van spelers, trainers, scheidsrechters, bestuursleden en supporters een halt moet worden toegeroepen.

Burgemeester Peper dwarsligger

Olympisch stadion toneel interland Nederland-Turkije

ROTTERDAM/DEN HAAG — De interland Nederland-Turkije, ter kwalificatie voor het wereldkampioenschap voetbal 1994, wordt op woensdagavond 24 februari waarschijnlijk in het Olympisch stadion in Amsterdam gespeeld. De wedstrijd was aanvankelijk aan het Feyenoord-stadion in Rotterdam toegewezen. Burgemeester Bram Peper van Rotterdam verbood het duel, omdat in de avonduren teveel politie moest worden ingezet.

De voorgestelde verschuiving naar 14.00 uur was voor de voetbalbond tevens niet acceptabel. Een ultieme poging van de KNVB, vrijdag door secretaris Jan Huijbregts, om Peper en korpschef Bakker op andere gedachten te brengen, mislukte. De sfeer tussen beide partijen leidde tot een onwrikbare situatie.

Voor Peper's collega Ed van Thijn is de verhuizing van de wedstrijd naar Amsterdam wel bespreekbaar. Maandag zullen alle betrokken instanties de te nemen maatregelen doornemen. "Het Olympisch stadion is een reële optie", zo gaf Huijbregts de voorkeur van de KNVB weer.

Het verschuiven van de wedstrijd naar Amsterdam, kost de N.V. Stadion Feyenoord tussen de 150.000 en 200.000 gulden. Directeur Jos van der Vegt vraagt de gemeente Rotterdam in de toekomst van dergelijke besluiten af te zien. "Maar eerst dit even laten betijen. Nederland-Turkije is een gepasseerd station. Dat hebben we maar te accepteren, met heel veel pijn in het hart. Een zwaar verlies, zeker voor een organisatie die al verlies lijdt", aldus Van der Vegt die jaren geleden leerling was van de toen als hoogleraar aan de Erasmus-universiteit werkzame Peper.

De leiding van het stadion heeft een contract met de KNVB voor vier WK-kwalificatiewedstrijden. Het duel met San Marino, geen publiekstrekker, valt daarbuiten. Polen speelde al in de Kuip (2-2), Turkije gaat naar Amsterdam, Engeland en Noorwegen resteren. Van der Vegt wil niet halsoverkop bij de gemeente aankloppen voor schadevergoeding. "We hebben een goede relatie met de gemeente. Ook al gezien de renovatie-plannen, die honderd miljoen kosten, willen we geen juridische stappen nemen".

Van der Vegt hoopt dat de KNVB niet tot represaillemaatregelen zal overgaan. "Informeel heb ik al gehoord dat het bestuur, al of niet demissionair, de Kuip wil gaan boycotten. Na een incident nooit meer, dat zou heel kinderachtig zijn. We hebben hier een traditie van twintig jaar topvoetbal, inclusief Europa-Cupfinales".

Jan Masman, vice-voorzitter van het demissionaire sectiebestuur betaald voetbal, betreurt het dat de interland Nederland-Turkije op woensdag 24 februari noodgedwongen is verplaatst van Rotterdam naar Amsterdam. "Dit maakt een slechte indruk op de UEFA en de FIFA", meent Masman. "Zeker met oog op de plannen het Europees kampioenschap in het jaar 2000 naar Nederland te halen, is dit niet bepaald handig".

Masman benadrukt dat de eis van burgemeester Peper van Rotterdam dat de interland slechts 's middags gespeeld mocht worden, niet betekent dat het Nederlands elftal in de toekomst definitief niet langer in het Feyenoordstadion ' interlands afwerkt. "Op korte termijn moeten we met Peper en de directie van stadion Feyenoord een gesprek hebben om garanties te krijgen voor de toekomst. Indien het vast beleid van Rotterdam wordt alleen maar toestemming te verlenen voor interlands die 's middags worden gespeeld, is het uiteraard moeilijk nog langer voor het Feyenoordstadion te kiezen", aldus Masman.

Mr. Steenbrink, bij het openbaar ministerie in Amsterdam belast met voetbalzaken,. wil overigens op korte termijn van zijn Rotterdamse collega weten waarom burgemeester Peper verboden heeft Nederland-Turkije in de avonduren te spelen. "Verder heb ik nog geen commentaar op de toestemming die burgemeester Van Thijn, die in tegenstelling tot zijn collega Peper wel toestemming heeft verleend voor deze interland".

■MELBOURNE — Het leek alsof Steffi Graf alles tegen zat in haar finale-wedstrijd tegen de nummer één op de wereldranglijst, Monica Seles. Na een goede eerste set, die ze met 6-4 won, had zij in de tweede en derde set geen afdoende antwoord meer op de harde returns van Seles. Graf meende ook dat sommige van de calls van de lijnscheidsrechters haar benadeelden. Op de foto: het moment dan ook dat zij het uitschreeuwt tegen een van die scheidsrechters, die een bal van Seles 'in' gaf, terwijl Graf ervan overtuigd was dat de harde return 'out' was.

UEFA deelt straffen uit

Ajax krijgt boete van 35.000 gulden opgelegd

ZURICH — De Europese Voetbalunie (UEFA) heeft Ajax een boete van 27.000 Zwitserse frank, ongeveer 35.000 gulden opgelegd. De Amsterdammers werden bestraft wegens vuurwerk en onregelmatigheden tijdens de ontmoetingen met FC Kaiserslautern in het UEFA-bekertoernooi. Andere Europese clubs, Real Zaragoza en Club Brugge bijvoorbeeld, moeten wedstrijden voor lege tribunes afwerken en sommige spelers zijn verbannen naar de reservebank van hun clubs.

Voor het thuisduel kreeg Ajax een boete van 15.000 frank, omdat er op de tribunes vuurwerk werd afgestoken. In de *return* kwam er voor vuurwerk en onregelmatigheden nog 12.000 bij. Kaiserslautern werd beboet met 5000 frank. AC Milan moet een bedrag van 25.000 frank aan de UEFA overmaken wegens de wanordelijkheden in de thuiswedstrijd voor de Champions League tegen IFK Göteborg.

Frank Verlaat (Auxerre) en Adrie van Tiggelen (PSV) zullen in de eerstkomende wedstrijd tegen respectievelijk Ajax en Göteborg kunnen meedoen. Beiden waren wegens een rode kaart voor een duel geschorst, maar zaten die wedstrijd reeds uit. De UEFA besloot Verlaat en Van Tiggelen geen zwaardere straf op te leggen.

Real Zaragoza dient de eerstvolgende twee wedstrijden in een Europees toernooi zonder publiek te spelen. Club Brugge en Sigma Olomouc zijn bestraft tot het spelen van een duel voor lege tribunes. Of de duels wel door de televisie mogen worden uitgezonden beslist de tuchtcommissie later.

Atletico Madrid kreeg een geldstraf van 62.500 gulden opgelegd, omdat de club vorig jaar Paolo Futre niet vrijgaf voor het Portugese elftal dat op 11 november tegen Bulgarije speelde. Futre is inmiddels door de Italiaanse club Benfica aangetrokken.

FC Porto dient 12.500 gulden te storten op de bankrekening van de Europese Voetbalunie, omdat de toeschouwers zich hadden misdragen in het duel van de Champions League tegen PSV vorig jaar. Olympique Marseille werd beboet met vijftigduizend gulden wegens wangedrag van het publiek in het duel met Club Brugge.

Anderlecht vergroot voorsprong

MECHELEN — Door een overwinning van 2-1 op Mechelen heeft Anderlecht zijn voorsprong in de hoogste afdeling van het Belgische voetbal opgevoerd tot vijf punten. De winnende treffer werd kort voor tijd gemaakt door Johnny Bosman. Standard Luik bezet de tweede plaats op de ranglijst.

Het was de tweede zege van Anderlecht met oefenmeester Johan Boskamp op de bank. Rene Eykelkamp opende "achter de kazerne" voor de thuisclub de score. De gelijkmaker kwam op naam van Bruno Versavel.

Eerder op de dag kwamen Anderlecht en de tweede klasser KV Kortrijk tot overeenstemming over een vergoeding voor de komst van Boskamp naar Brussel. Er werd gesproken van een minnelijke financiële schikking.

Karpov bijna kampioen van Hoogovens

WIJK AAN ZEE — Anatoli Karpov heeft zaterdag aan een remise voldoende om de Hoogoven's Matches op zijn naam te schrijven. De oud-wereldkampioen kwam vrijdag tot een puntendeling met de Spanjaard Illescas. Na drie partijen in de finale is de stand 2-1 in het voordeel van de Russische grootmeester.

Met nog twee ronden te schaken voeren de Rus Salov en de Est Oll de ranglijst aan van het Open Toernooi. De beste Nederlander, nationaal kampioen Piket, is door een nederlaag gezakt naar de gedeelde vierde plaats. Belangrijkste slachtoffer tijdens de tiende ronde in Wijk aan Zee was Hodgson, die met wit ten onder ging tegen Salov. Een gedekte vrijpion van zwart op h3 bleek de Engelsman fataal.

Salov is de voornaamste kandidaat voor de eindzege. Hij won al eens het kampioenschap van de Sovjetunie, een eer die hij overigens met een andere grootmeester moest delen. Ook eindigde hij in Wijk aan Zee ooit op de gedeelde eerste plaats. Dat gebeurde met landgenoot Gelfand, die vrijdag een van zijn mindere dagen had.

De andere kandidaat voor de triomf is Oll, die Piket een illusie armer maakte. Op een half punt van de koplopers volgt de Duitser Lobron.

Tracy Austin komt terug

NEW YORK — Tracy Austin heeft haar terugkeer op de tennisbaan aangekondigd. De inmiddels 30-jarige Amerikaanse wil haar *come back* maken tijdens het toernooi van Indian Wells in Californië, dat op 22 februari begint.

Austin was begin jaren tachtig de meest succesvolle en getalenteerde speelster. In 1984 moest de winnares van Flushing Meadow in 1979 en 1980 wegens ernstig rugletsel stoppen. Vijf later wilde ze haar rentree maken. Een ernstig verkeersongeluk in 1989 stelde haar terugkomst met ruim drie jaar uit.

*****

Eredivisie Polley raakt geblesserd

ROTTERDAM — FC Twente kan een maand geen gebruik maken van aanvaller Prince Polley. De Ghanees raakte zondag tijdens het duel tegen Feyenoord (1-1) geblesseerd op het moment dat hij de ploeg aan Enschede aan de leiding hielp. Polley werd geraakt door verdediger De Wolf.

De aanvaller liet zich maandag onderzoeken in Rotterdam. In het ziekenhuis bleek een scheurtje in de rechter knieband van de spits te zitten. Polley scoorde dit seizoen zeven keer voor FC Twente. Door de blessure mist hij de interland van Ghana tegen Burundi, die volgende week wordt gespeeld.

*****

Prof. Dinstein over vredesproces in Midden-Oosten: 'Wachten op Godot'

WILLEMSTAD—Het vredesproces in het Midden-Oosten blijkt een onuitputtelijke bron van inspiratie. Net als vorig jaar is dat proces onderwerp van bespiegelingen tijdens de Sha Capriles-lezing. "En volgend jaar krijgt u ongetwijfeld weer een lezing over dat onderwerp", zegt prof. Yoram Dinstein, die de lezing zondag verzorgt. Zijn verhaal draagt de titel 'Het vredesproces en collectieve veiligheid'.

Collectieve veiligheid is volgens hem waar het om gaat in de 'nieuwe wereldorde' van ex-president Bush. "Die beloofde hij bij de Golfoorlog. De Veiligheidsraad zou de vrede op aarde moeten garanderen. Maar ja, dat is er niet van gekomen, we leven nog in de oude wereldorde. Een wereld zonder vrede, want Saddam Husayn is nog steeds aan de macht en bedreigt Kuwayt. En als Syrië Israel aanvalt, moet Israel zichzelf verdedigen".

Dat steekt Dinstein. Want in die beloofde nieuwe wereldorde zou een internationale politiemacht Israel te hulp schieten. "Zo'n politiemacht is het equivalent van de Curaçaose politiemacht. Als je bedreigd wordt, dan bel je de politie. Je hoeft jezelf niet te verdedigen, dat doet de politie voor je".

WILDE WESTEN

Dinstein zegt dat dat hetgeen is wat iedereen van de Golfoorlog verwachtte: een internationale politiemacht. "Maar Bush faalde. Hij stopte te snel met vechten en liet Saddam Husayn aan de macht. Dus moet Israel op zijn eigen gewapende krachten vertrouwen. Het is net het Wilde Westen: je bent omsingeld door de indianen en niemand komt je te hulp".

Israel wil wel vrede met Syrië, maar alleen onder bepaalde voorwaarden, zoals regeling van de kwestie van de Golan-hoogten. "Maar Syrië wil dat niet", zegt Dinstein. "In zo'n geval zouden we een politiemacht moeten hebben die zegt: 'Trek je maar terug en als Syrië dan aanvalt, blaas je maar op de fluit'. Nou, Israel kan wel tot St. Juttemis op die fluit blijven blazen".

Ondanks deze sombere taal ziet Dinstein lichtpuntjes. Net als prof. dr. Shimon Shamir die vorig jaar de Sha Capriles-lezing verzorgde, is hij van mening dat de ineenstorting van De Sovjetunie een zekere omwenteling in de situatie teweeg heeft gebracht. "Syrië was immers een protégé van de Sovjetunie en werd door dat land tot de tanden toe bewapend. De Sovjetunie ontmoedigde elke poging tot toenadering tussen Syrië en Israel. In feite voerde Syrië de oppositie van de Arabische wereld tegen Israel aan. Toen de Sovjetunie dus ineenstortte werd Syrië een protégé zonder protector en dus zocht dat land toenadering tot de Verenigde Staten, in feite de enig overgebleven wereldmacht. Maar voor die toenadering moet Syrië wel een prijs betalen: vrede met Israel. In feite onderhandelt Syrië over vrede met de Verenigde Staten, niet met Israel".

En daarom wacht volgens Dinstein iedereen nu op Clinton. Het vredesproces suddert op dit moment. "Iedereen wacht op een teken: wat willen de Verenigde Staten? En ook: wat willen zij er mogelijk doordrukken? De weg naar vrede loopt nu eenmaal traditioneel via Washington. Maar ja, Clinton is op dit moment met andere dingen bezig. De homoseksuelen in het leger. Als hij daarmee klaar is, kijkt hij hopelijk naar het Midden-Oosten en ziet dan hoe kritisch de situatie daar is. Dan pas kan er weer een zet worden gedaan, niet eerder. Het is net Wachten op Godot".

Professor Yoram Dinstein

Prof. Dinstein is gespecialiseerd in het internationaal recht en mensenrechten. De Verenigde Naties hebben de uitwijzing door Israel van een vierhonderdtal Palestijnen scherp veroordeeld. Ook Dinstein meent dat het een fout was om hen uit te wijzen. "Ik houd me aan de wet. En volgens de Vierde Conventie van Genève (1949) is deportatie niet toegestaan. Ik zou hen vastgehouden hebben. Detentie is volgens die conventie wel geoorloofd. Ook van mogelijk onschuldigen, het gaat immers om de bescherming van burgers in tijd van oorlog".

Hij geeft toe dat niet alle uitgewezenen terroristen zullen zijn. "Maar het is wel zo dat sinds de uitwijzing geen terroristische acties hebben plaatsgevonden. De terroristen zitten ertussen. En het gaat om mensen die proberen het vredesproces te ondermijnen. Fundamentalistische moslim-terroristen, die elke voorstander van vredesonderhandelingen doden. Israel had van alle kanten, ook van Palestijnen in andere Arabische landen, signalen gekregen dat er harde maatregelen tegen hen moesten worden genomen. En dat is gebeurd".

Prof. dr. Yoram Dinstein houdt zijn lezing zondag 31 januari om 10:30 uur in de aula van de UNA. Iedereen is welkom en de toegang is gratis.

Angola-mandaat van VN door V-raad verlengd

NEW YORK - De Veiligheidsraad (V-raad) van de Verenigde Naties (VN) heeft het mandaat van de VN-vredesmacht in Angola vrijdag unaniem verlengd tot eind april.

De V-raad gaf de volkerenorganisatie tevens toestemming haar aanwezigheid verder terug te brengen indien de veiligheidssituatie verslechtert. Tegelijkertijd vroegen de vijftien leden van de V-raad VN-secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali voldoende personeel te behouden in Angola of nabijgelegen gebieden, zodat de organisatie haar vredestaken kan hervatten wanneer de gevechten in hevigheid afnemen. Indien in vredesbesprekingen vooruitgang wordt geboekt, zullen de Verenigde Naties (VN) uitbreiding van hun aanwezigheid overwegen.

Rechts bloed bij Duitse rechter

BONN - Een rechtbank in het Westduitse Hamm heeft een rechter van een administratieve rechtbank geschorst wegens het ondertekenen van een racistisch pamflet.

De rechter die tevens voorzitter van de Nationaal democratische partij (NDP) in de deelstaat Nordrhein-Westfalen is, had een pamflet ondertekend waarin werd gesteld dat het bloed van Duitsers een "speciale nectar" is, het bloed van vreemdelingen daarentegen een "stinkend drab". Het definitieve ontslag van de rechter wordt in een latere rechtszitting aan de orde gesteld.

Papy Jesurun: ook prima veilingmeester

HUIZEN/WILLEMSTAD — Gevolmachtigd minister "Papy" Jesurun heeft zich gistermiddag kunnen uitleven in een voor hem gloednieuwe rol: veilingmeester op een postzegelbeurs. De organisatie van de jaarlijkse grote nationale beurs had hem als postzegelliefhebber uitgenodigd een veiling te leiden, waarvan de opbrengst bestemd is voor het Nederlandse Rode Kruis, afdeling Huizen. De veiling leverde het Rode Kruis een bedrag van f.1850,- op.

Het evenement werd gistermiddag officieel geopend door de burgemeester van Huizen (vlakbij Hilversum), drs. K. Hoekzema. Als oud-staatssecretaris van defensie heeft drs. Hoekzema verscheidene malen de Nederlandse Antillen en Aruba bezocht. Geen wonder dat de gesprekken tussen de burgemeester en de volmachtigde minister voornamelijk Curaçao als thema hadden.

Papy Jesurun herrinerde in een korte toespraak bij de opening aan het vele goede werk dat het Rode Kruis nationaal en internationaal verricht. Hij memoreerde de hulp van de Antilliaanse afdeling van het Rode Kruis voor de slachtoffers van de Bijlmerramp vorig jaar oktober.

De komst van Papy Jesurun naar Huizen was voor diverse Rotarians eveneens aanleiding naar de postzegelbeurs te komen. De gevolmachtigde minister is een enthousiast Rotarian en heeft een uitgebreide verzameling zegels die de Rotary tot onderwerp hebben. De gevolmachtigde minister beloofde de organisatie frequenter beurzen en tentoonstellingen te bezoeken. Zo kreeg hij al een uitnodiging voor de grote nationale tentoonstelling die in mei in Breda wordt gehouden.

GGD

WILLEMSTAD —Het beleid van het Bestuurscollege ten aanzien van de reorganisatie bij de GGD staat ter discussie in een openbare eilandsraadsvergadering. Deze is door de fracties van SI, MAN en FOL aangevraagd

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — Mignon Dominique Aimée Petit, geboren op Curaçao, is gisteren in Amsterdam gepromoveerd tot doctor in de tandheelkunde. Ze verdedigde in de aula van de Universiteit van Amsterdam met succes haar proefschrift "Peridontitis and peridonpathic bacteria in families". Ze verkreeg haar doctorstitel op gezag van de rector magnificus prof dr P.W.M. de Meijer

Gevolmachtigde minister Jesurun zond haar een felicitatietelegram, waarin hij stelde bij deze gelegenheid ook terug te denken aan haar vader die "in dankbare herinnering op Curaçao voortleeft". De vader van Dominique A.P. Petit was jarenlang arts op Curaçao.

Dief met mes aangehouden

WILLEMSTAD —De centrale van de Curaçao Hospitality Service (CHS) werd gistermiddag gealarmeerd door een van de winkeliers in de Hanchi di Snoa wegens een man die een overhemd had gestolen. Na een achtervolging door twee CHS-bewakers werd de man binnen een enkele minuten in de Bakkerstraat staande gehouden.

Dat ging niet vanzelf, want de dief verzette zich hevig en trachtte darbij zijn mes te gebruiken. Uiteindelijk werd hij overmeesterd en overgedragen aan de politie.

Medische info in Tera Cora

WILLEMSTAD — Een medische informatiedag voor het publiek. Dat belooft de organisatie Medenfis Tera Cora morgen, zondag 31 januari, te bieden van 11.00 tot 17.00 uur aan iedereen die langskomt op de ban topa in de woonwijk langs de Weg naar Wegpunt.

Belangstellenden kunnen gratis informatie krijgen bij kraampjes van tandartsen, een diëtist en een fysiotherapeut, de wijkverpleging, de hartstichting, de diabetici-organisatie, de apotheek, het Rode Kruis en zuster Kappel die vragen over aids kan beantwoorden.

Emmabrug morgen gesloten

WILLEMSTAD — Curaçao Ports Authority N.V. maakt bekend, dat de Koningin Emmabrug morgen (zondag 31 januari) vanaf tien uur 's morgens tot ongeveer zes uur 's avonds wegens reparatie voor het publiek en zeeverkeer gesloten zal zijn. Het publiek zal gebruik kunnen maken van de veerboten. De haven van Willemstad zal deze uren ook gesloten zijn voor het zeeverkeer.

Cayochi Römer (Kousa Komun):

'De overheid moet met een plan komen om uitgaven te verminderen'

WILLEMSTAD — Het eilandsbestuur moet met een effectief beleidsplan komen waarin het verminderen van de overheidsuitgaven de eerste prioriteit is. Voorts moet er in dit plan een schets opgenomen zijn voor een algehele herstructurering van het bestuur. Dit verklaarde de voorzitter van de pressiegroep Kousa Komun, Cayochi Römer, vrijdag tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst van de groep in het IPK-centrum aan de Conscientiesteeg. Hij meent dat de financiële positie van de overheid er niet rooskleuriger op wordt met slechts het invoeren van inkomstengenererende maatregelen.

Alhoewel Römer zei "zeer blij te zijn dat de overheden uiteindelijk sommige maatregelen" troffen, vindt de voorzitter van Kousa Komun de nieuwjaarsreceptie hèt moment voor een kritische nabeschouwing.

Hij laakte de uitspraken die gepaard gingen met de bekendmaking van de maatregelen. "Er werd gesteld dat de maatregelen genomen moesten worden voor het genereren van meer inkomsten voor het eiland èn dat de overheid op deze manier bewijst aan haar verantwoordelijkheden te voldoen". Römer vindt echter dat het te lang heeft geduurd alvorens de overheid in actie kwam.

"Had de overheid op tijd actie ondernomen, dan was de situatie niet zo verslechterd dat de uitbetaling van de salarissen van de ambtenaren in februari moeilijkheden zou opleveren. Curaçao was dan ook niet aan de rand van faillissement gekomen, hadden de heren bijtijds al lang actie ondernomen. Functioneerde de Algemene Rekenkamer (ARNA) optimaal, dan zou deze instantie de slechte financiële situatie van het eilandgebied vroegtijdig hebben bekend gemaakt", verklaarde de voorzitter van Kousa Komun.

Hij meent verder dat de maatregelen onvoldoende zijn om de financiële positie van het eilandsbestuur te saneren. "De overheidsuitgaven moeten ook minder worden, terwijl de herstructurering van diezelfde regering niet achterwege mag blijven....We staan te springen voor een beleidsplan met een overheidsvisie, waarin dan ook duidelijk wordt gesteld hoe de overheid Curaçao structureel gaat aanpakken. We hebben veel plannen gekend, maar weinig actie en volharding om die ook in te voeren".

Römer vindt dat niet de financiële crisis waarin het eilandgebied verkeert als het grootste overheidsprobleem beschouwd moet worden. "De vertrouwenscrisis is hèt probleem voor de lokale overheid. De geloofwaardigheid van bestuurders heeft de laatste jaren een flinke deuk gekregen. Zonder geloofwaardigheid wordt het moeilijk besturen". Vandaar dat Römer, namens Kousa Komun, een dringend beroep doet op de overheid en de oppositie om het eiland in de toekomst op een verantwoorde manier te besturen.

Dit kan volgens Römer door "politieke spelletjes achterwege te laten en door te werken voor het algemeen belang." Dit moet snel geschieden, want anders leidt de bestaande vertrouwenscrisis en het gebrek aan geloofwaardigheid tot een legitimiteitscrisis. Deze crisis bestaat trouwens gedeeltelijk al".

De voorzitter van Kousa Komun verder in zijn toespraak: "Het mag niet zo zijn dat belangengroepen die de democratie een warm hart toedragen met acties komen om een regering naar huis te sturen. Een overheid kan via democratische verkiezingen naar huis worden gestuurd. De essentie hiervan is dus dat de machtsoverdracht op een vreedzame manier, zonder actie en zonder geweld, gebeurt".

In zijn toespraak noemde Römer ook het feit dat de overheidscontrole op de prijsstop verre van optimaal en ideaal is. Deze omissie kan nadelige gevolgen hebben voor de hele lokale samenleving. "Vandaar dat wij van hieruit een beroep doet op de commerciële sector, vooral op de niet-bonafide ondernemers, geen misbruik te maken van de situatie om de prijzen te verhogen."

De voorzitter zei dat het boekwerk dat vorig jaar de Kousa Komun publiceerde over de slechte financiele situatie haar grootste succes voor 1992 was. Er kwamen veel reacties binnen op de 12.000 exemplaren die gedrukt en verspreid werden.

WILLEMSTAD — Een onbekende man heeft onder bedreiging met een vuistvuurwapen vrijdagochtend een nummerkantoor aan de Bonamweg overvallen en daarbij achthonderd gulden meegenomen. De dief is nog voortvluchtig.

Carnaval Curaçao

SUZY ADAMUS van de carnavalsgroep Blue Ribbon werd gisteravond in Rust & Burgh tot carnavalskoningin gekroond. Zij kreeg ook de prijs voor het mooiste carnavalskostuum. Mayris Apostel van Grupo Globo en Esmeralda Thode van Grupo Nos Ke Nos Por eindigden op respectievelijk tweede en derde plaats.

Hoewel de show goed van opzet was, was deze niet in overeenstemming met de verkiezing van carnavalskoningin. Carnavalsliefhebbers zijn gewend aan muziek van tumba's en andere ritmische muziek. Bij dit soort gelegenheden mogen die geenszins ontbreken. Dat was gisteren voor een deel echter wel het geval.

De carnavalscommissie dient een onderzoek in te stellen naar het waarom van de afname van de publieke belangstelling voor de verkiezing van carnavalskoningin in de laatste drie jaar. Vroeger waren er groepen als Hospital en Bunitesa di Hardin, die honderden kaarten voor hun leden kochten en zodoende voor een volle zaal zorgden. Hieraan moet de commissie zeker aandacht schenken.

Suzy Adamus volgt nu Mazarella Janzen op, die gisteravond in haar afscheidstoespraak de wens uitte dat het Rifstadion in de toekomst ook gebruikt kan worden voor evenementen. Die zouden carnavalsgroepen kunnen organiseren voor hun fundraising.

* * * * * * * * * *

HET PRINSENBAL van de Limburgse Kabrieten vindt vanavond in Landhuis Brievengat plaats. Dan wordt de naam van de nieuwe prins onthuld. Deze nieuwe prins is eind vorig jaar al tijdens een geheime zitting van de Prinsencommissie gekozen. De muziek wordt verzorgd door de boerenblaaskapel en de toegang is gratis.

Men kan zich nog dit weekeinde opgeven voor deelname aan de grote optocht met de Limburgse Kabrieten. Als men een eigen kostuum heeft betaalt men f. 100,-. Men kan ook een clownspak huren voor de prijs van f. 150,-. Opgave hiervoor dient zo snel mogelijk te geschieden bij Grootvorst Huub (tel 377384).

* * * * * * * * * *

DE KAARTEN voor de verkiezing van carnavalskoningin en koning van de Grupo Hospital zijn sinds maandag uitverkocht. Dit heb ik voor het eerst meegemaakt, aldus coördinator Gerrit Fabian. Men heeft wel een wachtlijst voor belangstellenden, voor het geval er kaarten vrijkomen.

* * * * * * * * * *

■De kroning van de nieuwe koningin van het carnaval Suzy Adamus door gezaghebber Elmer Wilsoe (l.). Prins Medida Rudsel van Lamoen (r.) en pancho general Stanley Ignacio kijken toe.

*** ***

TAN TEN TIN, een carnavalsgroep die dit jaar voor de tweede keer aan de grote optocht deelneemt, organiseert morgenavond een *get together* voor al haar leden aan boord van het schip Freewinds. Aanvang is 20 uur. Tijdens de boottocht wordt ook informatie verschaft. De leden die morgenavond hun financiële verplichtingen niet zijn nagekomen, worden van de ledenlijst geschrapt.

* * * * * * * * * *

DEGENEN DIE weer eens een tumbafestival in het dr. Antoine Maduro Stadion (voormalig S.U.B.T.) willen bijwonen, hebben morgenmiddag de kans. Dan wordt er door de groep Sweet Sugar een tumba-lokofestival voor de jeugd georganiseerd onder de naam 'Tumba Rochela'. De naam is door de kinderen zelf gekozen. Er is muziek van onder andere Era, Golden Locks, Family B en een d.j. Kaarten kosten f. 7,50 per persoon en zijn vanaf 9 uur aan de loketten te koop.

Niet minder dan 11 kinderen zullen aan dit festival deelnemen te weten: Irsheline Florentina, Samantha Daantje, Loucarla Martina, Jonathan Marten, Mirulage Hart, Dudman Wilsoe, Itamarijs Curie, Raisa Castillo, Rendell Recondie, Guiseppe Fabia en Nazari Snijders. Zij zullen de verschillende bekende tumbazangers met hun eigen stem imiteren, het is dus geen playbackshow. De show begint om 14 uur en duurt tot 19 uur.

* * * * * * * * * *

DE VOORBEREINDIGEN voor het tumbafestival dat aanstaande dinsdag begint verlopen heel goed, aldus voorzitter van de Vereniging Feco Gomes. De verkoop van kaarten gaat ook heel goed en het ziet ernaar uit dat men een uitverkocht Curaçao Festival Center krijgt. Gomes geeft iedereen de raad om kaarten tijdig te kopen. Ook de muziekgroepen zijn dag en nacht aan het oefenen voor een goede presentatie. Ongeveer een derde gedeelte van de zangers gaat naar de finale, die op zaterdag 6 februari plaatsvindt.

Uitvloeisel teleurstellende verkiezingen

Premier van Taiwan met kabinet opgestapt

TAIPEH - Premier Hau Pei-Tsun van Taiwan heeft zaterdag aangekondigd dat hij zal aftreden. Zijn stap volgt op weken van oplopende spanning tussen conservatieven en liberalen in de regerende Nationalistische partij.

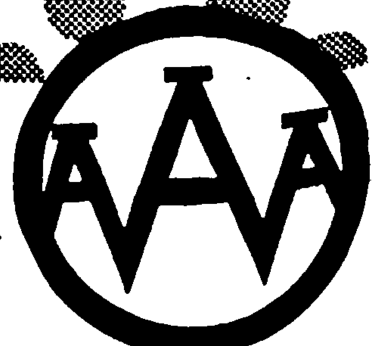
De conservatieve Hau stond onder zware druk van liberalen in de nationalistische partij en van de oppositionele Democratisch progressieve partij (DPP) om af te treden. President Lee Teng-Hui, die wordt gesteund door de liberalen in de regeringspartij, zal naar verwachting begin februari een nieuwe premier benoemen. Het parlement moet instemmen met diens kandidatuur. Met Hau is ook diens kabinet afgetreden.

De politieke crisis in Taiwan is een gevolg van de pijnlijk teleurstellende resultaten van de nationalisten bij de algemene verkiezingen van vorige maand. De 73-jarige Hau is een voormalige militaire chefstaf. De oppositie beschuldigde hem van het blokkeren van democratische hervormingen waarmee een begin werd gemaakt in 1987 toen de noodtoestand werd opgeheven. Hau was in mei 1990 benoemd.

TUMBA FESTIVAL CURAÇAO 1993

Dinsdag 2 februari 1993

	Groep	Zanger(es)	Compositie	Componist tekst	Componist melodie	Arrangeur
01	DIMENSION MUSIKAL	PETER BEVERDIJK	ESAKI TA E DIA	WILSON FRANS	WILSON FRANS	PAJO WILSOU
02	GAITA VAQUEROS GRANDE	SANDY PAULETA	BAN DEMOSTRE	ELVIS PETRONILIA	ELVIS PETRONILIA	SHERWIN GENARO
02	GAITA VAQUEROS GRANDE	SYLVAN HERNANDEZ	NOS TA KANA DRENTA DEN REI	E. PIETER - S. HERNANDEZ	EDSEL PIETER	IKE JESERUN
02	GAITA VAQUEROS GRANDE	KELVIN VAN KIMMENADE	EI DEN	K. V. KIMMENADE-E MUSKUS	W. FELIPA-K. V. KIMMENADE	SHERWIN GENARO
03	UFA I FA ORQUESTA	UFA HENRIQUEZ	DEN DJOGODO	UFA I FA	UFA I FA	DANILO PLANTIJN
03	UFA I FA ORQUESTA	FA HENRIQUEZ	KARNAVAL DI 5 STREA	UFA I FA	UFA I FA	DANILO PLANTIJN
04	OK	LIONEL ROSALINA	HALA SERA	BOY DAP	BOY DAP	ALBERT WINDSTER
04	OK	JUNNI MARTIS	DJUMBALAKA	GIBI DORAN	GIBI DIRAN	ALBERT WINDSTER
05	GRUPO AKSA	NONCHI FLORANUS	BARI KU BURAKU	LENNED ST JAGO	LENNED ST JAGO	LENNED ST JAGO
05	GRUPO AKSA	NORMAN PIETERNELLA	BULADEN	LENNED ST JAGO	LENNED ST JAGO	LENNED ST JAGO
06	BANANA SPLIT	GERALD TORREGROSA	NOS TA NA	DUDLEY LUCIA\	GILBERT EMELINA	G.EMELINA - A.PASIAL
06	BANANA SPLIT	JAQUES OBISPO	NOS TEI	GILBERT EMELINA	GILBERT EMELINA	GILBERT EMELINA
06	BANANA SPLIT	SERVINIO KROON	WEER KU KARNAVAL	SERVINIO KROON	SERVINIO KROON	HECTOR SAMSON
07	RISAM	EUGENE DORAN	SELEBRANDO SIN STOP	RUDOLF CRISPULO	ELCIOLES KEEP - ARAM PASIAL	REINALDO MARTINES
07	RISAM	KENNETH DORAN	KARNAVAL TA RIPITI	KENNETH DORAN	KENNETH DORAN	SHAMIL ORTEGA
07	RISAM	ELIA ISENIA	AT' E SEBADO	ELIA ISENIA	IKE JESERUN	IKE JESERUN
07	RISAM	EMSLEY JANGA	KOSNAN DI KUSTUMBER	E. JANGA - I. JESURUN	E. JANGA - I. JESURUN	IKE JESURUN
08	TIPIKO KARIBENSE & COMPANY	KENNETH JULIET	UN TIKI AKI UN TIKI AYA	IKE JESURUN	IKE JESURUN	IKE JESURUN
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	ROBERT DE JESUS	DEN RASHIMAN	ROBERT DE JESUS	ROBERT DE JESUS	WINCHI ANDREA
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	MAURITS HOOI	BAN SALUDE	MAURITS HOOI	MAURITS HOOI	PAPACHI ISENIA
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	GLENDA PETROCHI	SI'N YOBE LO PINGA	FRANCISCO TRONCO	G. PALM - F. TRONCO	JESUZ MARTINEZ
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	GREGORY ALEXANDER	MI TA BAI PARA WARDE	JERSEY ISENIA	JERSEY ISENIA	PAPACHI ISENIA
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	EDSEL PIETER	KACHI KACHI KOLE	EDSEL PIETER	EDSEL PIETER	PAPACHI ISENIA
09	MANICHI I SUS ESTRELLAS	CRISMA EMANUEL	HARI SO	ANDRES ALBERTO	ANDRES ALBERTO	ANDRES ALBERTO
10	KUMPLI KUNE BAND	EDGAR MUSKUS	DEBER	EDGAR MUSKUS	EDGAR MUSKUS	EDGAR MUSKUS
10	KUMPLI KUNE BAND	PETER VAN DER PLIGT	PA REGLA	FINCHI STATIA	FINCHI STATIA	R. LEITO - A. CONCENCION
11	GOLDEN NAME	HUMPREY STEFANIA	NOS KARNAVAL TA DUSHI	GILBERT JANSEN	GILBERT JANSEN	ARNELL SALSBACH
11	GOLDEN NAME	WESLEY ST JAGO	MAS KU KLARO MI TAMBE	WESLEY ST JAGO	WESLEY ST JAGO	HECTOR SAMPSON
12	LOCOMOTION	JULES ILARIO	JONGOTE	GABRIELO CRUZ	GABRIELO CRUZ	RYAN ROG
12	LOCOMOTION	GLADWYN LA CRUZ	DJADUMINGU	GLADWIN LA CRUZ	GLADWIN LA CRUZ	DUN DAN
13	ARNELL I SU ORKESTA	HILDO HENRICUS	BAND'I OTRO DEN DJE	HILDO HENRICUS	HILDO HENRICUS	ARNELL SALSBACH
13	ARNELL I SU ORKESTA	MAFALDA MINGUEL	E BINJA DI KARNAVAL	ARNELL SALSBACH	ARNELL SALSBACH	ARNELL SALSBACH
13	ARNELL I SU ORKESTA	RONNY WINKLAAR	TA NOS TESORO	RONNY WINKLAAR	RONNY WINKLAAR	ARNELL SALSBACH
13	ARNELL I SU ORKESTA	EDWIN THCMASA	KORSOU LANTA RIBA	EDWIN THOMASA	EDWIN THOMASA	MANUEL SALSBACH
13	ARNELL I SU ORKESTA	CARLOS SALSBACH	E SIRENA	RODERICK HANSEN	RODERICK HANSEN	ARNELL SALSBACH

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

****

LANDFILL TE LAGOEN
open van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

****

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
openingstijden voor lezers:
woensdag van 14.00-19.00 uur.

****

POSTSLUITING
maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

****

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

****

GALERIA DI ARTE BONAIRE
(Kaya Grandi 70)
openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

****

POLITIECLUB
(Weg naar Willemstoren)
open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

****

SLACHTHUIS LVV
(tel.: 4393)
open van maandag t/m vrijdag van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
(Kaya Karibe, Nort di Saliña)
spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 13.30-14.30 uur. Voor spoedgevallen gelieve tel.: 4255 te bellen.

Voetbalclubs ontevreden over BVB-beleid

KRALENDIJK — De voetbalclubs ATC, Estrallas, Uruquay en Vitesse, alle aangesloten bij de Bonaireaanse Voetbalbond (BVB), willen in een buitengewone ledenvergadering van de FFB (Federashon Futbol di Bonaire) een motie van wantrouwen indienen tegen de BVB.

De clubs zijn ontevreden over de BVB. In een brief aan FFB-secretaris Aubrey Sealy vragen zij of een agenda kan worden opgesteld waarin tevens een jaarverslag over 1992 is opgenomen, een financieel verslag en een goedkeuring door de kascommissie. Als punt 7 willen de clubs een motie van wantrouwen indienen tegen het huidige BVB-bestuur.

Met dit verzoek om een buitengewone algemene ledenvergadering lopen de clubs vooruit op een beslissing van de FFB de jaarvergadering 13 maart te houden. Dit in verband met een synchronisatie met de NAVU-jaarvergadering. Het bestuur van de FFB is momenteel niet voltallig. Er zijn twee vacatures ontstaan door het vertrek van Alfred Nicolaas en Basilio Cecilia.

Maxwell verpleegkundig directeur hospitaal

KRALENDIJK — De van Aruba afkomstige Richard Maxwell volgt Crispina Koeks op als verpleegkundig directeur van het hospitaal San Francisco. Koeks is twintig jaar werkzaam geweest als directrice van het hospitaal.

Het bestuur van de stichting Ziekenverpleging en Bejaardenzorg Bonaire heeft Koeks' verzoek tot ontslag met ingang van 1 februari ingewilligd. Op die datum zal Richard Maxwell officieel als verpleegkundig directeur in functie worden gesteld. Daarmee bestaat de directie van de stichting uit algemeen directeur Jacob Mattemaker, verpleegkundig directeur Richard Maxwell en bejaardenhuisdirectrice Swinda Seraus.

Maxwell volgde zijn opleiding tot verpleegkundige aan het Sint Johannes de Deo Ziekenhuis in Haarlem (Nederland). Van de Arubaanse regering ontving hij daarna een studieopdracht in Amsterdam, waar hij belast werd met de opvang van drugsverslaafden in de Jellinek-Kliniek. Vervolgens deed hij de opleiding Sociale Pedagogiek en werd hij benoemd bij de Hoofdinspectie van de Geneeskundige Dienst in Twente.

Van 1979 tot 1992 was Maxwell op Aruba hoofd van de afdeling Opleiding voor Verpleegkundigen in het Dr. Horacio Oduber Hospitaal. Tevens was hij was oprichter en voorzitter van de Organisatie van Verpleegkundigen Aruba.

Verhoudingen scheef bij geboortecijfer

KRALENDIJK — Het aantal Bonaireaanse kinderen dat wordt geboren loopt niet parallel met het aantal geboorten op Bonaire. Oorzaak daarvan is de wens van steeds meer moeders op Curaçao te willen bevallen. De op Curaçao geboren Bonaireanen tellen niet mee voor het geboortecijfer van Bonaire. "Dat geeft soms scheve verhoudingen", aldus het hoofd afdeling Bevolking, Walter Coffie, in het radioprogramma Entrevista.

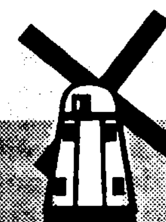
Coffie merkte verder op dat er in het afgelopen jaar volgens de officiële cijfers 164 kinderen zijn geboren. In de praktijk blijken er dat dus meer te zijn. De op Curaçao geboren Bonaireanen worden als 'inwoner' van Bonaire geregistreerd, zo zegt Coffie.

Antillianen maken wel degelijk onderscheid tussen een Bonaireaan en een Curaçaoënaar. In het recente verleden bij voorbeeld, stelde de Stinapa voor het beheer van het Christoffelpark als voorwaarde dat de sollicitant op Curaçao geboren moest zijn. Enige tijd terug werd voor de opleiding voor tandartsassistent als eis gesteld dat de sollicitant en zijn ouders op Bonaire moesten zijn geboren.

Hulp voor Bosnië kan alleen via Sarajevo-vliegveld

GENEVE - Bosnische Kroaten blokkeren al een week alle humanitaire hulp over de weg voor centraal-Bosnië, zodat de aanvoer via het vliegveld van Sarajevo de enige levensader voor het grootste deel van het land is geworden.

De enige hulp die het gebied over de weg bereikte kwam, hoe ironisch dit ook moge klinken, uit Belgrado door gebieden die door Bosnische Serviërs worden beheerst, zei woordvoerster Sylvana Foa van het VN-hoge commissariaat voor de vluchtelingen.

Liever heimwee dan Holland

Debetkaart

= door René van Nie =

BINNEN TIEN DAGEN had mijn vrouw haar creditcard in de bus. Een vaste baan en bijpassend loonstrookje stonden blijkbaar borg voor een hoge mate van kredietwaardigheid. Op een andere manier kon ik die snelheid ook niet verklaren en het stemde me jaloers. "Handig zo'n ding", liet ik me ontvallen toen ze nonchalant het plastic kaartje in een speciaal daarvoor aangeschaft mapje schoof.

Ze voelde mijn afgunst en speelde haar troeven breed uit. "Kijk", zei ze, "alleen mensen met een vast en regelmatig inkomen krijgen zo'n kaart. Artiesten en ander ongeregeld komen niet in aanmerking".

Nu ging ook nog haar vingertje omhoog. "En zeker geen mensen zoals jij die soms in debetland verkeren". Ze toonde de kaart nu duidelijk en liet me eraan ruiken zoals je een hond een kluif voorhoudt.

"Kijk", herhaalde ze, "het woord zegt het al, **Creditcard** en niet **Debetkaart**. Creditcard voor mensen zoals ik en Debetkaart voor mensen zoals jij". Ze begon hartelijk te lachen om haar eigen spitsvondigheid.

"Maar ik ben de bestverkochte schrijver op de eilanden", riep ik gekrenkt.

"Dat is niet van je bankrekening af te lezen", schaterde ze.

"En toch zal je zien dat ik zo'n ding, ook binnen een week in de bus heb", hield ik koppig vol.

Maar ze ging verder niet meer op mijn woorden in en verdween, nog steeds lachend, in haar studeerkamer.

De volgende ochtend was ik als een van de eerste bij een bank die de praktisch elke avond op de televisie was met reclamespots waarin ze de voordelen van hun creditcard uitdroegen. Ik vroeg een aanmeldingsformulier, vulde dat ter plaatse naar waarheid in en gaf het af bij het meisje achter de balie.

"U hoort van ons", waren haar opwekkende woorden.

"Geen antwoord van de bank?;" vroeg mijn vrouw en passant na een dag of tien.

"Nee", riep ik geïrriteerd, "maar het komt wel".

"Het is toch alweer bijna twee weken geleden dat je die kaart aanvroeg", stelde ze ten overvloede.

"*So what?*" Ik haalde nonchalant mijn schouders op. "Dat ding komt heus wel, maak je maar geen zorgen".

"Ik maak me geen zorgen", sprak ze. "Ik heb al zo'n ding".

"En heb je dat ding eigenlijk al een keer gebruikt?" wilde ik weten.

"Nee, maar dat komt. Als ik ergens ben om iets te kopen en ik heb niet genoeg cash geld bij me, dan gebruik ik de kaart, begrijp je?"

Een week later — ik had nog steeds niets gehoord van de bank — deden we samen boodschappen in de stad en kwamen terecht in een dameswinkel die jubileerde en tien procent korting gaf op alle aankopen. Mijn echtgenote kocht voor bijna vierhonderd gulden en terwijl we naar de kassa liepen zei ze belerend.

"Kijk, nu gebruik ik mijn creditcard, want ik heb natuurlijk niet zoveel geld bij me. Handig hè?"

"Ja", bevestigde ik zachtjes.

"Dat is dan driehonderdvierentachtig gulden en vijfenveertig cent", liet het meisje achter de kassa weten.

"Min tien procent dan wordt het...". Ze begon uitgebreid op een calculator te toetsen, "eh, min achtendertiggulden viereenveertig is..." Weer een hoop getoets en opnieuw beginnen waarna uiteindelijk duidelijk werd, "dat is dan driehonderdzesenveertig gulden en één cent, maar die laten we zitten".

Mijn vrouw haalde haar creditcard uit het speciaal daarvoor aangeschafte mapje en legde dat trots voor de cassière neer.

"Ach", zei het meisje, "een creditcard". Ze keek ons aan en haalde verontschuldigend haar schouders op. "Sorry, maar als U met creditcard betaalt, dan krijgt U geen tien procent korting".

"Oh", mompelde mijn vrouw teleurgesteld. "Oh, wat jammer".

Ze stak de kaart weer in het speciaal daarvoor aangeschafte mapje, keek me aan en vroeg kleintjes: "Hebt jij cashgeld bij je?"

"Tuurlijk", riep ik vlotjes. "Ik was vanmorgen bij mijn eigen bank en die heeft alle vertrouwen in me dus heb ik mijn debetrekening nog een beetje aangesproken. Dus zeg maar wat je nodig hebt".

"Driehonderdzesenveertig gulden". Het klonk voor een miljoen.

Achteloos legde ik vierhonderd gulden neer, kreeg het wisselgeld terug en verliet samen met mijn vrouw de winkel.

"Dus elke uitverkoop kan ik vergeten met mijn kaart", riep ze vinnig terwijl we in de hoofdstraat liepen. "Wat moet ik met zo'n ding als ik er alleen maar dure dingen mee kan kopen?"

"Niet zo negatief, schat", troostte ik. Toevallig liepen we net langs de bank waar de creditcard vandaan kwam. Voor het raam hing een grote wervende tekst: "Met een creditcard zit U nooit zonder". Mijn vrouw las de tekst, maar onthield zich van commentaar. En om mijn lachen te verbergen wendde ik een hoestbui voor.

De volgende winkel die we binnen gingen, had geen uitverkoop en verkocht schoenen. Nou wist ik niet of ze ook werkelijk schoenen nodig had of alleen maar het nut van haar creditcard wilde bewijzen. In elk geval kocht ze twee paar stappers, waarmee ze heel tevreden leek en haalde bij de kassa opnieuw haar creditcard uit het speciaal daarvoor aangeschafte mapje.

De verkoper bekeek de kaart even en stelde toen achteloos voor: "Als U cash betaalt, krijgt U tien procent korting".

Terwijl mijn vrouw haar creditcard zonder iets te zeggen terugstopte in het speciaal daarvoor aangeschaft mapje deed ik weer een greep in mijn debetzakje en betaalde.

Weer buiten in de winkelstraat bleef het even stil. Ze had blijkbaar een lange aanloop nodig voor ze zei: "Het zal je zeker een zorg zijn of je die creditcard ooit nog krijgt".

"Ben je gek. Ik wil dat ding nu vast en zeker", riep ik zogenaamd verontwaardigd. "Zo'n creditcard is goud waard zolang...." Ik nam even een pauze voor ik mijn zin afmaakte, "je genoeg cashgeld bij je hebt".

Somalië en Israël liggen VS zwaar op de maag

Christopher gaat problemen uitpraten met Boutros-Ghali

WASHINGTON - De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, Warren Christopher, brengt maandag een bezoek aan de Verenigde Naties (VN) in een poging de meningsverschillen uit de weg te ruimen welke er gerezen zijn tussen Washington en de hoogste chef van de VN Boutros Boutros-Ghali.

De minister zal tevens de geloofsbrieven presenteren van Madeleine Albright, de nieuwe Amerikaanse ambassadrice bij de VN, zo heeft woordvoerder Richard Boucher van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken vrijdag bekendgemaakt.

Een serie meningsverschillen dreigt de betrekkingen tussen de nieuwe Amerikaanse regering van Bill Clinton en VN-secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali te bederven. Verschillen van inzicht over Somalia, het voormalige Joegoslavië en het Midden-Oosten weerspiegelen de vrees in Washington dat Boutros-Ghali het laat afweten bij de noodzakelijk geachte reorganisatie van de VN. De Amerikanen menen dat de Egyptische secretaris-generaal zich steeds vaker ontpopt als een onvervalste behartiger van de belangen van de Derde wereld.

HERSCHIKKING

"De betrekkingen waren al gespannen sinds de zomer. Maar Boutros-Ghali heeft nu enkele stappen genomen die ons lijken terug te werpen naar de zwarte dagen van de VN", zo zei een hoge medewerker van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken. Boutros-Ghali "had de reputatie van een Derdewereldman en dit heeft hij waargemaakt".

De onrust in Washington is niet in het minst ingegeven door het voornemen van de VN-secretaris-generaal om in maart over te gaan tot een herschikking in de personele top van de VN. Boutros-Ghali lijkt van plan de baan van onder-secretaris-generaal voor beleid en management te gunnen aan een niet-Amerikaan. Met de persoon van Dick Thornburgh, een voormalige Amerikaanse procureur-generaal, is deze sleutelpost nu nog in handen van Washington. Thornburgh heeft in een brief aan de nieuwe Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken een boekje open gedaan over Boutros-Ghali. Hij waarschuwde ook nog dat reeds doorgevoerde hervormingen wel eens kunnen worden teruggedraaid.

Op de kortere termijn is de belangrijkste kopzorg van de Amerikaanse regering de vraag hoe snel de Amerikaanse troepen kunnen worden teruggetrokken uit Somalia en vervangen door een VN-troepenmacht. De Amerikaanse afgezant in Somalia gaf uiting aan de onvrede in Washington toen hij de VN er deze week van beschuldigde "te treuzelen" met de overname van het commando. Boutros-Ghali weersprak de aantijging.

MOEILIJKER

Een nieuw en gevoelig verschil van inzicht ontstond deze week toen de Egyptische secretaris-generaal een rapport publiceerde over de deportatie van circa vierhonderd Palestijnen uit Israël. Amerikaanse diplomaten reageerden woedend toen Boutros-Ghali de V-raad adviseerde gepaste maatregelen te nemen die Israël moeten dwingen de deportatie ongedaan te maken. "Met dat rapport heeft Boutros-Ghali ons leven een stuk moeilijker gemaakt", aldus een diplomaat. "Het heeft de opstelling van alle partijen verscherpt, onze manoeuvreerruimte verkleind en een diplomatieke uitweg moeilijker gemaakt."

Soldaten bij politie in Moskou ingezet

MOSKOU - Beroepssoldaten van keurkorpsen zullen gaan assisteren bij de politiepatrouilles in Moskou.

Dit om de groeiende misdaad in de Russische hoofdstad terug te dringen. Maar het leger, dat schreeuwt om flats voor terugkerende soldaten uit vroegere Sovjetrepublieken en Oost-Europa, heeft er ook baat bij: Hij krijgt als tegenprestatie driehonderd-duizend vierkante meter woonruimte extra, aldus het ministerie van Defensie in Moskou.

Mobuto trekt omstreden monetaire maatregel in

Gezamenlijk evacuatieplan België-Frankrijk voor Zaïre

KINSHASA - De situatie in de Zairese hoofdstad Kinshasa is uiterst gespannen nadat donderdag ernstige rellen waren uitgebroken. Hoewel het geweld duidelijk was afgenomen, waren er vrijdagmiddag laat in het centrum van de stad nog steeds schoten te horen. Frankrijk en België besloten troepen te sturen om hun staatsburgers te kunnen evacueren.

De nationale Zairese radio meldde 's middags nog dat de stad gedompeld was "in vuur en bloed" en dat er overal geplunderd werd. [illegible] bronnen [illegible] van tientallen doden. Artsen zonder grenzen, dat de ziekenhuizen in Kinshasa [illegible] meldde vrijdag [illegible] uit Brussel dat 4[illegible] mensen [illegible] gedood en 120 gewond.

Frankrijk en België besloten vrijdag gezamenlijk een mogelijke evacuatie van hun staatsburgers in Zaire voor te bereiden, zo deelde een hooggeplaatste Franse functionaris in Parijs mee. Een [illegible] Franse [illegible] Congo-Brazzaville waren gedirigeerd [illegible] vrijdagavond [illegible] Tevens bracht Frankrijk [illegible] honderd man troepen [illegible] Centraalafrikaanse [illegible] in verhoogde staat van paraatheid en zeshonderd man in Gabon. De Belgische minister van Buitenlandse zaken Willy Claes meldde dat België vrijdag militairen naar Brazzaville zou sturen, maar kon nog niet melden om hoeveel manschappen het ging. Er wonen nog ongeveer twee- tot drieduizend Belgen in de vroegere Belgische kolonie Zaire.

INGETROKKEN

President Mobutu Sese Seko van Zaire heeft vrijdagavond het omstreden nieuwe bankbiljet van vijf miljoen Zaires (3,50 gulden) per decreet weer teruggetrokken, zo heeft de Zairese televisie gemeld. In het decreet gaf de president de schuld aan premier Etienne Tshisekedi, die de uitgave van het bankbiljet zou hebben verordonneerd. Mobutu herinnerde eraan dat het uitgeven van nieuwe bankbiljetten een zaak is van de president.

De Zairese televisie meldde tevens dat Mobutu de komst van Belgische militairen niet heeft goedgekeurd, maar de komst van Franse militairen wel. Een aantal Franse militairen, zo voegde de TV eraan toe, is inmiddels in Kinshasa gearriveerd. De televisie maakte het bericht bekend terwijl de eerste driehonderd Belgische militairen zich opmaakten om uit Brussel naar Zaire te vertrekken. In totaal wil België 550 para's sturen.

De militairen waren de muiterij donderdag begonnen vanwege het feit dat hun soldij werd betaald in nieuwe bankbiljetten van vijf miljoen Zaires (ongeveer 3,50 gulden), die waren gedrukt op last van president Mobutu en tegen de zin van premier Etienne Tshisekedi. Toen de militairen merkten dat handelaren de biljetten niet wilden aannemen, begonnen zij te plunderen.

De rellen waren de ernstigste in Zaire sinds september 1991. Toen kwamen bij een eerdere muiterij van de troepen 250 mensen om. De huidige onlusten zijn een uitvloeisel van de al enige jaren durende machtsstrijd tussen president Mobutu en premier Tshisekedi.

Tipper Gore ook in advies-werkgroep

WASHINGTON - Ook Tipper Gore, de echtgenote van de Amerikaanse vice-president Al Gore, doet mee aan een werkgroep die door Hillary Clinton, de vrouw van president Bill Clinton, wordt geleid. De groep heeft de opdracht binnen honderd dagen een voorstel te doen om de Amerikaanse gezondheidszorg te hervormen.

Tipper Gore is psychologe en heeft zich eerder met vraagstukken op het terrein van de gezondheidszorg bezig gehouden. Clinton vroeg zijn echtgenote maandag de werkgroep te gaan leiden waarin ook een aantal ministers zitting heeft. Daarmee werd voor het eerst in de Amerikaanse geschiedenis een "First Lady" officieel op het gebied van de binnenlandse politiek een van de belangrijkste adviseurs van de president.

In Zuid-Afrika kritiek op toespraak president

De Klerk: in maart overleg over grondwet

KAAPSTAD - De toespraak waarmee de Zuidafrikaanse president Frederik de Klerk vrijdag het parlementaire jaar opende, geeft duidelijk aan "hoe weinig ruimte hij heeft om politieke hervormingen door te voeren". Dit zegt Steve Friedman, directeur van het Instituut voor politieke wetenschappen van de universiteit van Witwatersrand.

De afgelopen jaren gebruikte De Klerk steeds zijn rede in het naar ras gescheiden parlement, waarin de zwarte meerderheid van de bevolking nog steeds niet vertegenwoordigd is, om opzienbarende plannen over de afschaffing van de apartheid te presenteren. Dit jaar werd algemeen verwacht dat de president een uitspraak zou doen over een datum voor de verkiezingen waaraan alle Zuid-Afrikanen mee kunnen doen of over de vorming van een interim-regering.

De Klerk beperkte zich echter tot de opmerking dat het meerpartijenoverleg over de democratie (Het Codesa-overleg), dat sinds mei vorig jaar in een impasse verkeert, in maart hervat kan worden. In september kunnen er dan wellicht een interim-regering en een overgangsgrondwet ingevoerd worden, waarna er pas in 1994 verkiezingen zullen volgen.

OPSCHEPPEN

Het Afrikaans nationaal congres (ANC) noemde de rede van De Klerk "bijzonder teleurstellend". De organisatie, die nog dit jaar verkiezingen wil houden, vindt dat De Klerk de kans gemist heeft een eind te maken aan de "crisis die na veertig jaar wanbeleid is ontstaan". Zij verweet de president dat hij er in plaats daarvan voor gekozen had op te scheppen. Het ANC verwees daarmee naar de opmerking van De Klerk dat hij in de onderhandelingen met de verzamelde organisaties "geen enkel principe heeft opgegeven".

De anti-apartheidsbeweging noemt het een goede zaak dat de regering blijkbaar wil breken met zijn "schandelijke verleden" door de rassenscheiding in de gezondheidszorg, het lokaal bestuur en volgend jaar ook in het onderwijs op te heffen. De Klerk stelde voor nog dit jaar de lokale besturen samen te voegen en enkele naar ras gescheiden ministeries te integreren. Het ANC heeft echter wel vragen over de manier waarop de regering dit wil doorvoeren.

Friedman voegde daar nog aan toe dat de uitspraken over het geweld, die in de Zuidafrikaanse pers als het belangrijkste nieuws uit de rede aangehaald worden, er vooral op gericht zijn om de blanke kiezers van De Klerk gerust te stellen. De "stroomlijning" van de ministeries is volgens hem vooral ingegeven door het geldgebrek van de Zuidafrikaanse regering.

Historische opening

■ K[illegible] [illegible] dent Frederik de Klerk [illegible] heeft [illegible] geschiedenis gemaakt toen hij, vergezeld van zijn echtgenote Marike, het parlementaire jaar opende voor een parlement dat is samengesteld op basis van ras, met voorbijgaan van de grootste raciale groepering in Zuid-Afrika: de zwarten. Volgens de president is het een kwestie van overleg of oorlog. Een andere keuze heeft Zuid-Afrika niet.

(AFP-satellietfoto)

Bijdragen bewapeningsprogramma

Irak bereid te praten over leverancierslijst

MANAMAH - Irak is bereid met de Verenigde Naties (VN) te praten over de lijsten met daarop de namen van leveranciers die een bijdrage hebben geleverd aan de Iraakse bewapeningsprogramma's. Een lid van het VN-wapeninspectieteam heeft dat vrijdag gezegd.

De weigering van Baghdad om de lijsten beschikbaar te stellen is een van de obstakels die mogelijke opheffing van VN-sancties tegen Irak in de weg staan. Baghdad zei in december bereid te zijn om over de kwestie te praten maar wilde de discussie beperken tot zijn nucleaire wapenprogramma. Maar de Iraakse autoriteiten stemmen er nu mee in dat het gesprek zich uitstrekt tot de bijdragen van derden aan de ontwikkeling van chemische en bacteriologische wapens en ballistische raketten, aldus VN-inspecteur Nikita Smidovitsj.

"Er is een wijziging in hun opstelling omdat ze voorheen vastbesloten waren de lijsten met de namen van leveranciers niet beschikbaar te stellen", zo zei Smidovitsj. "Er is nu in ieder geval sprake van enige bereidheid over de zaak te praten. Het betekent nog niet dat ze de lijsten willen overdragen maar het is in ieder geval bespreekbaar".

Boutros-Ghali naar Cambodja

PHNOM PENH - VN-secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali brengt van 19 tot 21 februari een bezoek aan Cambodja, zo is vrijdag vernomen van een VN-woordvoerder.

Hij zal het werk inspecteren van het VN-overgangsgezag UNTAC (UN transitional authority in Cambodia), een vredesoperatie van in totaal 22.000 man, die de in mei te houden parlementsverkiezingen opzet. UNTAC werd in maart 1992 gestationeerd. De vredesoperatie kost in totaal meer dan twee miljard dollar en is daarmee de grootste en duurste operatie van de VN in haar soort.

Ierse pond onder EMS-bodem
Dollarkoers drie cent hoger

AMSTERDAM - De koers van de dollar is vrijdag met bijna drie cent gestegen door gunstig nieuws over de Amerikaanse economie. Bij het slot van de handel in Amsterdam werd f 1,8090 genoteerd in vergelijking met een slotkoers van f 1,7810op donderdag.

De dollar was aan het begin van de dag al duidelijk hoger en kreeg nog meer wind in de zeilen toen bekend werd dat de orderontvangst voor duurzame gebruiksgoederen in de Verenigde Staten in december onverwacht sterk is toegenomen met 9,1 procent. Het was de sterkste groei sinds juli 1991. Het cijfer duidt erop dat het herstel van de Amerikaanse economie op gang is gekomen.

Binnen het Europese Monetaire Stelsel (EMS) nam de druk op het Ierse pond weer toe. De koers daalde van f 2,9620 tot f 2,9465 en sloot daarmee onder de EMS-bodem van f 2,9510. De forse verhoging van de Ierse daggeldrente van 14 tot 100 procent eerder deze week heeft slechts tijdelijk soelaas gebracht, wat leidt tot nieuwe speculaties over een devaluatie.

De positie van het pond sterling bleef vrijdag zwak. Voor de Britse munteenheid werd een slotkoers vastgesteld van f 2,6930 tegen f 2,6945 op donderdag.

Leger volgt Clinton

WASHINGTON - Generaal Colin Powell bij het verlaten van het Pentagon. Hij is de voorzitter van de raad van staven van de Amerikaanse strijdkrachten. In de loop van vrijdag had hij te verstaan gegeven dat de legerleiding de opdrachten van hun hoogste chef, president Bill Clinton, zal opvolgen. Hij zei dit nadat Clinton de eerste stappen had genomen om de al een halve eeuw bestaande verbanning van homosexuelen uit het leger ongedaan te maken.
(AFP-satellietfoto)

Wall Street goedgeluimd

NEW YORK - De Newyorkse effectenbeurs is vrijdag iets hoger gesloten na een saaie dag. De Dow Jones-index van de dertig belangrijkste aandelen bleef de hele dag dicht bij het slotniveau van donderdag en boekte uiteindelijk een winst van 3,76 punten op 3.310,01.De verhouding tussen de aantallen hoger en lager sluitende fondsen bedroeg ongeveer negen tegen acht. De omzet kwam uit op een behoorlijk totaal van 247 miljoen aandelen.

De vrijdag gepubliceerde cijfers over de Amerikaanse economie vormden een positieve factor, maar konden de koersen niet in beweging brengen. De opschudding die donderdag ontstond over een wetsvoorstel voor een heffing op de Amerikaanse olie-import ebde weg doordat vooraanstaande politici zich daarvan tegenstander toonden. De grootste verliezers waren de producenten van draadloze telefoons, zoals Motorola. Zij leden onder de berichten over gezondheidsrisico's van hun apparaten.

Op de valutamarkt in New York lag de dollarkoers tegen het slot van de handel op f 1,8135 na een slotkoers van f 1,8090 in Amsterdam. Donderdag sloot de dollar in New York op f 1,7840.

Unilever koopt noordamerikaanse ijsbedrijven voor 155 miljoen dollar

Financieel Nieuws

Heksenketel rond DAF

AMSTERDAM - De vrachtwagenfabrikant DAF trok vrijdag alle aandacht naar zich toe. Na vier dagen uit de handel te zijn geweest, mocht er van de commissaris voor de notering vrijdag weer in DAF worden gehandeld. Vooral in de ochtendhandel deden de effectenkantoren goede zakken bij een stormachtige handel. "Een heksenketel", aldus een van de handelaren.

DAF opende flink lager op f 5,85 (slot vorige week vrijdag f 7,20) en zakte al gauw naar een laagste punt van f 5,80. Daarna was de verkoopgolf afgezwakt en volgde er een licht herstel naar een slot van f 6. Procentueel gezien daalde het Eindhovense concern met bijna 17 procent.

Ontevredenheid bestond er bij de beleggers over het uitblijven van een reddingsplan en de angst voor kapitaalsverwatering. "Dit is toch een trieste zaak. De komende weken blijft er een hoop onzekerheid bestaan", aldus een handelaar. Voor de aandeelhouders is de daling eveneens een pijnlijke zaak. Nog maar een paar jaar geleden werd DAF op de beurs geïntroduceerd tegen een koers vaan f 47. Op een slotkoers van f 6 heeft de voormalige "beurslieveling" inmiddels bijna negentig procent van haar waarde ingeleverd.

De omzetten in DAF waren op de laatste beursdag van de week gigantisch. Er gingen 1,34 miljoen aandelen over de toonbank (dubbeltelling), ofwel ruim twee procent van het uitstaande aandelenkapitaal. Sinds de introductie van DAF in juni 1989 is zo'n hoge omzet nog niet eerder voorgekomen. De gemiddelde dagomzet schommelt rond de 150.000 aandelen.

Ook op de optiebeurs werd flink in DAF gehandeld. Schijnbaar hebben de speculanten en beleggers weinig vertrouwen in DAF, want de put-opties waren gevraagd. Beleggers "kopen" puts als ze een verdere daling van de koers verwachten. Er gingen 3700 contracten om, ruim tien procent van de gehele omzet op de optiebeurs.

Ondanks het negatieve nieuws over DAF verkeerde de beursvloer in een voorzichtig vriendelijke stemming. De flink hogere dollar en de hogere koersen op Wall Street zorgden voor een stimulerend effect. De koersindex ging van 200,3 naar 201,7 punten.

Vooral de dollargevoelige fondsen waren gevraagd. KLM was nummer een met een stijging van f 1,10 op f 27,30. Op Wall Street bestaat al sinds een paar dagen een grote vraag naar "klemmen". De omzetten op de beursvloer van New York lagen volgens een handelaar tien keer hoger dan gemiddeld. Waarom er op Wall Street veel vraag bestond naar KLM, was niet duidelijk. Koninklijke Olie lag eveneens goed in de markt op f 148, een plus van f 2,10. De fusiepartners Wessanen en Bols trokken beiden aan. Bols steeg met f 0,80 op f 45,20. Wessanen noteerde een slot van f 96,70, een plus van f 2.

Op de optiebeurs werden 35.000 contracten verhandeld. De EOE-index ging omhoog met 1,62 punten op 291,95. Op het Damrak werd er voor f 1,7 miljard verhandeld, waarvan f 738 miljoen aan aandelen.

Mercedes-benz begint andere strategie

STUTTGART — De Duitse autofabrikant Mercedes-Benz gaat zijn strategie herzien en zal zijn modellenlijn van personenwagens gaan aanpassen. Topman Helmut Werner zegt in de Financial Times van woensdag dat Mercedes zijn positie van fabrikant van luxueuze topmodellen moet herzien tot een producent van kwalitatief hoogwaardige personenwagens met een modellenreeks die alle segmenten van de markt bereikt.

Naast een radicale wijziging van de modellenlijn en het ontwerpconcept gaat Mercedes ook de eigen organisatie wijzigen. Daardoor wordt het aantal managementniveaus teruggebracht van zes naar vier, waardoor stevig zal worden gesneden in de staf van 7200 man in Stuttgart. Bovendien gaat Mercedes de plannen versnellen om personenwagens buiten Duitsland te assembleren en naar partners te zoeken bij het ontwerpen van onderdelen.

Volgens Werner zijn de huidige modellen technisch te gecompliceerd dat daar een onvermijdelijk hoog prijskaartje aan verbonden is. Hij waarschuwde dat als dit concept zich in toekomstige ontwerpen zal doorzetten, de modellen zich zelf uit de markt zullen prijzen. De prijzen van de nieuwe modellen zullen daarom op een niveau komen te liggen waarmee ze kunnen concurreren met met name vergelijkbare Japanse personenwagens.

***

De VS- computeronderneming SUN MICRO-systems heeft zijn verlies in het tweede kwartaal van het op 1 juli 1992 begonnen boekjaar zien afnemen van 47,4 miljoen tot 34,3 miljoen dollar. De omzet groeide van 909 miljoen tot 1,05 miljard dollar. Het is voor het eerst dat Sun een kwartaalomzet van meer dan een miljard dollar haalt.

Unilever koopt Amerikaans ijs

ROTTERDAM - Thomas J. Lipton, Amerikaans voedingsmiddelenbedrijf van Unilever, heeft de activa van The Isaly Klondike Company in Clearwater (Florida) en Popsicle Industries in Ontario (Canada) voor 155 miljoen dollar (f 280 miljoen) in contanten overgenomen van Empire of Carolina.

Klondike produceert consumptie-ijs en Popsicle levert smaakcomposities en verpakkingen aan licentiehouders die ijsvariëteiten maken en verkopen in Canada. Klondike zette in 1991 voor 76 miljoen dollar om en heeft 200 mensen in dienst, terwijl Popsicle, met 30 werknemers, voor 25 miljoen dollar verkoopt.

Lipton staat bekend om zijn thee, soepen, sauzen, kruidenmengsels en - uiteraard - ijs.

Van den Broek: Monetaire unie al mogelijk voor '97

DAVOS - Een aantal landen van de Europese Gemeenschap kan al voor 1997 een monetaire unie vormen, op voorwaarde dat ze voldoen aan de criteria die zijn genoemd in het Verdrag van Maastricht. Dit heeft Hans van den Broek, Europees commissaris voor buitenlandse betrekkingen, vrijdag gezegd in Davos.

Een aantal landen is op het ogenblik in onderhandeling over toetreding tot de EG. Worden die landen toegelaten, dan is de kans groot dat er voldoende EG-landen zijn die aan de voorwaarden voor een monetaire unie voldoen, aldus van den broek. Landen als Oostenrijk, Zweden, Finland en Noorwegen staan er economisch gezien beter voor dan veel EG-landen. In het Verdrag van Maastricht staat onder meer dat wanneer er een meerderheid van de EG-landen aan de criteria voldoet, die meerderheid vanaf 1997 een monetaire unie kan vormen. Van den Broek acht het overigens niet uitgesloten dat de voorwaarden voor deelname aan de monetaire unie worden gewijzigd als er geen verbetering in de economische omstandigheden optreedt.

De ex-minister van Buitenlandse Zaken is in Davos voor het World Economic Forum, een jaarlijkse bijeenkomst van ongeveer 1.500 hooggeplaatste vertegenwoordigers uit de politiek en het zakenleven. De bijeenkomst duurt tot volgende week dinsdag.

Orderontvangst duurzame goederen VS flink groter

WASHINGTON - De orderontvangst bij de Amerikaanse producenten van duurzame goederen is in december met 9,1 procent toegenomen. Dat heeft het Amerikaanse ministerie van handel vrijdag bekendgemaakt. Deze sterke toeneming van de orderontvangst komt voor velen als een verrassing. In november ging het bedrag aan nieuwe orders nog met 1,6 procent omlaag.

In 1992 nam de orderontvangst met 4,1 procent toe, het hoogste percentage sinds 1988. De groei van de orderontvangst in december is de sterkste sinds juli 1991.

In totaal ontvingen de producenten van duurzame goederen in december, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, voor een bedrag van 134,4 miljard dollar aan bestellingen tegen 123,3 miljard dollar in de maand ervoor. Het bedrag van december zat nog maar net onder het record van 134,8 miljard dollar van december 1988.

Vooral de sector transport kon zich vorige maand verheugen in een grote belangstelling. In deze branche nam de orderontvangst met 20,8 procent toe na een vermindering met 10,5 procent in november. Meer dan de helft van de toeneming had betrekking op vliegtuigen en vliegtuigonderdelen. Zonder meerekening van de transportsector groeide de orderontvangst in december met 5,5 procent tegen een toeneming met 1,5 procent de maand ervoor.

***

WANG Laboratories heeft zijn aftreden aangekondigd. Wang vroeg vorig jaar augustus uitstel van betaling aan en probeert na een ingrijpende afslanking weer uit de surseance te komen. Volgens Miller zal zijn aftreden dit vergemakkelijken omdat het bedrijf in de nieuwe structuur een kleinere en minder kostbare directie moet hebben.

Dunkel verwacht geen afronding Uruguay-ronde voor 1 maart

DAVOS - Arthur Dunkel, directeur-generaal van de GATT (Algemene overeenkomst inzake tarieven en handel), verwacht niet dat de Uruguay-handelsronde voor 1 maart kan worden afgerond. Die datum is van belang omdat dan voor de Amerikaanse regering het mandaat afloopt om over dit onderwerp snel zaken te kunnen doen met het congres via het zogenoemde snelspoor oftewel de "fast track".

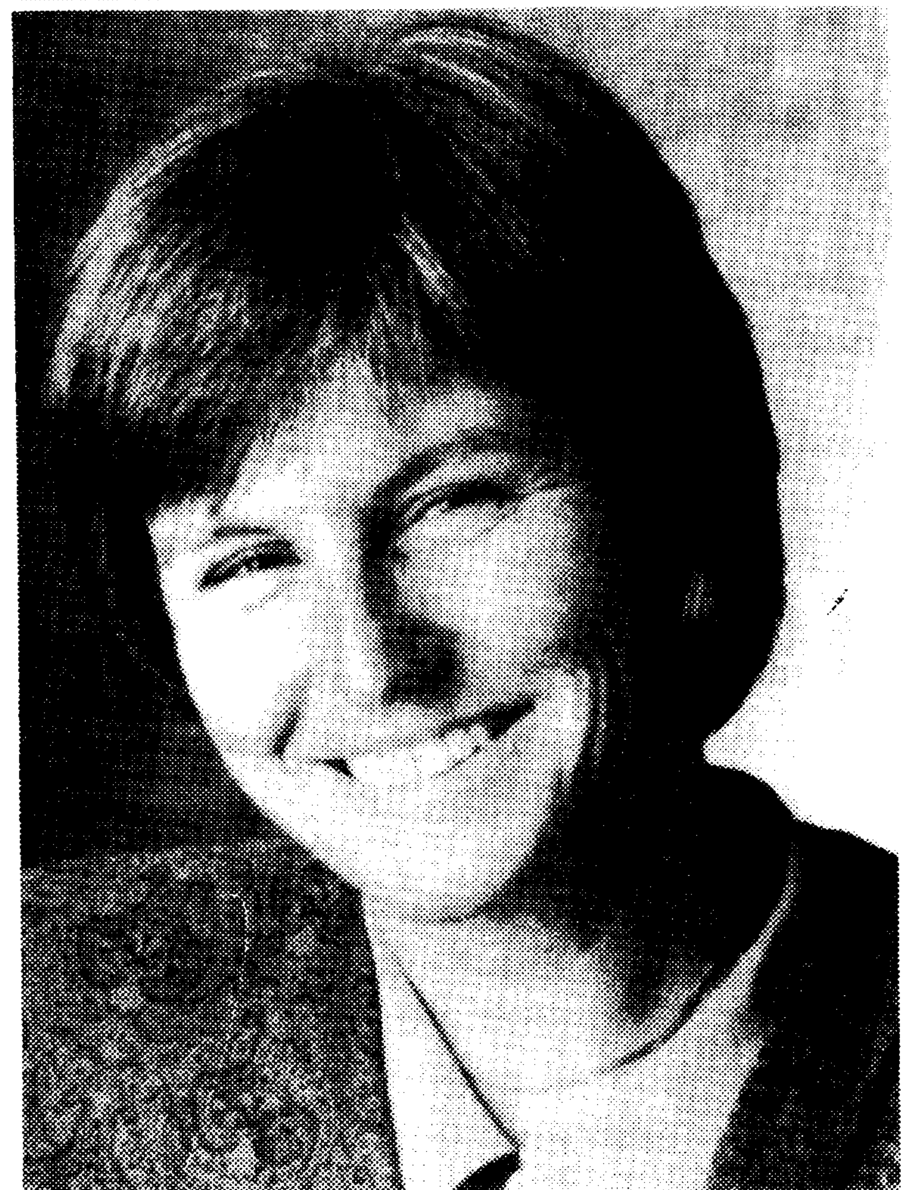
"Ik verwacht niet dat we het binnen de resterende tijd voor elkaar krijgen dat de Amerikaanse regering een compleet pakket naar het congres kan sturen", zei Dunkel vrijdag in Davos op het World Economic Forum, een jaarlijkse internationale conferentie van vooraanstaande zakenlieden, politici en wetenschappers.

De "fast track"-afspraken tussen het Witte Huis en het congres voorzien erin dat de resultaten van het wereldhandelsoverleg slechts in hun geheel door de volksvertegenwoordigers kunnen worden beoordeeld zonder dat zij het recht hebben om onderdelen aan te passen. Zou het congres de definitieve voorstellen nog voor maart ontvangen dan zou het zich nog voor 1 juni uitspreken, zo was bepaald.

Volgens Dunkel is er "een beetje meer tijd nodig" om de 108 aan het handelsoverleg deelnemende landen op een lijn te krijgen. De onderhandelingsronde ter liberalisering van de wereldhandel zou oorspronkelijk ongeveer vier jaar duren en in december 1990 zijn afgerond, maar duurt nog steeds voort wegens de zeer moeizame onderhandelingen tussen de twee grootste partijen, de Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten, over de handel in landbouw- en industrieprodukten.

Ook landen als Japan en Zuid-Korea stellen zich niet erg flexibel op. Verder speelt ook de complexiteit van de materie een rol. Netelige onderwerpen als patenten, octrooien en auteursrechten en landbouw zijn nog nooit eerder in een GATT-wereldhandelsronde ter tafel geweest.

De eerste

WASHINGTON - Roberta Achtenberg staat hoog op de nominatie voor een top-functie bij het ministerie van Huisvesting en Stadsontwikkeling. Mocht dit plan van president Bill Clinton doorgaan dan wordt zij de eerste persoon met een hoge regeringspost die zij van haar homosexuele geaardheid openlijk belijdt.
(AFP-satellietfoto)

Airbus-partners en Boeing studeren op 'superjumbo'

TOKYO — De vier partners in het Europese vliegtuigbouwconsortium Airbus Industrie gaan samen met de Amerikaanse aartsrival Boeing een studie uitvoeren naar de mogelijkheden voor de bouw van een "superjumbo", een vliegtuig met 600 à 800 zitplaatsen. Deze afspraak betekent niet dat de partijen bij eventuele produktie ook gezamenlijk zullen opereren. Allianties met andere vliegtuigbouwers blijven mogelijk.

Dit heeft de topman van Airbus Industrie, de Fransman Jean Pierson, woensdag verklaard in Tokyo. Daar heeft hij met Japanse bedrijven gesproken over samenwerkingsmogelijkheden. Het besluit om een studie met Boeing uit te voeren viel afgelopen vrijdag op een bijeenkomst van de Airbus-partners in Toulouse. De vier participanten zijn de Franse Aerospatiale (37,9 procent), de toekomstige Fokker-eigenaar Deutsche Aerospace (37,9), British Aerospace (20) en de Spaanse Casa (4,2).

Airbus Industrie is voorlopig geen partij in de overeenkomst met de Amerikanen. Het consortium houdt daardoor de vrijheid om te kijken naar andere mogelijkheden voor internationale samenwerking, terwijl de vier partners ruimte krijgen voor het bepalen van hun afzonderlijke deelnemingen in het project, aldus Pierson.

De Airbus-topman maakte duidelijk dat er nog van alles mogelijk is. "We zijn nu in de flirtfase. Maar niet elke flirt levert een paar op. We zullen nog veel verrassingen beleven". Voor Airbus is volgens Pierson ook samenwerking denkbaar met vliegtuigbouwers in Rusland of Azië. Wegens de enorme kosten van het project is het zelfs voorstelbaar dat er een wereldomvattende alliantie komt.

Vice-president Adam R. Brown van Airbus verklaarde woensdag dat het consortium de boot in geen geval wil missen. Berekeningen van Airbus hebben uitgewezen dat de luchtvaartmaatschappijen in het eerste decennium van de volgende eeuw 720 vliegtuigen willen bestellen die meer plaats bieden dan de Boeing 747-400, die met ongeveer 400 zitplaatsen het grootste bestaande toestel is. Tweederde van de vraag zal komen van elf maatschappijen, waaronder acht uit Azië.

Airbus denkt zelf aan een toestel met ongeveer 600 zitplaatsen. Dat zou met een spanwijdte van 78 meter en een lengte van 79,3 meter kunnen landen en opstijgen op de bestaande internationale luchthavens. Het Europese consortium wil voor het eind van dit jaar een technisch concept gereed hebben. De bouw moet beginnen in 1997 en de aflevering in 2002.

***

Zes VS- oliemaatschappijen praten binnenkort met IRAN over projecten in dat land. Het is de eerste maal sinds de islamitische revolutie van 1979 dat er weer op het terrein van de olie wordt gepraat. Kort na de revolutie werden alle Westerse ondernemingen het land uitgezet.

***

Een groep beleggers uit SAUDI-ARABIE heeft vorige maand voor honderd miljoen dollar een belang van elf procent genomen in het VS-warenhuis Saks Fifth avenue. Een van de beleggers is prins Alwaleed Bin Talal Bin Abdulaziz Al Saud, de grootste aandeelhouder van Citicorp, Amerika's grootste bank. De prins heeft in 1990 en 1991 ongeveer 800 miljoen dollar in Citicorp gestoken.

MENSEN

■*RIO DE JANEIRO — Een [illegible] de Caprichosos de [illegible] Samba School' legt [illegible] aan een praal-[illegible] een straat-[illegible] afgebeeld dat een [illegible] met een [illegible]. De wagen verwijst [illegible] toenemende geweld [illegible] straten van Rio de Janeiro.*

Aambeien te verhelpen zonder operatie

Tachtig procent van de [illegible] niet wat een aambei is. En zelfs de [illegible] staan vol [illegible]. Vele operaties aan aambeien zijn in feite overbodig, maar door het taboe op menselijke lichaam-[illegible] is het moeilijk [illegible] aandacht voor te krijgen. Dat stelt de Utrechtse proctoloog (anus-[illegible]) L. Janssen in het universiteitsblad.

Hij heeft een alternatief. In Amerika keek hij af hoe [illegible] uitgezakte aambeien met [illegible]bandjes op hun plek [illegible] kunnen worden gebracht, zodat ze weer hun werk kunnen doen. Aambeien zijn zwellichamen die een functie hebben bij het ophouden van de ontlasting. Ze liggen in de wand van de endeldarm, vlak boven de anus en iedereen heeft ze. Pas als ze uitzakken veroorzaken ze last.

Voorkeursbeleid overheid is geen discriminatie

De rijksoverheid mag groepen met een achterstand op de arbeidsmarkt een **voorkeursbehandeling** geven bij werving, selectie en aanstelling. Het gaat daarbij om vrouwen, etnische minderheden en gehandicapten. Zo'n voorkeursbeleid maakt **geen ongerechtvaardigd onderscheid** en spoort met **nationale en internationale regelgeving**. Dit blijkt uit een notitie over voorkeursbeleid waarmee het kabinet vrijdag heeft ingestemd.

De notitie die minister Dales (Binnenlandse Zaken) binnenkort naar de Tweede Kamer stuurt, schetst onder meer het juridisch kader waaraan het voorkeursbeleid in het algemeen moet voldoen.

Het beleid dient bij voorkeur gebaseerd te zijn op een achterstandsituatie van vrouwen en gaat slechts op tot het moment waarop die achterstand is weggewerkt. Indien werkgevers een voorkeursbeleid voeren ten aanzien van aanstelling van etnische minderheden en gehandicapten, dienen zij dat in hun personeelsadvertenties kenbaar te maken.

RIVM uit kritiek op Kankerbestrijding

Uit wetenschappelijke onderzoeken blijkt steeds duidelijker dat mensen die relatief weinig **groenten en fruit** consumeren tenminste een tweemaal hoger risico lopen op het krijgen van de meeste vormen van **kanker** dan mensen die veel groenten en fruit eten.

Dr. B. Bueno de Mesquita, arts-epidemioloog bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM), stelt dit in het blad Trefpunt van het ministerie van Volksgezondheid. Hij betreurt het dat de Nederlandse Kankerbestrijding een recent onderzoek aangrijpt voor een nieuwe voorlichtingscampagne waarin centraal staat dat lekker eten best mag, mits met mate.

Dit onderzoek, van TNO en de Rijksuniversiteit Limburg, leidde tot de conclusie dat voeding een veel geringere rol speelt bij het ontstaan van kanker dan tot nu toe werd aangenomen.

Maar volgens Bueno de Mesquita wordt uit andere onderzoeken, onder meer bij het RIVM, steeds duidelijker dat het eten van groenten en fruit de meeste vormen van kanker kan voorkomen. Hij vindt dat de kankerbestrijding ook naar deze onderzoeken had moeten kijken. Bueno de Mesquita noemt het zelfs mogelijk dat het beschermend effect van groenten en fruit nog groter is dan nu al wordt aangenomen.

Een woordvoerder van de Nederlandse Kankerbestrijding noemde de kritiek van Bueno de Mesquita voorbarig. "Hij levert kritiek op een campagne die er nog niet is." Die campagne zal zeer genuanceerd zijn. Ook de hartstichting en het voorlichtingsbureau voor de voeding worden erbij betrokken.

Rijkste man ter wereld overleden

De Japanse onroerendgoedmagnaat Taikichiro Mori, die door het Amerikaanse blad Forbes is uitgeroepen tot de **'Rijkste Man ter Wereld'**, is zaterdag op 88-jarige leeftijd in een ziekenhuis in Tokyo aan een hartaanval overleden. De man die de bijnaam "de grootgrondbezitter van Tokyo" had gekregen, was hoofd van een familiebedrijf dat eigenaar is van meer dan 80 kantoorgebouwen in Tokyo en omgeving.

Volgens Forbes was Mori, met een eigen kapitaal van 13 miljard dollar (ruim 23 miljard gulden), vorig jaar de rijkste man van de wereld. Nadat hij was afgestudeerd aan de handelsschool van Tokyo, werd Mori professor. Hij ging pas inn 1959, op zijn 55e, het zakenleven in en richtte de onderneming Mori Building Development op. Dit heeft een jaarlijkse omzet van ruim 1,7 miljard gulden.

Duitse supermarkt 'brandmerkt' buitenlanders

Een Duitse supermarktketen **brandmerkt buitenlanders** die zich aan winkeldiefstal schuldig hebben gemaakt door hun paspoort van een speciale aantekening te voorzien. Dat meldt het Duitse weekblad *Der Spiegel* in zijn jongste uitgave, die maandag verschijnt.

Der Spiegel schrijft dat de bedrijfsleider van de supermarkt Tengelmann in Heilbron in zeker vijftien gevallen een aantekening heeft gemaakt in de paspoorten van buitenlanders die op een winkeldiefstal waren betrapt. De aantekening ging vergezeld van een stempel met het opschrift 'huisverbod Tengelmann'.

De bedrijfsleider van het supermarktfiliaal beroept zich erop dat de politie het maken van de aantekening zou hebben aanbevolen. De directie van Tengelmann zegt niet op de hoogte te zijn geweest van de praktijk in Heilbron.

Johan Cruijff vereeuwigd als wassen beeld

De beeltenis in was van voetbaltrainer **Johan Cruijff** wordt eind februari bijgezet in de "koepel der bekenden" in Madame Tussaud Scenerama aan de Dam in Amsterdam. Dat heeft het museum zaterdag bekendgemaakt.

Johan Cruijff (45) komt als eerste Nederlander en als eerste coryfee uit de sportwereld in de 'Koepel der Bekenden' te staan. Vanaf 24 februari zal hij daar in het gezelschap verkeren van beroemdheden als Ghandi, Churchill, Charlie Chaplin, Marilyn Monroe, John F. Kennedy, Gorbatsjov, George Bush en de Paus.

Ministers Zuid-Afrika doen boekje open over zichzelf

De dagen dat journalisten in **Zuid-Afrika** beledigd, gedwarsboomd en verbannen werden, lijken ver weg. Vooral verslaggevers die werkten voor Nederlandse media werden hevig gewantrouwd door de autoriteiten. Hoe anders is dat in het nieuwe Zuid-Afrika, dat de apartheid heeft afgezworen.

De journalisten, ook de Nederlandse, die in Kaapstad de opening van het parlement verslaan en de informatiebijeenkomsten van de verschillende ministers volgende week bijwonen worden aan alle kanten in de watten gelegd. Zij hebben de beschikking over telefoonlijnen, faxen, computers, mediacentra, lijstjes met handige telefoonnummers en de korte levensloop van alle politici die hen volgende week zullen toespreken. Die beschrijvingen vormen interessante lectuur, niet alleen om wat de ministers over zichzelf kwijt willen maar vooral om wat er niet in staat.

Neem bijvoorbeeld de huidige minister van Defensie, Gene Louw, die provinciaal bestuurder was in de Kaapprovincie voor hij in 1989 toetrad tot de regering. Hij speelt graag rugby, zo staat in zijn levensbeschrijving. Hij vermeldt ook alle gebouwen die in Kaapstad naar hem zijn genoemd, waaronder een kankercentrum en een aantal lagere scholen.

Wat hij voor het gemak heeft weggelaten is dat hij in de jaren '80 in de Kaap de "strandovertreders" vervolgde, de zwarten die op "blanke" stranden vertoefden. Louw zette voor de ogen van de pers onder meer kleurlingenleider Allan Hendrickse, waren bij operaties om het land te destabiliseren.

George Bartlett, de minister van Energie en Mijnbouw, vindt het nodig om te vermelden dat hij lid is van verschillende sociëteiten in Durban. Deze clubs laten echter geen vrouwen, joden, zwarten en Indiërs toe.

Adriaan Vlok, die als minister van Wet en Orde berucht werd omdat hij onder de noodtoestand duizenden kinderen liet oppakken, schrijft dat hij "altijd geïnteresseerd is geweest in veiligheidszaken" en vrijwillig dienst nam in het leger. Wegens zijn fascinatie met veiligheid is hij nu minister van Gevangeniswezen. Hij voegt daaraan toe dat hij "lid is van de Nederduits-Gereformeerde kerk en geloofd in de leiding van de Heilige Geest in zijn leven".

Our hearts are filled with joy since God sent us a baby-boy

Name: *Kevin Davidson Pinto*

Date: January 27th, 1993

Parents: David A.A. Pinto and Minerva M. Pinto-Veeris

Roy en Amy Tujeehut - Suriel zijn een familie geworden met de geboorte van hun zoon

King Simon Johan

28-01-93

St. Elisabeth Hospitaal Kamer 129

■*PARIJS — De Française Marie-José, winnares van Olympisch goud op de vierhonderd meter, geeft alvast een voorproefje van de komende lente- en zomermode en showt tijdens een modeshow in Parijs een lycra creatie ontworpen door Paco Rabanne.*

Heer Bommel en de Windhandel
door Marten Toonder

3822 **Bul Super snelde op zijn schreeuwende maat toe en wierp een blik in de luchtkoker.**

"Donders! Er komt geen lucht uit!" stelde hij vast.

"Nee!" riep Hieper met schrille stem. "Dat zeg ik juist! Alleen maar stinkende drab! We zijn bedrogen!"

"Drab!" gromde Super tandenknarsend. "Droomdrab. We zijn genomen. Waar is die Tom Poes?"

Hieper sprong op en sloop spiedend de grot rond. "Tom Poes!" riep hij met zoete stem. "Tom Poes! Waar ben je? Joehoe!"

Doch alleen de echo's antwoordden hem, zodat het joehoe op akelige wijze door de gewelven weerkaatste.

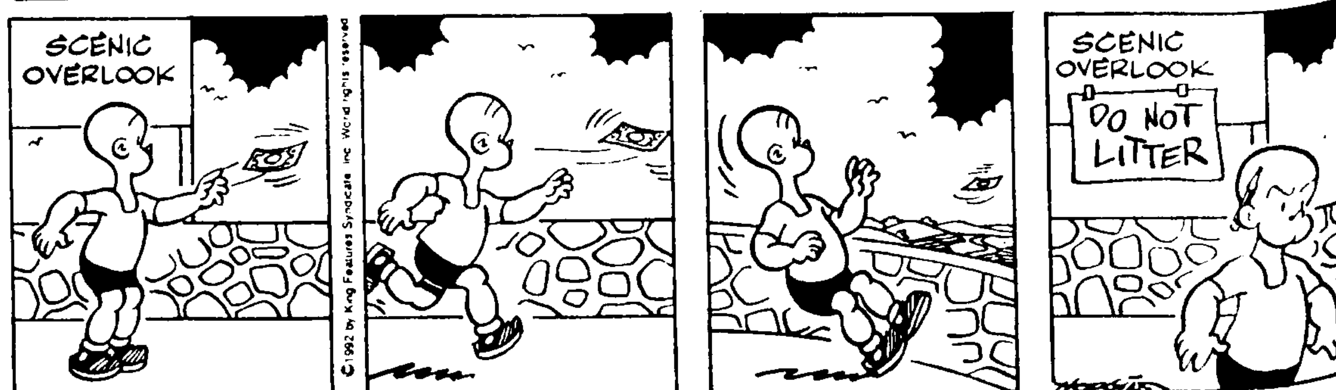
Nu ontstaken de beide zakenlieden in een uitzinnige woede, die vreselijk was om aan te zien. We zullen hen dan ook even alleen laten en Tom Poes naar buiten volgen. Want die had de moeilijkheden voelen aankomen en hij had zich haastig uit de spelonk gespoed. Nu liep hij door het woud, dat al aardig duister begon te worden, want de nacht viel snel.

"Wat een ellende", prevelde hij. "Ik moet heer Bommel spreken, om de zaak zo gauw mogelijk recht te zetten. Ik moet hem duidelijk maken wat ik heb gedaan, want anders kunnen er erge dingen gebeuren. Hij heeft helemaal niet begrepen wat ik bedoel".

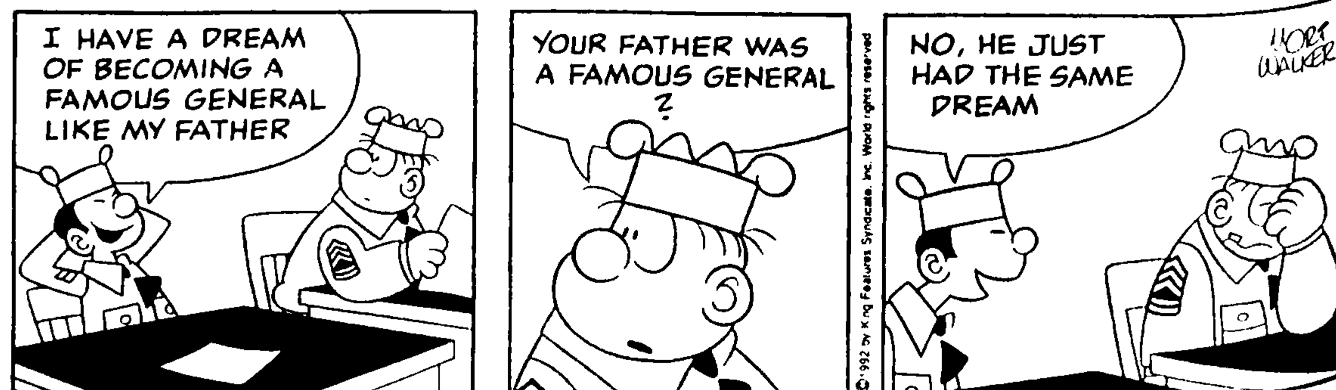
Dat was waar. Heer Ollie stond eenzaam in zijn vaag verlicht vertrek en staarde naar de ballon die hij van Super gekregen had.

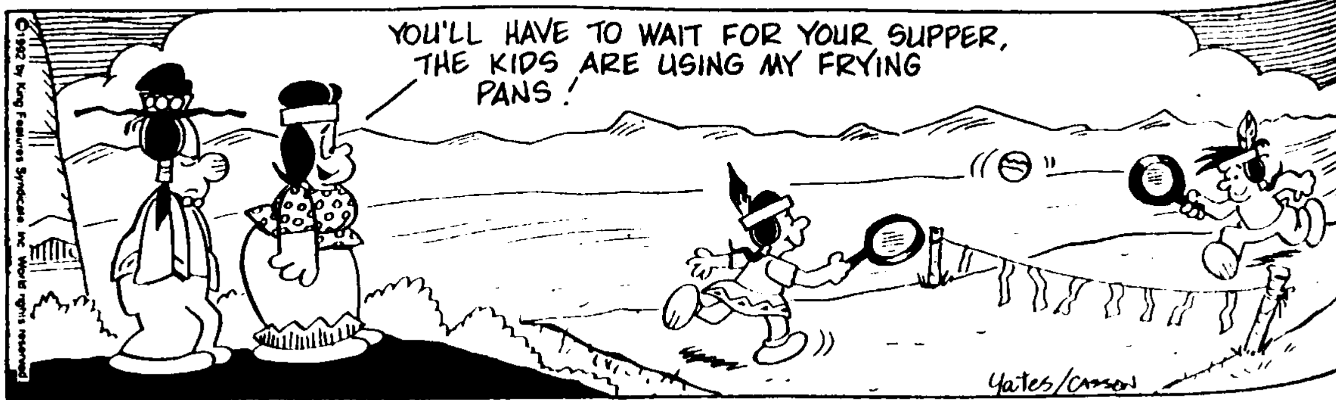
"Door iedereen verlaten", zo mompelde hij. "Bedrogen door mijn compagnons en verraden door mijn beste vriend. Het is mijn enige troost dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken. Ach, het bestaan heeft op deze wijze geen waarde meer: droomlucht is het enige wat ik overhoud".

Hij zuchtte diep en smartelijk, terwijl hij een scherp geslepen briefopener ter hand nam.........

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoehde arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING
Santa Maria 17. Tel.: 682344, 682947, 682412 en 682574. Fax: 681000; geopend vanaf zeven uur 's morgens tot vijf uur 's middags; spreekuur wijkgebouw Bonam: iedere dinsdag van 09.00-11.00 uur. Tel.: 371885; Suffisant: tel.: 687707; Montagne Abao: tel.: 673711; Kaya Fensu: tel.: 818677; Mamayaweg: tel.: 657508; voor informatie omtrent zuigelingen- en peuterbureaus kan men terecht op consultatiebureau Brievengat. Tel.: 373584.
Voor de **wachtzuster** gelieve tel.: 603661 te bellen.

STICHTING VAN HET WIT GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17. Tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15. Tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur. Voor de zuster van de wacht gelieve tel.: **682248, pagenummer 669-0368** b.g.g. **691838**, te bellen.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141. Tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur. Voor de wachtzuster gelieve **tel.: 682248, pageboy 669-0368** te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: **zuster Mattheeuw. Tel.: 648827** b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
30 januari 1993 vanaf 08.00 uur tot 1 februari 1993 om 07.00 uur:
Dokter Tseng, Spreekkamer: Cassandraweg 72. Tel.: 376464; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 376464 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Suiters, Braakman, Doran, Guerrero-Bakmeyer, Ayubi, De Vos en Braam)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
29 januari 1993 vanaf 17.00 uur tot 30 januari 1993 om 22.00 uur:
Dokter Alcalá, Spreekkamer: Santa Maria. Tel.: 683048; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 379663 b.g.g. 689266/689337.**
30 januari 1993 vanaf 22.00 uur tot 1 februari 1993 om 07.00 uur:
Dokter Pablo, Spreekkamer: Santa Maria. Tel.: 683048; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 377664 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo, Roose, Braakman-Bonder, De Rouw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession en De Vos)

DERDE DISTRICT BANDABAO
29 januari 1993 vanaf 17.00 uur tot 1 februari 1993 om 07.00 uur:
Dokter Sommer, Spreekkamer: Barber. Tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 640036 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius, Spong en Tweed).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

Colofon AMIGOE
Curaçao: tel. 672000, fax. 674524
Aruba: tel. 24333, fax. 22368

HYGIËNISCHE DIENST
in het weekeinde van 29 t/m 31 januari na kantooruren heeft de heer **O. Offerman. Tel.: 625800. pagenummer 310-0712** dienst.

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST ZATERDAG

Otrobanda
Union, Breedestraat 137. Tel.: 623575.
Punda
Banda Ariba, Herst 31. Tel.: 676822/676828.

ZONDAG

Otrobanda
Otrabanda, Winkelcentrum Colon. Tel.: 625633-34-35.
Punda
Dominguito, Caracasbaaiweg 127. Tel.: 617988.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS

(van 10.00-14.00 uur)
30 januari: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.
31 januari: A. Michel, Dr. M.L. Kingboulevard 42.

HEEFT U hulp nodig, bel SOS-lijn 127.

NOODGEVALLEN/VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag)**: voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegellokel is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544)
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor **spoedgevallen tel.: 685917.**

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13:00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor **spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.**

ZONDAG

TOERISTENSCHIP
08.00-18.00 uur *Royal Princess* (SJU).

MAANDAG

TOERISTENSCHEPEN
07.00-(woensdag 3) 24.00 uur *Yorktown Clipper* (CUR)
11.00-18.30 uur *Seawind Crown* (AUA).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur.
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK

Groot Kwartier
08.30 uur dienst.
16.30 uur dienst.
Muizenberg/Stenenkoraal
10.00 uur dienst.
Buena Vista
08.30 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.
Santa Rosa
10.00 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur ds. J.W.B. Smit.
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds. H.B. van der steen; ds. O. Haasnoot /Oleander.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds. R. Berggraaf.

VOLLE EVANGELIE GEMEENTE YUBIA BENDITA

zondag om 10.00 uur dienst (tevens crèche en zondagsschool) - Weg naar Bullenbaai z/n. (tel.: 681922).

* * * * * * * * * * * * * * * *

ABC (kanaal 77)

ZATERDAG
21.00 ABC Movie Special
23.00 The Commish
24.00 ABC News.

ZONDAG
20.00 Life Goes On
21.00 Funniest Video
21.30 America's Funniest People
22.00 ABC Sunday Night Movie
24.00 ABC News.

AE (kanaal 73)

ZATERDAG
16.00 To Be Announced
18.00 Comedy on the Road
19.00 Caroline's Comedy Hour
20.00 TravelQuest
20.30 Bob Vila's Home Again
21.00 Movie: 'Battle Cry' (1955; Van Heflin/Tab Hunter)
24.00 Caroline's Comedy Hour
01.00 Movie: 'Battle Cry' (1955; Van Heflin/Tab Hunter)
04.00 Best of Caroline's Comedy Hour
05.00 To Be Announced.

ZONDAG
13.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 4 of 14)
14.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 5 of 14)
15.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 6 of 14)
16.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 7 of 14)
17.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 8 of 14)
18.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 9 of 14)
19.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 10 of 14)
20.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 11 of 14)
21.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 12 of 14)
22.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 13 of 14)
23.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 14 of 14)
24.00 Movie: 'Brideshead Revisited (Pt 1 of 12)' (1979; Jeremy Irons(
01.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 12 of 14)
02.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 13 of 14)
03.00 Movie: 'Jewel in the Crown (Pt 14 of 14)
04.00 Movie: 'Brideshead Revisited (Pt 1 of 12)' (1979; Jeremy Irons(
05.00 Movie: 'City Across the River' (1949; Steven McNally).

CBS (kanaal 75)

ZATERDAG
21.00 Dr. Quinn, Medicine Woman
22.00 Raven
23.00 To Be Announced.

ZONDAG
20.00 60 Minutes
21.00 Murder, She Wrote
22.00 22.00 Movie: 'Shell Shakers'
24.00 CBS News.

ESPN (kanaal 81)

ZATERDAG
15.00 College Basketball Southern Illinois at Southwest Missouri State (L)
17.00 Super Bowl VII Highlights Dolphins vs. Redkins
17.30 Super Bowl XXV Highlights Bills vs. Giants
18.00 PGA Golf Phoenix Open, 3rd round (L)
20.00 SportsCenter
21.00 NFL Super Bowl XXVII Match-Up
21.30 Super Bowl XXVI Highlights
22.00 Super Bowl I Highlights
22.30 Super Bowl II Highlights
23.00 Tennis Australian Open, men's final (L)
02.00 Super Bowl III Highlights Jets vs. Colts
02.30 Super Bowl IV Highlights
03.00 SportsCenter
03.30 Super Bowl V Highlights Cowboys vs. Colts
04.00 Super Bowl VI Highlights Cowboys vs. Dolphins
04.30 Super Bowl VII Highlights Dolphins vs. Redskins
05.00 Super Bowl VIII Highlights Dolphins vs. Vikings
05.30 Super Bowl IX Highlights Steelers vs. Vikings
06.00 Super Bowl X Highlights
06.30 Super Bowl XI Highlights Raiders vs. Vikings.

ZONDAG
13.00 NFL Game Day Super Bowl Edition
14.30 Super Bowl XXVII Match-Up
15.00 Super Bowl XI Highlights Raiders vs. Vikings
15.30 Super Bowl XIII Highlights Steelers vs. Cowboys
16.00 Super Bowl XIV Highlights Steelers vs. Rams
16.30 Super Bowl XVI Highlights 49ers vs. Bengals
17.00 Super Bowl XXIII Highlights 49ers vs. Bengals
17.30 PGA Golf Phoenix Open, final round (L)
19.30 Ski Time
20.00 Pro Skiing From Heavenly Valley, Calif. (T)
21.00 Ski World
21.30 Expedtion Earth
22.30 Top Tank Boxing
24.00 SportsCenter
01.00 NFL's Greatest Moments Teams of Legend
02.00 NFL's Greatest Moments Autumn Thunder
02.30 NFL's Greatest MomentsNice Guys Finish First
03.00 SportsCenter
04.00 PGA Golf Phoenix Open, final round (R)
04.30 PGA Golf Northern Telecom Open, final round (R)
06.00 To Be announced
06.30 Getting Fit.

NBC (kanaal 85)

ZATERDAG
21.00 Here and Now
21.30 Powers That Be
22.00 Empty Nest
22.30 Nurses
23.00 Sisters.

ZONDAG
19.00 Super Bowl XXVII From Pasadena, Calif. (L)
22.00 NBC Sunday Night at the Movies.

TBS (kanaal 89)

ZATERDAG
15.05 Movie: 'Making the Grade' (1984; Judd Nelson)
17.05 Movie: 'From the Hip' (1987; Judd Nelson)
19.05 WCW Saturday Night Wrestling
20.30 NBA Basketball 76ers at Hawks (L)
22.50 Movie: 'Road Games' (1981; Stacv Keach/Jamie Lee Curtis)
24.50 Movie: 'Ants' (1977; Robert Foxworth)
02.50 Movie: 'Empire of the Ants' (1977; Joan Collins)
04.35 Movie: 'Brother John' (1971; Sidney Poitier)
06.35 Gomer Pyle.

ZONDAG
14.00 Andy Griffith
14.30 Andy Griffith
15.00 Andy Griffith
15.30 Andy Griffith
16.00 Andy Griffith
16.30 Andy Griffith
17.00 Andy Griffith
17.30 Andy Griffith
18.00 Andy Griffith
18.30 Andy Griffith
19.00 Andy Griffith
19.30 Andy Griffith
20.00 Andy Griffith
20.30 Andy Griffith
21.00 Andy Griffith
21.30 Andy Griffith
24.35 Paid Program
03.35 Paid Program
22.00 National Geographix Explorer
24.00 Network Earth
24.30 Paid Program
03.30 Paid Program
05.00 WCW Main Event Wrestling
06.05 Gomer Pyle
06.35 CNN News.

USA (kanaal 83)

ZATERDAG
16.00 Movie: 'Blindsided' (1992; Jeff Fahey/Mia Sara)
18.00 Joan Rivers' Gossip! Gossip! Gossip!
18.30 Bosom Buddies
19.00 Swamp Thing
19.30 Beyond Reality
20.00 Quantum Leap
21.00 Movie: 'Death Train' (1992; Pierce Brosnan/Patrick Stewart)
23.00 Silk Stalkings
24.00 Movie: 'Murder by Night' (1989)
02.00 Movie: 'Sweet Sugar' (1972; Phyllis Elizabeth Davis)
04.00 Movie: 'Puppet Master' (1989; Paul LeMat)
06.00 Welcome Back, Kotter.
06.30 Welcome Back, Kotter.

ZONDAG
13.00 All American Wrestling
14.00 MacGyver
15.00 Movie: 'Child of Darkness, Child of Light' (1991; Anthony Denison)
17.00 Joan Rivers' Gossip! Gossip! Gossip!
17.30 Just the Ten of Us
18.00 My Two Dads
18.30 Bosum Buddies
19.00 Beyond Reality
19.30 The Hitchhiker
20.00 MacGyver
21.00 Movie: 'Love Kills' (1991; Virginia Madsen/Lenny Von Dohlen)
23.00 Counterstrike
24.00 Silk Stalkings
01.00 Hollywood Insider
01.30 Paid Program
04.30 Paid Program.

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

ZATERDAG
17.30 Telefiesta met tante Irma
18.00 Studio Sport
18.57 Tempu pa Dios
19.00 Cocktail Turístiko met Captain Sterling
20.00 Telenotisia
20.30 Teatro Klasiko
22.00 Wega di Number Kòrsou
22.07 Estreno
23.30 Sluiting.

ZONDAG
09.30 Uitzending Europees voetbal
13.00 Matinee
16.00 Sena di Señor
17.00 Sala di Konsierto
17.50 Wega di Number Kòrsou
18.00 Di bishita ku.....
19.00 Cocktail Special
20.00 Telenotisia
20.30 Shete Dia
21.00 Baghdad Café (met o.a. Whoopi Goldberg)
21.30 TeleCuraçao Special
22.00 Superstars of Wrestling
23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

***

De grootste spaarbank van SPANJE, La Caixa, heeft in 1992 haar winst voor belastingen met 6,4 procent verhoogd tot 42,2 miljard peseta (Nf 666,7 miljoen). Daarvan is al 34 miljard peseta (Nf 537 miljoen) afgetrokken voor dubieuze kredieten, 107 procent meer dan in 1991. De bank is vorig jaar een samenwerking aangegaan met Fortis, een bundeling van de Nederlandse AMEV/VSB en het Belgisch AG. Fortis mikt op een leidende positie op de Spaanse verzekeringsmarkt.

Met bezoek aan India bewezen

Jeltsin voert eigen buitenlands beleid

MOSKOU/NEW DELHI - De Russische president Boris Jeltsin heeft vrijdag een tweedaags bezoek aan New Delhi afgesloten dat zowel voor Rusland als voor India succesvol is verlopen. Afgesproken werd de handel tussen beide landen uit te breiden en de Russische leveranties van militair materieel voort te zetten. Bovendien gaf het Jeltsin een mogelijkheid te tonen dat Rusland een eigen - ook op Azië georienteerde - politiek voert.

De Russische president die de laatste tijd van de nationalistische oppositie nogal eens het verwijt te horen heeft gekregen dat zijn regering een pro-Amerikaans en door de Amerikanen gedicteerd beleid voert, kon wijzen op een nieuw evenwicht. "Nu is onze politiek uitgebalanceerd tussen west en oost," zo citeerde het persbureau Itar-Tass Jeltsin bij zijn terugkeer in Moskou. "Rusland is een Euro-Aziatisch land - een groter deel van zijn grondgebied ligt in Azië dan in Europa - we kunnen niet om deze factor heen."

Tijdens het bezoek toonde Jeltsin onder meer de Russische onafhankelijkheid door in te stemmen met de verkoop van raketmotoren aan New Delhi. Washington had zich hier tegen verklaard, omdat het strategisch gevoelige apparatuur zou betreffen.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenavond 18:00 uur:
Licht tot half bewolkt en vandaag droog. In de komende nacht en morgen overdag mogelijk tijdelijk zwaar bewolkt met kans op een plaatselijke bui.
Matige, overdag af en toe vrij krachtige tot krachtige oostelijke wind (tussen tien en 26 knopen).

WEEROVERZICHT:
De uitloper van een hogedrukgebied boven de Atlantische Oceaan zal het weer op de Benedenwindse Eilanden ook vandaag nog be-palen. Als gevolg hiervan zal de ontwikkeling van buien grotendeels onderdrukt worden. In de komende 24 uur zal echter geleidelijk aan vochtiger lucht worden aangevoerd in de onderste luchtlagen. Hierdoor kan vooral morgen af en toe iets meer bewolking overdrijven waaruit een plaatselijke bui kan vallen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag Mm
Aruba	licht bewolkt	31	25	0.0
Bonaire	half bewolkt	--	--	0.0
Curaçao	licht bewolkt	30	24	0.0
St Eustatius	half bewolkt	28	24	0.0
St Maarten	licht bewolkt	30	23	1.9
Amsterdam	nevel	07	-0	0.1
Atlanta	geheel bewolkt	16	02	0.0
Bogotá	laaghangende mist	20	08	-.-
Kingston	licht bewolkt	31	24	0.0
Miami	zwaar bewolkt	25	17	sp
New York	zwaar bewolkt	05	-6	0.0
Paramaribo	nevel	32	22	30.0
Port-au-Prince	half bewolkt	31	22	-.-
Port-of-Spain	licht bewolkt	31	22	0.0
San Juan	zwaar bewolkt	31	23	8.1
Santo Domingo	zwaar bewolkt	29	21	-.-

ÑAPA
ZATERDAG 30 JANUARI 1993
AMIGOE
Weekend Bijlage Amigoe

INTERVIEWS

Nederlands beleid voor nieuwkomers

REPORTAGES

Anguilla: contrast met St. Maarten

ZE ZIET ER helemaal niet 'professorachtig' uit. Geen stijf geklede dame met een bleek gezicht en een daarbij behorend brilletje met dikke glazen. Maar een jonge Curaçaose vrouw, met een prachtige kroeskop, een innemende glimlach en pretoogjes die alvast verraden wat er komen gaat. Toch is Imma Curiel (33) hoogleraar aan de University of Maryland, gevestigd in het stadje Columbia, ergens tussen Baltimore en Washington in. Zij doceert er wiskunde, haar lievelingsvak waarin zij afstudeerde aan de Nijmeegse universiteit, waar zij niet lang daarna promoveerde met een proefschrift waarvan ze de titel niet meer precies weet. Ze is voor vakantie op Curaçao en profiteert van de gelegenheid om een aantal gastcolleges te geven aan de UNA, of liever gezegd de UNA profiteert daarvan. Dat heeft ze vorig jaar ook gedaan en dat is haar toen best bevallen, zo goed zelfs dat ze het jammer vond dat ze weg moest. Als journalist verwacht je niet veel van een interview met een wiskunde docent, maar ook hierin kan een mens zich vergissen.

= door Norbert Hendrikse =

Imma Curiel: wiskunde en bergbeklimmen

De Mount Everest beklimmen is nog geen prioriteit voor Imma Curiel. "Daar heb je meer voorbereiding voor nodig en dat kost tijd".

IMMA CURIEL
...wiskunde en bergen...

Foto Ken Wong

"Hoe mijn carrière is begonnen?" Lachend: "Ik heb op de St.Agnes kleuterschool gezeten en daarna de Jeanne d'Arc kleuterschool".

Kunnen we niet wat hoger beginnen?
"Ja, maar ik moet eerst even uitleggen dat ik niet van kleuterschool veranderen moest omdat ik zo ondeugend was, maar omdat mijn ouders verhuisden. Ik noem het even omdat niet veel mensen kunnen zeggen dat ze op twee kleuterscholen hebben gezeten. Daarna volgde zoals dat hoort de basisschool en vervolgens het eerste jaar op het Maria Immaculata Lyceum, voordat ik naar Nederland vertrok. Bij de jezuïeten van het Canisius College in Nijmegen deed ik de tweede en derde klas en tenslotte hier bij het MIL de twee laatste klassen. In 1979 vertrok ik wederom naar Nederland om wiskunde te studeren wat uiteindelijk uitmondde in een promotie op 1 september 1988. Drie dagen later op 4 september zat ik al in het vliegtuig naar de Verenigde Staten waar mij een baan wachtte aan de universiteit van Maryland".

Hoe ben je daar terecht gekomen?
"Toen ik in Nijmegen bezig was voor mijn proefschrift, werd mij de gelegenheid geboden om in het buitenland lezingen te houden over mijn vakgebied. Ik kwam zo o.a. in Canada terecht en onder mijn gehoor was toen een hoogleraar van de University of Maryland. Na afloop van de lezing werd ik door hem benaderd met de vraag of ik er voor voelde om na mijn studie naar de V.S te komen. Ik zei meteen ja, want ik had al in die richting gedacht omdat ik vond dat ik al lang genoeg in Nederland was geweest. Ik was aan een nieuwe uitdaging toe en Amerika leek me wel wat omdat ik niets van het land afwist. In januari 1988 ben ik even naar de V.S. gegaan waar ik twee dagen lang intensief ben geinterviewd en getest door medewerkers van de universiteit. Er volgde een offerte waarmee ik akkoord ging, zodat mij ik al voor het verdedigen van mijn proefschrift verzekerd wist van een baantje".

Dat lezingen geven over wiskunde was gezien het onderwerp gericht op een select groepje?
"Inderdaad, het gaat daarbij om een beperkt publiek omdat de onderwerpen doorgaans erg theoretisch zijn".

Je hoort vaak dat mannen meer aanleg hebben voor wiskunde en andere exacte vakken dan vrouwen. Ben je het daarmee eens?
"Toen ik in Nijmegen begon, waren er inderdaad in mijn studierichting meer mannelijke dan vrouwelijke studenten en naarmate je verder kwam in je studie vielen er relatief meer vrouwen af. Maar ik weet niet of dat te maken heeft met aanleg. Ik kan alleen over mijzelf oordelen, ik hou van dit vak. In de V.S. heb ik geconstateerd dat de klassen tijdens de bachelors studie voor wat wiskunde betreft, de samenstelling van de klassen gelijkelijk verdeeld is over mannelijke en vrouwelijke studenten. Maar dat zegt niet alles, omdat een aantal wiskundevakken voor diverse studierichtingen verplicht is in het pakket. En het wiskunde niveau bij een bachelorsopleiding in de V.S. is in vele gevallen niet veel hoger dan dat op de middelbare school in Curaçao.

Dat wordt bij een opleiding voor masters degree anders. Dan moet de Amerikaanse student hard werken om de achterstand in te halen, want het niveau op het eind van die studie doet niet onder voor dat van een doctoraalstudie in Nederland".

Is het geven van gastcolleges aan de UNA je bevallen?

"Jazeker. Ik vond het een heel leuke ervaring. Het gaat hier om veel kleinere klassen. In Amerika heb ik soms klassen van meer dan 150 studenten, dat is dan heel onpersoonlijk en bovendien mis je het direkte kontakt met je studenten om te ervaren of ze je kunnen volgen. Daardoor blijven de zwakke broeders achter. Bij de UNA heb ik dit jaar het gebruik van de computer tijdens het lesgeven geintroduceerd. Ik heb daarvoor een programma meegebracht waardoor alles veel sneller gaat omdat je b.v.niet alles op het bord hoeft uit te schrijven. Bovendien leren de studenten dan meteen met de computer omgaan".

Men zegt dat het lesgeven bij ons op een veel passievere manier plaatsvindt dan in de V.S., heb je dat ook ervaren?
"Wat wiskunde betreft zeker niet. Zoals ik al zei laat de voorbereiding van de studenten als ze in Amerika van de high school komen in mijn vak nogal wat te wensen over. Ze volgen mijn colleges dan ook vrij passief en hun interesse voor het vak is ook niet bijster groot. Je moet daarbij bedenken dat er veel studenten tussen zitten die nog niet weten in welk vak ze zullen gaan afstuderen. Zo gaat dat nu eenmaal in Amerika. Wat dat betreft zijn de studenten in Nederland veel zelfstandiger en mondiger. Daar wordt door de docenten ook veel minder persoonlijke aandacht besteed aan hun pupillen. Wij moeten er in de V.S. ontzettend veel tijd investeren in onze studenten. Trouwens het zijn immers 'klanten' die duur geld betalen voor hun opleiding".

Zijn de examens veelal multiple choice en moeten er veel papers worden gemaakt, zoals bij andere studierichtingen ?
"Nee hoor. Bij wiskunde niet. Ze moeten eerst een z.g. 'placement exam' doen om te worden aangenomen. Daarna volgt een aantal 'comprehensives' waarbij ze moeten aantonen dat ze de stof beheersen en waarvoor wij zelf het examen maken. Ze krijgen dan een 'masters level pass' of een 'Ph. D level pass' afhankelijk van hun prestaties. Met dat laatste kunnen ze na hun bachelors meteen aan een Ph D programma beginnen, dus voor het doctoraat. Papers produceren komt bij ons pas aan de orde tijdens de Masters en Ph D opleiding".

Wat kan je behalve les gaan geven doen als je afstudeert in de wiskunde?
"Je kan terecht bij bedrijven die aan research- en ontwikkelling doen. In Nederland was dat b.v. Philips. Maar verder zijn er veel organisaties en ondernemingen die mensen hebben die analytisch denken. Dat wordt van mathematici min of meer verwacht. Ik ken b.v. iemand die met zijn diploma wiskunde directeur is geworden van een dierentuin... Daar is analytisch denken dus kennelijk ook nodig".

Met wiskunde-diploma directeur van dierentuin

Denk je zelf ook analytisch?
"Ja hoor. Dat wordt een routine. In bepaalde omstandigheden ga je automatisch analytisch denken, hoewel dat niet altijd noodzakelijk is".

En hoe ben je in talen? Dat gaat vaak niet samen wordt beweerd...
"Dan ben ik een uitzondering, want ik ben ook heel goed in talen. Ik vind het ook fijn om verschillende talen te kunnen spreken".

Hoe vind je het leven in de V.S.; ben je aan het systeem gewend?
"Er is in Amerika niet een bepaalde leefwijze. Ik kan alleen maar iets vertellen over mijn eigen leefwijze, als ongetrouwde vrouw. Waar ik me graag mee bezig houd is bergbeklimmen..."

"Je leert spieren gebruiken die je nog niet kende..."

En dan krijgt het gesprek een heel andere wending. De professor die al niet een eerbiedwaardige akademische uitstraling heeft, leeft helemaal op als ze het over haar hobby heeft: "In Nederland ben ik met een groep studenten naar een Duits plaatsje gegaan dat Ith heet. Vraag me niet waar het ligt, want ik zou het niet meer weten. Wij zijn er vrijdagavond in het donker naar toegegaan en zondagavond in het donker teruggekomen. In ieder geval was er een steile berg en daar zijn we met z'n allen tegenop geklommen. Ik vond het prachtig en sindsdien is het mijn hobby".

Je weet wel zeker dat je tegen een berg op geklommen bent?
Lachend: "Dat wel, dat merk je vanzelf wanneer je ermee bezig bent. Er zijn eigenlijk twee verschillende sporten *mountaneering* of bergbeklimmen zoals dat in het Hollands heet en *rock climbing* of 'technisch rotsklimmen'. Ik doe het nu allebei met veel plezier.

Met dat laatste zou je dus ook als je er behoefte aan hebt tegen de muur omhoog kunnen klimmen?
"Als het moet wel, alleen moet die muur dan wat groffer zijn dan de muren van dit vertrek. Trouwens dat technisch klimmen doe ik liever; je kunt het in mijn geval dichter bij huis doen.

Het trekt mij bovendien bijzonder aan omdat je leert al je spieren te beheersen en zo je eigen lichaam beter kennen. Ik heb spieren leren controleren waarvan ik van niet wist dat ik ze had... Het lijkt mij zoiets als professioneel ballet, al heb ik dat nooit gedaan. Dat balanceren en uitkienen trekt me meer dan het avontuur dat sommigen in het bergbeklimmen zien".

Vergt dat ook een theoretische voorbereiding?
" In mijn geval niet. Ik ben zelf zomaar begonnen, zonder instructeur. Ik heb naar anderen gekeken en toen geprobeerd het na te doen. Ik heb me trouwens moeten aanpassen, omdat ik erg klein van stuk ben, slechts 1,55m. Dan zeggen ze tegen me: pak je daaraan vast, zonder erbij stil te staan dat ik er helemaal niet bij kan. Ik moet mijn doel dan langs een omweg benaderen en dat vind ik juist leuk. Een steile rots is voor mij meer iets leuks dan een uitdaging".

Als je hier op vakantie bent ga je de Christoffel op...
"Dat is geen echte berg. Daar wandel je zo naar boven in een half uur. Ik zou het van de 'andere kant' kunnen proberen, maar ook dat lijkt mij niet moeilijk genoeg. Dat is het 'simpele klauterwerk'.

Wat was de hoogste berg die je beklommen hebt?
"Long's peak in Colorado, vierduizend meter hoog in de Rockies. Prachtig was dat. Ik heb het in mijn eentje gedaan. Technisch geen moeilijke berg, gewoon een kwestie van veel lopen".

Is dat niet gevaarlijk in je eentje? Stel dat er wat met je gebeurt...
"Als je alleen bent en er gebeurt wat is dat natuurlijk vervelend. Maar op die plek komen er geregeld mensen voorbij. Het risico is dus beperkt".

Ambieer je in de toekomst ook beroemde bergen te beklimmen zoals de Mont Blanc of de Mount Everest?
"Dat trekt me niet zozeer. Ik ben eigenlijk 'te oud' begonnen. Je moet voor dat soort werk in optimale conditie zijn. Bovendien kost het veel tijd aan voorbereiding en die heb ik door mijn werk niet. Maar ik moet toch zeggen dat het klimmen een belangrijk onderdeel van mijn leven is geworden. Ik ga momenteel elk weekend rotsklimmen en in de buurt van de universiteit zijn er een paar rotsen waar ik na het werk ga oefenen. Zelfs in de winter als het steenkoud is. En zonder handschoenen, want met je blote handen kan je veel beter voelen waar je houvast hebt".

Imma Curiel springt dan spontaan op, loopt naar twee metalen kasten in het vertrek en wijst in de spleet er tussen hoe ze op bepaalde afstand pennen in de rotswand slaat waar de ringen in moeten waar het klimtouw door moet. "Kijk zo doen wij dat b.v. in West Virginia, op de Seneca, een prachtige berg, *masha nèchi mes*. Daar moet je je hersens bij gebruiken. Kijk, bij een lage rots kan je aan *top-roping* doen. Je klimt eerst naar boven. Bevestig het touw en laat je dan naar beneden glijden om vervolgens langs het touw weer naar boven te klimmen om te oefenen. Als je dan uitglijdt, blijf je aan het touw hangen. Dat kan bij een hoge berg natuurlijk niet. Daar moet je eerst de lengte van het touw klimmen. En vandaar uit precies bekijken waar je de volgende pennen zet om hoger op te komen. Soms moeten we elf keer de lengte van het touw naar boven. Er gebeuren wel eens ongelukken, maar geen ernstige. Een vriend van mij heeft b.v. pas zijn been gebroken omdat hij ongelukkig terecht kwam ".

Als ze even enthousiast haar colleges wiskunde weet te geven, moet het een genot zijn ze te volgen.

Heb je nog meer van die spannende hobbies?
"Duiken. Typisch genoeg heb ik dat in Amerika geleerd in een bassin. Scuba diven in een grote bak met ijskoud water. Maar nu ik hier op vakantie ben beleef ik er veel plezier van. Vorig jaar ben ik op Bonaire gaan duiken. In deze vakantie bij het onderwaterpark en bij Port Marie. Allemaal prachtig. Jammer eigenlijk dat ze nu op Curaçao bij verschillende baaien zand opspuiten en zo het natuurlijke strand bederven. Trouwens ik vond het mooier zoals het vroeger was, met rotsen en water, twee dingen waar ik van hou...

Ze komt dan op het terrein van het milieu en de milieubescherming: "Ik interesseer me de laatste tijd erg voor de milieubeweging. Vorig jaar in de zomer heb ik een *fellowship* gekregen om voor de 'Enviromental Protection Agenc, een onderzoek te doen naar de gevolgen van het 'greenhouse effect' op laag gelegen gebieden. Wij hebben toen tien weken lang

Vervolg op pag. 4

Eindredaktie: Norbert Hendrikse, opmaak: Solange Isselt

Dominee Kuin: "Ik dacht o God wat nu ..."

Veertig jaar geleden braken de dijken door

= door ANP-verslaggeefster Dora Rovers =

OUWERKERK - Voor dominee Kuin op Schouwen-Duiveland was 1953 het jaar van het wassende water. Op 1 februari was hij, net als vele andere Zeeuwen, uren in touw om mensen te redden tijdens de watersnoodramp. Negen maanden later, op 6 november, was hij er ook weer bij toen onder zware omstandigheden het laatste stroomgat in de dijk bij zijn woonplaats Ouwerkerk werd gedicht. "Toen een van de laatste blokken beton werd afgezonken, sloeg de bliksem erop. Ik dacht, oh God wat nu, maar er gebeurde gelukkig niets." Kuin was niet de enige die opnieuw het water in de handen stond. "De ingenieur van Rijkswaterstaat kreeg acuut een zenuwinzinking. De goede man was twee maanden foetsie. Hij was vanwege de mislukking overspannen geraakt."

De dichting van het laatste dijkgat, dat na de watersnood nog open was, gebeurde op 6 november 1953 om 23.55 uur. Koningin Juliana en minister-president Drees waren er bij. Het dichten verliep niet zonder problemen. Zelfs bij het keren van het tij, tegen middernacht, bleek het water enorm krachtig. Het middelste caisson moest met vijf schepen op zijn plaats worden gehouden. Bij het afzinken van twee andere betonnen karkassen ging het echter mis. "Met al je kennis van zaken, en zelfs als je er verschrikkelijk hard aan werkt, kan het toch mislukken", zegt Kuin. "Al bij het dichten van een gat een paar honderd meter verder, schrok men van de kracht van het zeewater. En in feite was dat een soort proefgat. Daarom heeft Rijkswaterstaat eerst een aantal dijken gelegd. Maar toch slaagde men er niet in de klus te klaren zoals op papier was vastgelegd."

VERRAST

Toen in de nacht van zaterdag 31 januari op 1 februari een groot deel van Zeeland werd verrast door het wassende water, lag Kuin net als het grootste deel van de bevolking te slapen. Pas om vier uur 's nachts werd hij wakker: "Er kwam iemand ons waarschuwen dat het flink link werd. Het drong echter niet tot ons door dat het levensgevaarlijk was.". Weinig Zeeuwen hadden het gevaar onder ogen gezien. Terwijl zij toch recente ervaringen hadden met overstromingen. De Duitsers hadden in de oorlog delen van de provincie onder water gezet en ook de dijken van Walcheren waren al eens op vier plaatsen gebombardeerd. Toen vroeg in de avond van 31 januari bleek dat in veel havens bij eb het zeewater al het niveau van vloed had bereikt, werden de bewoners niet ongerust. En terwijl 's nachts de sirenes loeiden, dachten velen nog louter aan een vervelende samenloop van omstandigheden: Storm en brand.

Kuin bracht wel huisraad naar boven. "De ervaring leerde dat het bij het onder water zetten, het tot een hoogte van 1,20 meter gevaarlijk was voor je spullen. Maar dat het water een peil van 3,20 meter zou bereiken, daar had je totaal geen benul van."

Via een ondergelopen weg, met het water tot hun middel, slaagden Kuin en zijn vrouw erin een brug te bereiken. Daar zwaaide iemand met zijn armen en schreeuwde hun toe naar de brug te komen. Onderweg ontweken Kuin en zijn echtgenote enige koeien die met grote snelheid op de stroom meedreven. Kuin rustte enige tijd op de brug. De kracht van het stijgende water had hem uitgeput.

Hij stond echter snel weer op om mensen te redden. "Van maandag tot vrijdag was ik bezig met het bergen van slachtoffers. Daarna heb ik drie dagen diensten gehouden voor een groep evacués. Ik had zodoende in die tijd eigenlijk twee banen, mijn pastoraat en mijn bergingswerk. Ik kwam bij het redden van mensen nog de dominee uit Zierikzee tegen. Ik met lieslaarzen en een houwtje-touwtjes-jas, hij in vol, zwart ornaat. Beiden deden wij ons best, ieder op zijn manier."

BARAKKEN

Kuin werd met zijn gezin, net als de vele andere evacués, ondergebracht in een van de honderden barakken voor de slachtoffers van de ramp. Zijn vrouw beviel er van een dochter die ernstige rugproblemen bleek te hebben. Het kind moest van top tot teen in het gips. "Toen hadden ook wij een watersnoodslachtoffertje en hoorden we erbij", aldus mevrouw Kuin. Achteraf was ze vreemd genoeg blij dat ze haar bezittingen tijdens de ramp had verloren. Want iemand die in het hoger gelegen deel van Ouwerkerk woonde, had alles nog en hoorde er niet echt meer bij.

Voor de slachtoffers van de ramp was er geen nazorg. Volgens het echtpaar Kuin was dat echter ook niet nodig. "Iedereen had zijn eigen ellende. Maar die was wel hetzelfde. Daardoor hadden we veel steun aan elkaar."

Hoever die betrokkenheid reikte, bleek na hun verhuizing naar Noord-Holland. Toen daar hun zoon verdronk, zochten ze steun in Ouwerkerk. "daar konden we namelijk praten met vaklieden, met ervaringslieden", aldus dominee Kuin.

Geruime tijd voordat de dijken in Zeeland en Zuid-Holland het in de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 begaven, wist Rijkswaterstaat dat zij niet bestand waren tegen een zware storm. Vlak voor de ramp was aan de regering een rapport aangeboden waarin melding werd gemaakt van de zwakte van de dijken. Net voor de ramp bespraken de waterbouwkundigen de eerste opzet voor het latere Deltaplan.

Dat zegt de historica Selma Leydesdorff in haar boek 'Het water en de herinnering' dat op 1 februari van dit jaar verschijnt. Ze schrijft: "Nu veertig jaar later treft het de onderzoeker het meest dat nergens in de gedenkliteratuur een voor de hand liggende beschuldigende vinger wordt uitgestoken. Integendeel."

De voorkennis over de onveiligheid van de zeedijken raakte ondergesneeuwd in de oproep tot gezamenlijke hulp na de ramp. Alleen in de allereerste berichtgeving via de radio gaf directeur-generaal Maris van Rijkswaterstaat toe, dat de veiligheidsnorm die voor de dijken was gesteld, misschien toch 'bediscussieerbaar' was.

In de Tweede Kamer uitte alleen de CPN kritiek op het tekort schieten van de regering. Gevolg was dat de partij werd uitgesloten van de watersnoodcommissie.

Het frappeert Leydesdorff dat er geen aparte jaarlijkse herdenking is van de slachtoffers van de watersnoodramp. De officiële herdenking beperkt zich op veel plaatsen tot 4 mei. De slachtoffers van de watersnoodramp worden dan samen met de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog herdacht.

Volgens de schrijfster kan dit wel eens te maken hebben met het beeld dat is ontstaan van de nationale wederopbouw en de onoverwinnelijkheid van de Nederlandse ingenieurs. Die wordt gesymboliseerd in de Deltawerken.

"Misschien ondergraaft een aparte herdenking van de ramp dit zelfgenoegzame beeld, want verder valt er geen enkele reden te bedenken waarom iets wat op de eilanden zo massaal voortleeft en zo'n collectief trauma is niet apart herdacht kan worden", aldus Leydesdorff in haar boek.

Grote delen van Zeeland en West-Brabant stonden blank bij de watersnoodramp welke veertig jaar geleden Nederland trof.

Repressie in Zuid Afrika: niet alles mag op het t.v.-journaal...

Regering manipuleert met kennis en informatie

Zuidafrikaanse staatsomroep staat onder politiek vuur

JOHANNESBURG - De Zuidafrikaanse staatsomroep SABC ligt onder vuur. Onafhankelijke media, journalisten en politieke partijen willen dat de regering het monopolie op nieuwsuitzendingen opgeeft zodat andere media 'onafhankelijke en onpartijdige' journaals kunnen verzorgen. De regering houdt echter verbeten vast aan haar alleenheerschappij in de ether.

De door de staat geleide omroep was een van de steunpilaren in de propaganda-oorlog om het apartheidsbewind in het zadel te houden, maar ondanks de inspanningen van SABC zijn de laatste dagen van de blanke minderheidsregering toch begonnen.

De politieke strijd wordt gevoerd door de regering, het Afrikaans nationaal congres in het meerpartijenoverleg over de democratische hervormingen (Codesa) en door andere geïnteresseerde partijen zoals nieuwe zendgemachtigden. Het gaat er daarbij niet om directe controle te krijgen over SABC, maar om het monopolie op het nieuws uit de handen van de regering los te weken.

Bij SABC concentreert de strijd zich rond de machtige raad van bestuur die in maart vernieuwd moet worden. Tot nu toe benoemde de regering de leden van de raad, maar Zuidafrikaanse mediamakers zijn een campagne begonnen om onpartijdige mensen in de raad te krijgen.

De SABC is veruit de belangrijkste zendgemachtigde op radio en televisie. In Zuid-Afrika zijn maar twee kleine radiostations te beluisteren die onafhankelijk nieuws uitzenden. Zij opereren door de mazen van de wet doordat zij gevestigd zijn in de in naam onafhankelijke thuislanden Transkei en Bophuthatswana. De tweede - commerciële - televisiezender M-Net, die in handen is van de vier grootste krantenuitgevers, mag geen nieuws uitzenden.

Dat betekent dat de regering via SABC bepaalt wat voor nieuws er wordt uitgezonden. Verscheidene kopstukken van SABC hebben onlangs ook toegegeven dat zij in de jaren van de grote apartheid en tijdens de noodtoestand (in de jaren '80) geen nieuws uitzonden waarin het ANC er positief afkwam.

De regering houdt hardnekkig vast aan de mogelijkheid kennis en ideeën te manipuleren. Zij benoemt de raad van bestuur die SABC leidt, zij geeft de vergunningen af om uit te zenden en zij is ook de enige autoriteit op het gebied van telecommunicatie in Zuid-Afrika. Maar de basis van SABC wankelt en de aanzet daartoe is gegeven door het voornemen van president Frederik de Klerk de nieuwe politieke krachten gelijke kansen te geven. Dit jaar nog worden er verkiezingen verwacht waaraan voor het eerst ook zwarten mee mogen doen en de voorstanders van een meer onafhankelijker SABC hopen dat alle politieke partijen dan dezelfde mogelijkheden zullen krijgen om hun kiezers te bereiken.

CAMPAGNE

Vorige week vergaderde minister van Binnenlandse Zaken Louis Pienaar opnieuw met vertegenwoordigers van de Campagne voor onafhankelijke omroepen (CIB). De campagne begon eind 1991 tijdens een grote, drukbezochte mediaconferentie in Kaapstad waar vakbonden, politieke partijen en journalisten besloten alles in het werk te stellen om tot onafhankelijke media te komen.

De CIB wil dat de raad van bestuur in maart 'geloofwaardig en onpartijdig' wordt en de SABC niet langer als een spreekbuis van de regering gezien kan worden. Pienaar nam in de laatste week van december vast een voorschotje op het overleg door -namens de regering - een aantal kandidaten voor functies in de raad voor te dragen. De CIB reageerde woedend omdat daarmee de beoogde onafhankelijkheid van de baan lijkt. Tijdens een eerste overleg met Pienaar presenteerde de campagne vorige week zijn plannen om het publiek eigen kandidaten te laten voordragen. De regering heeft in ieder geval duidelijk laten weten dat de strijd om de ether nog maar net begonnen is.

Prof. Leibowitz: "Ik heb niet om de eer gevraagd"

Israëlische filosoof wil geen problemen door prijs

JERUZALEM - De 90-jarige Israelische filosoof, godsdienst-geleerde en medicus professor Yeshayahu Leibowitz ziet af van de 'Israel-prijs', de hoogste onderscheiding op het gebied van kunsten, wetenschap en literatuur die Israel kent. Leibowitz zei op de Israelische televisie dat hij de prijs, die hem op Israels onafhankelijkheidsdag in april zou worden uitgereikt, niet zal aannemen om een 'schandaal te vermijden'. Leibowitz deed zijn bekendmaking nadat een eerder uitgezonden radio-verslag protesten had uitgelokt en nadat premier Yitzhak Rabin in de ministerraad had aangekondigd dat hij daarom dit jaar de festiviteiten ter gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag niet zou bijwonen. "Waarom zou ik problemen scheppen voor de eerste minister?", vroeg Leibowitz zich af.

De 90-jarige geleerde, die al jarenlang in Israel omstreden is door zijn nietsontziende kritiek op de Israelische bezetting van de Westoever en van de Gazastrook, en die bekend staat als een uiterst principieel en non-conformistisch denker, zei wel protesten te hebben verwacht nadat de keuze op hem was gevallen, maar niet dat ze "zo'n schandalige draai zouden nemen." "Ik was verrast toen men mij vertelde dat ik was uitgekozen om deze prijs te ontvangen. Ik heb niet om de eer gevraagd en ik geef er de voorkeur aan me terug te trekken om het schandaal te vermijden," aldus Leibowitz.

REPUTATIE

De omstreden reputatie van de orthodox-joods levende Leibowitz is onder meer te danken aan het feit dat hij in 1967 temidden van de Israelische euforie over de gewonnen zesdaagse oorlog, op een persconferentie uitbracht dat een militaire bezetting van de arabische bevolking van de bezette gebieden, de Israeli's in 'judeo-nazi's' zou kunnen veranderen. Een ander heilig huisje waartegen Leibowitz aantrapte was de verering van de zogenoemde klaagmuur in oost-Jeruzalem. Hij placht te zeggen dat het jodendom niet de verering van een hoop stenen betreft, maar gaat over moraal en ideeën.

Direct na de bekendmaking van Leibowitz uitverkiezing voor de prijs was er daarom kritiek, onder meer van de vroegere premier Yitzhak Shamir - die vond dat Leibowitz zijn bestaan heeft gevuld met het doen van aanvallen op zijn eigen volk - en van de huidige premier Yitzhak Rabin. Rabin zou zich zondag verder hebben geergerd aan een radio-verslag van een bijeenkomst waarop Leibowitz een parallel trok tussen de Islamitische beweging Hamas en de 'undercover patrouilles' van het Israelische leger.

Gevraagd of hij geloofde dat Hamas bestond uit terroristische moordenaars, zei Leibowitz: 'ongetwijfeld'. Om daarna eraan toe te voegen dat de *undercover*-eenheden, die ervan beschuldigd worden Palestijnen zonder vorm van proces uit de weg te ruimen, "onze Hamas zijn".

Volgens de Israelische radio was Rabin zo boos over deze opmerking van Leibowitz dat hij daarop de verklaring liet uitgaan dit jaar weg te zullen blijven van de viering van Yom Haatzmaut, de Israelische onafhankelijkheidsdag.

Antilliaan en Arubaan moeten zich thuis voelen

Nederland introduceert beleid voor nieuwkomers

HET AANTAL migranten naar Nederland blijft toenemen. De nieuwkomers worden doorgaans op hartelijke wijze op rijkelijk en gemeentelijk niveau opgevangen. Maar de inname van Antillianen en Arubanen aan het maatschappelijk gebeuren blijkt minimaal. Een van de redenen zou zijn dat er geen directe aandacht voor deze groep bestaat. Daarom heeft de stichting Fundashon pa Organisashonnan Nashonal y Sentral Antiano/Arubano (FORSA) de opvang van deze groep als een van de belangrijkste doelstellingen in haar beleid gesteld. Met een gericht nieuwkomersbeleid wil FORSA de Antilliaanse en Arubaanse immigranten aan een goede start in Nederland helpen.

De opvang van Antillianen en Arubanen zal altijd een discussiepunt blijven. Tegenstanders zullen wijzen op de groep die het wel redt in Nederland. Voorstanders zullen de hoge werkloosheidscijfers en de probleemgevallen als argument voor een speciale opvang gebruiken.

Tot voor kort werden Antillianen en Arubanen die zich in Nederland vestigden aan hun lot overgelaten. Er was immers geen speciale opvangregeling voor deze groep. Dit in tegenstelling tot bij voorbeeld andere immigranten, zoals de Turken en Marokkanen. Voor deze groep organiseerde het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) wel opvang. Forsa wil duidelijk maken dat de groep Antillianen en Arubanen misschien in verhouding tot de Turken en Marokkanen gemakkelijker aanspreekbaar is, maar daarom niet gemakkelijker de weg in de Nederlandse samenleving vindt. De grote werkloosheid onder Antillianen en Arubanen is daar een duidelijk voorbeeld van.

In een interview met Scarlet Windster zegt Frits Letschert, waarnemend directeur van Forsa, dat WVC er ten onrechte van is uitgegaan dat Antillianen en Arubanen geen speciale opvang nodig hebben. De beleidsmakers veronderstelden dat de overzeese landgenoten eenmaal in Nederland wel hun weg zouden vinden. Inmiddels is duidelijk gebleken dat dit vaak niet het geval is. Letschert; "Veel Antillianen en Arubanen krijgen eenmaal in Nederland met aanpassingsproblemen te maken".

De verschillende incidenten in de gemeenten Amsterdam, Dordrecht en Den Helder, waar grote groepen Antillianen en Arubanen zijn gevestigd, hebben duidelijk gemaakt dat er wel degelijk iets schort aan de opvang van Antillianen en Arubanen.

WIRWAR

Volgens Letschert is de stegende criminaliteit onder Antilliaanse en Arubaanse jongeren een gevolg van de slechte opvang. De meeste jongeren komen met goede bedoelingen naar Nederland, maar door de wirwar van instanties komt er niet veel terecht van de goede voornemens. Omdat het vaak niet lukt om onderwijs te volgen of een baan te vinden, belanden de jongeren in het criminele circuit, simpelweg omdat ze onvoldoende aansluiting vinden in de Nederlandse maatschappij en nergens anders terecht kunnen.

Een in 1992 verschenen nota over de opvang van Antilliaanse jongeren in de Rotterdamse deelgemeente Hoogvliet onderschrijft de mening van Frits Letschert. Aanleiding voor de nota was het feit dat een toename werd geconstateerd van de criminaliteit onder de Antilliaanse jongeren in Hoogvliet. Volgens de makers van het rapport is een goede opvang van essentieel belang. De onderzoekers zijn van mening dat de criminaliteit onder Antilliaanse en Arubaanse jongeren niet het enige probleem is. De beperkte ontwikkelingskansen en -mogelijkheden zijn minstens net zo erg.

"Er zijn voor deze jongeren nauwelijks andere, aantrekkelijke alternatieven. Bovendien is de pakkans klein en schrikt de Nederlandse rechtspraak niet of nauwelijks af, zo luidt de conclusie van de nota. 'De incidenten met Antilliaanse en Arubaanse jongeren in met name Amsterdam, Dordrecht en Den Helder hebben ervoor gezorgd dat ook de politie, de politiek en de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) voor betere opvang ging roepen.

Volgens Letschert leert de ervaring dat er behoorlijk geïnvesteerd moet worden om mensen enthousiast te maken. "We moeten ook niet vergeten dat veel Antillianen en Arubanen al veel teleurstellingen achter de rug hebben. Er moet dus extra moeite worden gedaan om hen zo ver te krijgen, dat ze deel gaan nemen aan projecten". Einddoel van de nieuwkomersprojecten is volgens Letschert het economisch onafhankelijk maken van mensen. Degenen die dat willen, moeten volgens hem in staat worden gesteld om hun eigen inkomen te verdienen. Het anticiperen in de samenleving krijgt hierdoor een positievere inhoud.

DORDRECHT

Dordrecht is een van de gemeenten waar het aantal Antillianen en Arubanen de afgelopen jaren sterk is gestegen. De afgelopen 5 jaar is dat aantal zelfs verdrievoudigd. De gemeente heeft in september 1991, in samenwerking met het ministerie van WVC en Forsa, een nieuwkomersproject voor met name Antillianen en Arubanen opgezet. Yvonne van de Berg, coördinatrice van dit project, zegt dat de Antillianen en Arubanen bijzonder enthousiast zijn. "Het kost wel enige moeite om de nieuwkomers binnen te halen. Maar wanneer ze eenmaal meedoen, horen we alleen maar positieve geluiden".

In het najaar van 1991 is ook de gemeente Amsterdam gestart met de oprichting van een Bureau Nieuwkomers. Taak van dit bureau is het inburgeringsproces van migranten die zich permanent in Nederland vestigen, beter te laten verlopen dan voorheen.

Het regionale steunpunt van Forsa in Amsterdam is actief betrokken bij dit project. De problematiek onder Antilliaanse en Arubaanse jongeren in met name Amsterdam-Zuidoost is vooral na de moord op een Hema-bewaker eind 1991 in de schijnwerpers komen te staan. In het rapport 'Meer dan nul' van het Bureau Nieuwkomers van de gemeente Amsterdam staat dat het aantal binnenkomende Antillianen en Arubanen sinds 1988 afneemt. Hierdoor daalt het aandeel Antillianen onder nieuwkomers van bijna 10 procent in 1988 naar 5 procent in 1991. De meeste Antillianen en Arubanen die zich in Amsterdam vestigen, komen terecht in de Bijlmermeer. Volgens politiechef J. Diets verzanden de meeste jongeren uit de Antillen en Aruba eenmaal in de Bijlmer in de 'straatcultuur'. Omdat ze vaak geen aansluiting krijgen bij samenleving, duiken ze onder in de eigen groep en gaan in kleinere clubjes op pad. Volgens de Amsterdamse politie moet de politiek juist meer aandacht besteden aan deze groep.

Het Amsterdamse nieuwkomersproject is in ieder geval een eerste aanzet om de Antilliaanse en Arubaanse jongeren goed op te vangen. Het project is nog in de voorbereidende fase. Doelstelling is in ieder geval om de achterstand van de Antilliaanse en Arubaanse jongeren enigszins op te heffen. Structurele knelpunten op het gebied van onderwijs, sociaal cultureel werk, hulpverlening en toeleiding naar de arbeidsmarkt zullen worden aangepakt.

DEN HAAG

Den Haag is begin deze maand gestart met een nieuwkomersproject. Twee jaar te laat, zegt Herman Wagemans in een interview met Jefka Alberto. Wagemans is medewerker van Forsa en als consulent verbonden aan het Bureau Eerste Opvang Migranten (BEOM) in Den Haag. Bij dit bureau, dat ook zorgt voor nieuwkomersprojecten voor andere bevolkingsgroepen, zit hij als het ware als vertegenwoordiger van de Antillianen en Arubanen. Wagemans: "Ik heb 2 jaar bij de gemeente Den Haag gezeurd om opvang voor Antillianen en Arubanen, direct wanneer ze in Nederland aankomen. Maar ze wilden niet geloven dat er een probleem speelde. Ze zagen wel dat groepjes Marokkaanse jongeren steeds meer in de problemen raakten, en samen met het gegeven dat de Marokkanen een veel grotere gemeenschap vormen dan de Antillianen, leidde dit ertoe dat voor hen wèl een opvangprogramma werd ontwikkeld".

In oktober vorig jaar werd Wagemans plotseling verrast met de mededeling dat de gemeente binnen korte tijd zou beginnen met een nieuwkomersproject voor Antillianen en Arubanen. "Blijkbaar is er in die 2 jaar iets gebeurd, waardoor ze nu wel het belang ervan inzien. Ze hebben zelfs een potje met geld weten los te peuteren van het ministerie van WVC", gniffelt Wagemans. Maar toch helemaal tevreden is hij niet, nu het project uiteindelijk gerealiseerd kan worden. Het is de bedoeling dat tot en met september de eerste zaken worden geregeld. Daarna komt de tweede ronde en dat betekent dat het project pas in 1994 begint te lopen, terwijl het al bezig had moeten zijn. Kortom, de ambtelijke molen moet nog allerlei rondjes malen.

6000

Den Haag herbergt momenteel ongeveer 6.000 Antillianen en Arubanen. Jaarlijks komen daar in totaal ongeveer 400 Antillianen en Arubanen bij, de grootste groep overigens uit Curaçao. En in de afgelopen jaren zitten daar velen tussen die de Nederlandse taal nauwelijks machtig zijn. Het is deze groep die extra begeleiding kan gebruiken.

Wagemans: "We moeten dit soort opvang natuurlijk niet koppelen aan de hoeveelheid probleemgevallen in een stad. Je moet vooral preventief werken, en dat proberen wij door de nieuw aangekomenen te helpen, nog vóór ze kunnen afglijden. Met dit soort projecten help je trouwens niet alleen mensen die zouden kunnen afglijden, maar ook degenen die van nature zo in elkaar steken dat ze liever van de honger zouden sterven dan een ander beroven".

Daar is Raf Jacobs, projectleider van BEOM, het helemaal mee eens. Hij ziet het liefst dat bij dit project de nadruk komt te liggen op vrouwen met weinig kansen.

Vervolg op pag. 7

EEN OUD KINDERLIEDJE OP CURAÇAO LUIDT:

(Vrije vertaling in het nederlands)

Mi mama no tin plaka
Mijn moeder is arm

Sera mi den un doshi
Ze stopt me in een kist

Manda mi na Hulanda
En stuurt me naar Nederland

Ora m'a yega Hulanda
Als ik daar aankom

Oloshi a bati tin, tin
Luidt een klok ding dong

Baka'a grita bu, bu
Loeit een koe boe boe

Pushi a grita miau, miau
Schreeuwt de kat miauw miauw

Kacho a grita hau, hau
Blaft een hond waf waf

Een mogelijke strekking van dit klassieke kinderlied is dat de ontvangst in Nederland allesbehalve hartelijk is. Nu, in de jaren negentig, blijken dit soort gevoelens nog steeds bij Antillianen en Arubanen te bestaan. Sommigen weten zich toch te handhaven, maar anderen redden het niet in kikkerland. Vooral voor deze laatste groep zijn er in verschillende grote steden opvangprojecten ontwikkeld.

Deze illustratie prijkt op de voorpagina van het blad Dialogo, dat in haar eerste nummer de nieuwkomersprojecten belicht. Deze projecten hebben ten doel om de Antillianen en Arubanen zo goed mogelijk op te vangen en te begeleiden bij aankomst in Nederland, zodat onder meer de kans op het krijgen van een baan wordt verhoogd. De stichting stelt wel duidelijk dat het niet de bedoeling is om de Antillianen en Arubanen van de wieg tot het graf te begeleiden. De nieuwkomers moeten uiteindelijk zelf vechten voor huisvesting en een goede baan in de Nederlandse samenleving.

De Nederlandse stichting Forsa ('kracht') is een welzijnsorganisatie die de positie van de Antillianen en Arubanen in Nederland wil versterken. Deze groep telde volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek 2 jaar geleden 84.438 mensen. Bijna driekwart hiervan is op Aruba of de Antillen geboren, het resterende kwart behoort tot de tweede generatie. Gelet op de gestage migratie uit de Antillen en Aruba (momenteel de snelstgroeiende groep in Nederland), zal het totale aantal in 1993 alweer gaan stijgen. Als gevolg van het huisvestingsbeleid in de jaren zeventig, woont deze groep verspreid in Nederland en is daardoor moeilijk te bereiken. Om die reden is het bestaan van een landelijke opererende organisatie meer dan noodzakelijk. In deze behoefte probeert Forsa te voorzien.

De stichting besteedt in de eerste uitgave van haar blad getiteld 'Diálogo', ruim aandacht aan de 'nieuwkomers': de honderden Antillianen en Arubanen die hun geboorteeiland hebben verlaten om in Nederland een nieuw bestaan op te bouwen. Een belangrijke schakel in de hulp aan nieuwkomers zijn de diverse nieuwkomersprojecten. Zij vangen de nieuwelingen op en geven cursussen, met het doel dat de nieuwkomer uiteindelijk deel gaat uitmaken van de maatschappij waarin hij leeft en woont.

Op dit moment lopen in zeventien Nederlandse gemeenten nieuwkomersprojecten. Het einddoel zal moeten zijn dat elke nieuwkomer, waar hij of zij ook woont in Nederland, goed wordt opgevangen, waardoor een kans wordt geboden een plaats in te nemen in de Nederlandse samenleving.

Tuinieren in de Tropen

Elisabeth de Montsouris

Zaadmengsels voor besluitelozen

NIETS IS ERGER dan zakjes zaad met gemengde planten of, erger nog, planten in gemengde kleuren. Typisch van die produkten voor mensen die geen idee hebben wat ze nou eigenlijk willen. Een keus hebben ze nog niet gemaakt, dat komt later wel. Maar dan staat de tuin al vol met de meest merkwaardige combinaties, die je door gemakzuchtige kwekers zijn opgedrongen. Want gemengde planten en kleuren zijn voor de kweker natuurlijk veel gemakkelijker te leveren, en dus goedkoper. Maar met een beetje pech zit je maandenlang opgescheept met de meest afschuwelijke kleurenmengelingen.

Kun je de gemengde planten na opkomst nog wel herkennen en apart opkweken, bij gemengde kleuren moet je eerst wachten tot de planten bloeien en dan is het meestal te laat om ze te verspenen.

Zaad van gemengde planten in een enkele kleur is daarentegen weer wel acceptabel. De 1993 zaadcatalogus van Thompson & Morgan (T&M) biedt bij voorbeeld een *white flower area* pakket aan: zeshonderd zaden van alleen maar witte eenjarige bloemen van verschillende hoogtes. Wat jammer dat ongetwijfeld meer dan de helft van die bloemen het hier niet doet, want wat zou dat een prachtig effect geven, die mengeling van witte bloemen en groen blad.

Hoe erg ik die zakjes met gemengde planten ook vind, inconsequent als ik ben bezondig ik me zelf aan de aanschaf ervan. Twee jaar geleden bestelde ik bij dezelfde T&M zo'n kwekersrestje *Bauhinia*-zaden. Van de vijf dikke zwarte zaden die ik in de grond stopte, is er slechts een opgekomen. Ze groeide redelijk en heeft zelfs de vertuining goed overleefd. Inmiddels heeft de plant - of moet ik boom zeggen? - een tak van bijna twee meter lengte en een aantal kleinere, maar bloeien, ho maar.

Omdat het zaadmengsel *a mixture of semi-climbers and evergreen shrubs* was, heb ik nu dus geen idee, welke *Bauhinia* - ook wel orchideeënboom genoemd - ik heb en in welke kleur. Ik hoop natuurlijk op roze of wit, variëteiten die je op Curaçao regelmatig in tuinen kunt aantreffen, maar wat zal de teleurstelling groot zijn, als het een rode *Bauhinia* blijkt te zijn. Dan staat de boom volkomen verkeerd tussen blauwe *Petrea* en witte *moonflower*.

Ik moet eerlijk bekennen dat het niet mijn enige ervaring met gemengd zaad is. Van goedbedoelende vrienden kreeg ik een keer een zakje met allemaal oranje en gele bloemen. Op zich acceptabel, ware het niet dat ik niet echt dol ben op oranje bloemen. Maar een gegeven paard mag nu eenmaal niet in de bek worden gekeken, dus zette ik me met enige tegenzin aan het uitzaaiwerk, toch al niet mijn favoriete bezigheid.

Mijn weerzin tegen het zakje gemengd zaad moge blijken uit het feit dat ik de zaden uitstrooide in een grote platte bak zonder gaten in de bodem. Toen zich twee dagen later een enorme regenbui boven Curaçao ontlaadde, stond de bak dus blank. Voorzichtig goot ik het water eraf, maar ongetwijfeld heb ik met het badwater tevens het kind weggegooid. Van het hele zakje is na deze onfortuinlijke gebeurtenis tenminste maar een plant opgekomen.

Om die nou koelbloedig het jonge nekje om te draaien, ging me iets te ver. Sterker nog, ik koesterde deze volhouder met veel water, het mooiste plekje in de tuin en regelmatig een vriendelijk en opbeurend woord. Het is ten slotte niet niks om je zo alleen door het leven te moeten slaan.

De drenkeling werd groot en kreeg de eerste knoppen waaruit bruin-oranje bloemen te voorschijn kwamen. *Gaillardia pulchella* zou ik zeggen. Maar zeker weten doe ik het niet, want zij stamt ten slotte uit een onbekend gemengd nest.

SNIJBLOEM

De *Gaillardia* wordt in het boek van frater Arnoldus beschreven. Zij zou 'de laatste tijd (het boek stamt uit 1971) op Curaçao gekweekt worden, omdat de plant geschikt is voor perken en randbeplanting en tevens mooie snijbloemen levert'. Nu is randbeplanting met een enkele plant wat moeilijk. Ook perkbeplanting staat wat groots voor die ene doorzetter. Maar ze moet toch ergens staan. Toen ze dus uit haar pot begon te groeien, besloot ik haar een plaatsje in de grond te geven, in een perk dus als het ware.

Zo staat ze nu voor de oranje *Tecomaria capensis* en de iets lichter oranje gekleurde trinitaria. Vlak erachter de gele *Tecoma stans* en de evenzo gele *Allamanda*. Al met al is ze nu dus toch onderdeel van een door het zakje beloofd oranje en geel bloembed. En eerlijk gezegd, het bevalt me wel, dat oranjegele perk.

Waar vrienden al niet goed voor zijn.

■ *Gaillardia: Foto: F.A. de Graaff*

Onderwijs anders bekeken

Elisabeth Hollander

'Versofting' van de samenleving

HET CDA, DE grootste politieke partij in Nederland, liet in de Volkskrant van 2 januari bij monde van het CDA-Kamerlid Hillen weten in de komende jaren de strijd aan te zullen binden tegen de 'versofting' van de samenleving. *"We hebben in Nederland onvoldoende geleerd een mening te hebben, om echt over de dingen na te denken en dat ook uit te dragen, om voor je overtuiging zelfs het conflict aan te gaan."* En dat begint al, bij wat het CDA als hoeksteen van de samenleving beschouwt, bij het gezin. *"Ouders nemen onvoldoende stelling in allerlei vraagstukken van het leven"*, stelt Hillen. *"Men vindt het moeilijk om gedecideerd te zijn en men is onvoldoende in staat zichzelf de discipline op te leggen en de hardheid te gunnen die nodig is in het omgaan met jonge kinderen."* In zijn eigen gezin, twee dochters en een zoon, hebben hij en zijn vrouw er nooit een *multiple choice* van gemaakt. Geen meerkeuzelijst van zeven drankjes in de ijskast, maar: "Wil je een glas cola ja of nee?" De ouders bieden hun sfeer aan en daarin moeten de kinderen zich thuis leren voelen, aldus de Nederlandse parlementariër.

Deze stelling zou je met een kleine wijziging ook op het onderwijs van toepassing kunnen maken: de school biedt haar sfeer aan en daarin moeten de leerlingen zich thuis leren voelen. Er zijn echter ook op Curaçao maar weinig scholen die de *multiple choice* in het foerageprobleem buiten de deur hebben weten te houden en standvastig de opvatting huldigen: "Hier op school wordt niet gekocht en wat meer is bij de *snack* op de hoek onder schooltijd ook niet!" Er zijn nog maar weinig scholen die de zweren bij de meegebrachte boterham en een thermosfles met sap.

Integendeel, elke morgen zwermen de verschillende limonadetrucks uit over het hele eiland om onze opgroeiende jeugd op school van hun ongezonde lijfdrankjes te voorzien en in heel wat keukentjes en kantines heeft de morgenstond flink wat olie in de mond, waarin de *johny cakes*, de *lumpia*'s en allerlei pasteitjes hun kortstondig leventje beginnen. Zelfs op scholen waar voedingsleer onderdeel van het rooster uitmaakt en waar leerlingen op de vraag: "Hoe ziet een goed ontbijt eruit?", keurig invullen: "Twee sneetjes bruin brood met kaas en een glaasje vers geperst sinaasappelsap', blijkt de werkelijkheid van alle dag er heel anders uit te zien.

Want na dat proefwerk (een stukje ingespannen denkwerk maakt hongerig, nietwaar?) bestelt diezelfde leerling in de pauze zonder enige aarzeling *ham and eggs*, *dos webu por fabor*, met *hopi mayonaise* en blikt hierbij de kantinehoudster trouwhartig in de ogen vanuit een door puistjes en andere narigheden geteisterd gezicht; ondertussen ongeduldig op de balie trommelend , want de rij was lang en de pauze is kort en met een flinke slok limonade glijdt de vette hap ten slotte soepel naar binnen, aldaar een forse aanval uitvoerend op het mishandelde spijsverteringsstelsel, waardoor er het eerstvolgende lesuur zeker geen andere grote inspanningen te verwachten zijn.

En dan hebben wij het nog niet gehad over de *chips*, de *cheeseballs*, de chocola en al het andere dikmakend en tandenbedervend spul dat gretig over de toonbank gaat. Wie is hier in 's hemelsnaam verantwoordelijk voor? Was dit een idee van de directie? Van de docenten? Van de ouders? Of van de leerlingen? Is hier echt over nagedacht? Heeft men zich hier een mening gevormd en wordt die nu met verve uitgedragen: meer cola, meer vette happen, meer zoetigheid, kortom meer ongezond? Of valt dit ook onder wat Hillen beschuldigend noemt 'de versofting van de maatschappij'?

Een halfslachtige toegeeflijke houding waarbij we enerzijds cijfers uitdelen voor een correct samengesteld ontbijt, maar tegelijkertijd de hardheid missen om dit ook in de praktijk door te drukken.

BESLISSING

"Het is niet zo", denkt Hillen, "dat er domweg geen mensen meer zijn die een standpunt durven in te nemen. Ze zijn er wel, maar ze hoeden zich ervoor een beslissing te forceren, want dat wordt publiekelijk niet in dank afgenomen."

Er is echter een oplossing voor dit dilemma en de overheid gaat ons hierin voor. "Want", vraagt Hillen zich af, "wat doet een slimme ambtenaar met een standpunt? Hij stapt eruit en richt een adviesbureau op, want hij weet dat er bij de overheid te weinig lef is om de dingen zelf door te drukken. Dus vragen de ambtenaren hun voormalige collega, tegen een zeer onambtelijk honorarium, advies uit te brengen. Dan is er immers niemand meer aan te spreken op die beslissing. De adviseur niet omdat die slechts adviseert en degene die het advies overneemt niet, want die neemt geen besluit." Wellicht kunnen we nu op deze manier ook afkomen van die ongezonde troep op school.

Welk, o welk adviesbureau met een standpunt wil zich hierover buigen?

Impressies

Irene Brookman

Dood

DE POLITIEPOST HAD naar de *ofisina* gebeld met de vraag of ik naar een adres in een van mijn *bario*'s zou willen gaan om de dood vast te stellen. Er was iemand levenloos in een huis aangetroffen. Ik pakte m'n spullen bij elkaar en liep naar de auto. M'n gedachten gingen terug in de tijd, naar een dag waarop de recherche me had verzocht de dood te komen constateren bij een man die dood op straat was gevonden. De straat waar de dode lag, zag zwart van de mensen, ik schat dat het er twee- of misschien wel driehonderd waren.

Ik stapte de auto uit en liep naar de rechercheurs toe. Er lag een man op de grond. De glazige ogen, wijd open en vol stof, keken niets ziend naar de hemel. Terwijl ik me over hem heen boog, voelde ik honderden paren ogen in m'n rug prikken. Ik probeerde me een beeld van het geheel te vormen. Misschien was hij wel een alcoholist en zou ik nog een alcoholwalm, hebben kunnen waarnemen als hij nog geleefd had. Maar het leven was verstard en dus was er geen alcohollucht meer waarneembaar. Alles leek erop dat hij een natuurlijke dood was gestorven. Misschien had hij wel een tumultueus leven geleid, was hij dienovereenkomstig gestorven.

Ik kon het adres van de man waar ik nu de dood moest gaan vaststellen niet goed vinden. Ik vroeg een zwerver, die met een bundeltje op de schouder rond stapte of hij wist waar het adres was, maar hij kon het me evenmin vertellen. Ten slotte ontwaarde ik een groepje mensen waarvan ik dacht dat ze er iets mee te maken zou kunnen hebben. Het gevoel bleek juist te zijn. Ze riepen me aan. Het bleek geen huis, maar een bouwval te zijn waar de man in had gewoond. Misschien is zelfs dat nog eufemistisch uitgedrukt. Er stonden verkreukelde deels verkoolde ingezakte resten van iets dat eens een woning geweest moest zijn.

Op een kale vloer voor het huis stond een bejaarde vrouw te vegen. Denkbeeldig vuil, want er lag niets. Ze moest zichzelf waarschijnlijk iets te doen geven. Het bleek de echtgenote van de overledene te zijn. Ze woonde elders. Ze had haar man geen gezelschap willen houden in de restanten van wat eens zijn huis was geweest. Uit solidariteit kwam ze hem wel dagelijks bezoeken, waste zijn kleren en bracht hem eten. Een buurvrouw hield eveneens een oogje in het zeil. Wat ik binnen aantrof, tart elke beschrijving. M'n ogen moesten eerst aan de duisternis wennen. In een hoek lag, op een voddige matras onder een groezelige lap een oude man. Een ingevallen bleek gelaat, voor zover dat in de tamelijke duistere ruimte te zien was. Hij droeg wat grauwe, smoezelige kleren. De matras lag op de grond. Erom heen gaten in de vloer.

GAT

Eigenlijk was de vloer meer gat. Ik moest oppassen m'n nek niet te breken. Overal in de ruimte lagen stapels vuilgoed, rommel en afval. Er stond een gammele stoel. Een tafeltje met een paar lege rumflesjes. Lege sigarettendoosjes. Geen kast. Geen water, geen licht, geen keuken, geen w.c. Niets. De golfplaten die als dakbedekking dienst deden, rammelden en klapperden in de wind. De planken wanden kierden, op veel plaatsen kon je gewoon naar buiten kijken. De geur van de raffinaderij kwam opdringerig door de spleten naar binnen en was een beetje misselijkmakend. Eén wand had kennelijk een keer in brand gestaan, maar was nog net op tijd voor volledige verkoling behoed.

De man was in-mager, vuil, vies. Er stond een stoppelig baardje van een paar dagen op z'n kin. De oude vrouw jammerde dat het zo'n goeie man was geweest. Dat ze twaalf kinderen samen hadden gehad. Eerst had een aantal van hen nog met hun vader in het krot gewoond, in de tijd dat het er nog niet zo verloederd uitzag. Maar toen was de tropische storm 'Joan' gekomen en die had het huis in een bouwval veranderd. De kinderen waren weggetrokken, hun vader achterlatend. Waar ze nu waren wist de vrouw niet eens. Maar ze sprak er schande van. Ze kon het zelf niet opbrengen in het vernielde huis te blijven wonen, maar ze kwam hem wel dagelijks opzoeken. Gisteren nog had ze een stapel kleren voor hem gewassen.

En nu was hij dood. Ze liet me haar trouwboekje zien. Ze huilde zacht. Gisteren nog had ze met hem buiten gewandeld. Was er niets aan de hand geweest. Had ze nog met hem gepraat. Het was eigenlijk amper te geloven. Hij moet midden in de nacht gestorven zijn, te oordelen aan de toestand waarin het lichaam zich bevond. Rond een uur of twee in de ochtend draait de bloedcirculatie op het laagste pitje. Het moet toen gebeurd zijn dat hij besloot er mee op te houden. Menzen kiezen ook zelf hun moment uit.

Ik vulde de overlijdenspapieren in en vroeg de vrouw of er nog familie van ver weg moest komen voor de begrafenis. Ze antwoordde schamper dat er inderdaad familie ver weg woonde, heel erg ver zelfs, zo ver dat ze zich nooit om de nu dode man hadden bekommerd. Ze zouden niet te horen krijgen dat hij was gestorven. Als ze tijdens het leven het niet nodig hadden gevonden om contact te onderhouden, dan hoefde het van haar nu ook niet. Ik had mijn taak volbracht en stapte naar buiten. De vrouw had de bezem gepakt en stond weer te vegen.

***

JAPAN heeft besloten zijn vrijwillige beperking van de auto-export naar de VS in het op 1 april beginnende financiële jaar 1993 te handhaven op maximaal 1.65 miljoen wagens. Tot de beperking werd besloten in 1981 onder druk van VS-klachten over het Japanse handelsoverschot, dat voor een groot deel voor rekening komt van auto's. Van 1985 tot 1991 gold een maximum van 2,3 miljoen auto's. De Japanse autoproduktie in de VS is de afgelopen jaren gestaag toegenomen.

De professor zoekt

Vervolg van pag. 1

fieldwork gedaan in de staat Louisiana en de gegevens uitgewerkt. Ik heb die kans waarschijnlijk gekregen omdat men wist dat ik uit Nederland kwam en dat daar vooral veel aandacht wordt besteed aan dit probleem omdat het land er zo laag ligt.

Gebeurt er ook wat met de resultaten van zo'n onderzoek?

"Om eerlijk te zijn geloof ik daar niet in. Net zoals bij vele andere onderzoeken gaat zo'n rapport de la in van een of andere autoriteit die er niets van begrijpt of de tijd niet neemt om verder te lezen. In Amerika moet je de meest complexe problemen in vijf minuten duidelijk kunnen uiteenzetten. Meer tijd hebben de mensen niet om zich daarin te verdiepen. In wetenschappelijke kringen is dat uiteraard anders. Daar gaat men dieper op de materie in. Vandaar ook dat de meningen tussen deskundigen en beleidsmakers vaak botsen. De laatsten willen graag horen dat ze zonder meer gelijk hebben en kunnen niet begrijpen dat er ook mensen zijn die genuanceerder denken dan zij".

Heb je tijdens je vakanties ook kunnen volgen wat er op Curaçao op het gebied van het milieu en de milieubescherming de laatste tijd gebeurt?

"Ja, uit de krant. Ik bedoel uit de Amigoe. Ik heb de indruk dat er meer bezorgdheid is over het milieu dan vroeger. En dat moet ook in een kleine gemeenschap, waar het effect van milieuverstoringen veel dramatischere gevolgen kan hebben dan in een groot land. Daarom is zo'n EOP ook heel goed. Maar het moet gedragen worden door een grote laag van de bevolking en men moet inzien dat milieu en ontwikkeling hand in hand moeten gaan. Het is een proces dat tijd neemt, maar gelukkig is het nu aan de gang gebracht".

Terugkomend op je leven in de States. Als alleenstaande vrouw heb je daar waarschijnlijk meer mogelijkheden dan hier op Curaçao...

"Dat weet ik niet. Ik kan het alleen over mezelf hebben. En ik weet niet of ik hier op dezelfde manier kan leven als ik dat doe in de V.S. of ik dan meer weerstanden zou ervaren".

Je kan daar b.v. in je eentje naar een bar, hier zou je daar op aangekeken worden.

"Misschien wel. Maar ik vind het niet erg als ik niet naar een bar kan, als ik mijn bergen maar kan beklimmen. De grote vraag is of ik nog op Curaçao zou kunnen wonen, na zoveel jaren in het buitenland. Als ik hier op vakantie ben geweest heb ik altijd heimwee als ik terug ben. De band met Curaçao en met mijn familie is zeer hecht. Ik heb nu veel goede vrienden in Columbia, vooral bij het clubje bergbeklimmers. Mijn collega's aan de universiteit leiden meestal een ander leven dan ik. Zij hebben hun gezin en alle verplichtingen die daarbij horen. Maar ik heb toch goede kontakten met hun. Ik heb nu mijn *green card* zodat het gemakkelijker is geworden om het land te verlaten en ik denk dat ik nu vaker naar Curaçao kom".

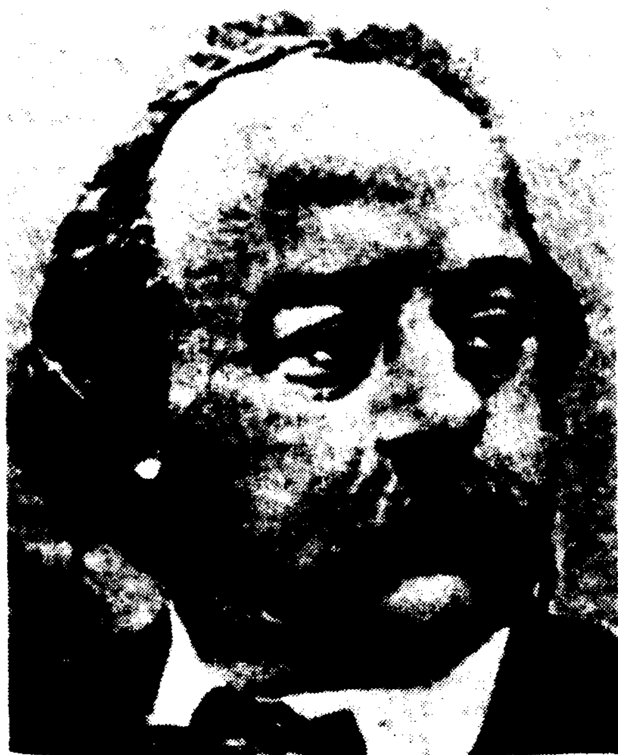
Kook mee met May

Kip uit India

KIP OP zijn Indiaas, gemarineerd en geroosterd. Dat is het recept van deze week. U heeft hierbij nodig:

Voor de marinade:
2 middelgrote uien, grof gesneden
4 tenen knoflook, ook grof gesneden
1 stuk verse gember (2,5 x 2,5 cm), grof gesneden
4 gedroogde chili peppers
1 theelepel komijnzaad (heel)
1 eetlepel gemalen koriander (ketoembar)
1/2 cup wijn of kruidenazijn
1/2 cup olijf- of maïsolie
2 theelepels zout
1/8 theelepel versgemalen zwarte peper.

Maak van alle ingrediënten van de marinade een homogene massa in een elektrische blender. Prik met een vork gaatjes in de kip. Doe de kip in een schaal en giet de marinade er over. Afdekken en 2 tot 3 uur of de hele nacht in de ijskast plaatsen.
Ongeveer 45 minuten voor u de kip serveert, doet u de broiler aan. Leg de stukken kip met zoveel marinade er bij op een bakplaat. Rooster de kip 15 minuten aan elke kant tot alle stukjes goed bruin zijn.
Serveren met rijst en groenten naar smaak.
Eet smakelijk,
MAY

Gustave Flaubert.

George Sand.

Flaubert en George Sand koesterden elkaar

Liever inkt dan drank

GUSTAV FLAUBERT aan George Sand: 'Je aan inkt bedrinken is beter dan aan brandewijn. Hoe bits de muze ook is, zij geeft je minder verdriet dan de Vrouw'. George Sand aan Gustave Flaubert: 'Ga's ergens heen, beweeg je, neem ma±tresses of vrouwen, net als je wilt, en werkt niet gedurende die periodes, want je moet jezelf niet opbranden maar het vuur een beetje temperen'. De misantroop Flaubert en de levenslustige madame Sand hebben dertien jaar (1863-1876) in innige vriendschap met elkaar gecorrespondeerd: 422 brieven zijn er bewaard gebleven, een prachtige collectie gemoedsuitingen vol wederzijdse koesteringen, nu in de reeks Privé-domein uitgebracht onder de titel: 'Wij moeten lachen en huilen'. Flaubert was vijfendertig toen hij George Sand voor het eerst ontmoette. De schrijfster, op dat moment tweeënvijftig, was na een reeks wilde jaren en verhoudingen met o.a. Alfred de Musset en Chopin in het rustiger vaarwater aangekomen. Haar hartstochten waren getemperd maar het smeulde nog genoeg warmte in haar om te doen te hebben met de vroegoude auteur van 'Madame de Bovary' wiens liefdesaffaires op teleurstellingen waren uitgelopen en die daarna als een eenzame monnik het celibaat verkoos.

Flaubert was de veertig gepasseerd toen de briefwisseling begon. Hij had zich helemaal vastgebeten in de literatuur, schrijfziek, moeizaam ploeterend, elke woord wikkend. Eén roman kostte hem gemiddeld vijf jaar. George Sand daarentegen produceerde aan de lopende band, één à twee boeken per jaar. Ze was een broodschrijfster en daar kwam ze ook voor uit. Het huishouden op haar landgoed in Nohant vergde al haar energie.

De geletterde briefschrijvers overstelpten elkaar met aanhankelijkheid en bewondering. Flaubert is verrukt van Sands 'lieve mooie hoofd'. 'Ik kus uw beide handen. Ik omhels u'. George Sand: 'Ik houd veel, heel veel van je, lieve jongen. Met heel mijn hart'. Flaubert: 'Omdat ik u niet in mij buurt heb, lees ik u. Wat een talent, Godverdomme!'. George Sand, bescheiden: 'Ik heb mijn ambitie nooit zo hoog gesteld als jij. Jij wilt voor alle tijden schrijven. Ik geloof dat ik over vijftig jaar volkomen vergeten zal zijn en misschien meedogenloos miskend'.

DOMHEID

Met het klimmen van de jaren werd Flaubert steeds zwaarmoediger. Hij ergerde zich mateloos aan kleinburgerlijke domheid. 'Ik stik op sommige dagen van woede! Ik zou mijn tijdgenoten in het Privaat willen verzuipen!' Zijn humeur daalde naar het absolute nulpunt: 'Ik hoop zo gauw mogelijk te creperen want ik ben op, leeg en ouder dan wanneer ik honderd was'. George Sand probeerde tevergeefs hem op te peppen met haar levensfilosofie: 'Je niet achter de ondoorzichtige ruit opstellen waardoor je alleen de weerspiegelingen van je eigen neus ziet'. In een van zijn laatste brieven (6 febr. 1876) schreef Flaubert: 'U stijgt bij alles met één sprong ten hemei en vandaar daalt u op aarde neer. Maar ik, arme drommel, zit als het ware met loden zolen aan de aarde vastgekleefd'.

ONTROOSTBAAR

Toen George Sand vier maanden later op 8 juni 1876, stierf was Flaubert ontroostbaar. Aan hun gemeenschappelijke vriend Ivan Toergenjev schreef hij: 'ik heb bij haar begrafenis gehuild als een kind (...) Altijd zal zij een van de groten en een onvergelijkelijke sieraad van Frankrijk zijn.

Gustave Flaubert en George Sand,'Wij moeten lachen en huilen'. De Arbeiderspers, Amsterdam.

Ellen Ombre: Maalstroom

Zwart bewust aan een veter

= door Jos de Roo =

DE DEBUUTBUNDEL 'Maalstroom' van de Surinaamse schrijfster Ellen Ombre toont haar sterke en haar zwakke punten. Ze heeft een voorkeur voor de registratie van gebeurtenissen in een precieze stijl, waarbij de verteller meestal afwezig is. De langere verhalen worden hierdoor een aaneenschakeling van *close-ups* die door de montage van het geheel zin en betekenis krijgen. Zo wordt in het begin van het verhaal 'Kinder hinder' terloops gezegd dat de vader donker is en alleen daardoor kom je aan het eind te weten dat de moeder haar dochtertje eigenlijk afwijst vanwege haar donker uitgevallen kleur met bijbehorend kroeshaar. Als lezer plaats je het meisje dan in de maalstroom van de geschiedenis: het is slachtoffer van de koloniale historie waarin het blanke de norm was en het zwarte werd weggemoffeld.

De zwakke kant van de bundel is dat Ellen Ombre dezelfde manier van schrijven ook toepast in een groot aantal heel korte verhalen waarbij ze g een zinvolle montage aanbrengt. De opeenvolging van *close-ups* verwordt dan tot een irritant pauze-filmpje, omdat je aan het eind van zo'n stukje net zo ver bent als aan het begin. Dit is extra teleurstellend omdat de langere verhalen laten zien dat Ellen Ombre wel een opvallend eigen geluid heeft.

Ze verzet zich niet alleen tegen het aangeboren superioriteitsgevoel van de westerling, maar ook tegen het gemak waarmee de zwarte mens zich de rol van historisch slachtoffer laat aanleunen. In 'Zieldoorborend' bezoekt ze een tentoonstelling die de neger als het onschuldige, weerloze slachtoffer van de slavenhandel uitbeeldt. Er is bij de mensen van het type dat van verontwaardiging een levensovertuiging maakt 'een medeleven dat het een lieve lust is.' Waarop het verhaal eindigt met de vraag: "Ben ik om een goede neger te zijn ook verplicht tot al die verontwaardiging of maar een dolende in de woestenij van het Alras?"

De stilistische voorkeur van Ellen Ombre voor de *close-ups* en het registreren van individuele mensen zonder deze in het verhaal expliciet een algemene geldigheid te geven, hangt samen met haar inhoudelijke afkeer van het denken in hokjes. Dit denken in geijkte patronen leidt tot onrecht, tot racisme, tot inconsequenties. De verhalen wemelen van de Nederlandse en Surinaamse voorbeelden.

Wie als Surinamer volgens het geijkte patroon Nederland op een voetstuk plaatst, bouwt in Paramaribo een schoorsteen op zijn huis van een soort dat je in Nederland allang niet meer ziet, of wordt in Nederland directeur van een stichting voor remigratie van Surinamers om maar zelf lekker in Nederland te kunnen blijven, of leert zijn dochter in Suriname een knikje maken bij een begroeting, terwijl plat praten een veel beter teken van aanpassing in Nederland zou zijn.

Wie als Nederlander vol goede bedoelingen is, is beledigend voordat hij het in de gaten heeft ("dat jullie ondanks alles toch zo vrolijk blijven"), schrijft anderen al gauw voor wat ze moeten doen en laten, houdt uiteindelijk meer van een ander z'n neger dan van zijn eigen neger.

Mensen zijn in de beste verhalen van Ellen Ombre het slachtoffer van de maalstroom der geschiedenis, omdat ze genoegen nemen met een karikatuur van de historie. Zwarte Amerikaanse jongeren kopen massaal een leren afbeelding van het Afrikaanse continent aan een veter, omdat ze denken dat dit hun *roots* aangeeft. Vervolgens worden ze ook goed in Afrika verkocht, want alles want in Amerika in de mode is, gaat erin Afrika in als koek. Het enige resultaat van deze vicieuze cirkel van illusies is dat iemand op de wereld bezig is veel geld te verdienen aan het zwart bewustzijn, constateert Ellen Ombre.

Helaas gaan stijl en inhoud maar in negen van de twintig verhalen op hoog niveau samen; in de andere verhalen werkt Ombre's procédé niet en zit je als lezer met een opsomming van alledaagsheden zonder zin en betekenis. Mij was een veel dunner bundel liever geweest.

Ellen Ombre. Maalstroom. Verhalen. Uitgeverij de Arbeiderspers. Amsterdam. 166 blz.

Un gota spiritual van pater Erkamp:

Christelijke moraal en realiteit voor elke dag

= door Jules Marchena =

WE LEVEN IN een jachtige tijd vol geweld, vandalisme, diefstal enz. Dagelijks worden wij via de media door deze feiten achtervolgd. Het valt niet te ontkennen, dat dit een zware druk legt op zeer velen onder ons. En dan is het van het grootste belang dat we ons af en toe, al is het maar gedurende enkele minuten per dag, kunnen terugtrekken in gebed of meditatie. Deze momenten van stilte, bezinning, in contact zijn met het hogere geven troost, kracht, evenwicht. Daarom was ik heel blij toen ik het boek *Un gota spiritual pa kada dia di aña* van pater Erkamp O.P. in handen kreeg. Dit boek geeft meditaties, voor elke dag van het jaar één, in het Papiamentu.

Vele ervan beginnen met een verwijzing naar een episode, uitspraak of gebeurtenis uit de bijbel, andere weer met een gebeurtenis uit het dagelijkse leven, waarop de auteur voortborduurt. Meestal behandelt hij actuele problemen waarmee de moderne mens geconfronteerd wordt. Onderaan elke bladzijde staat er een korte, passende bijbeltekst. Het is een zeer degelijk boekje, met een stevige, slappe kaft en een vakkundig uitgevoerde, ofschoon op den duur wel een beetje saaie *lay-out* van typografix (straks meer hierover).

Deze meditaties behandelen interessante onderwerpen op een open, eerlijke wijze. Pater Erkamp legt de nadruk op een christendom dat zich enerzijds inspireert op de bijbel en de christelijke moraal en anderzijds op onze hedendaagse realiteit, waarbinnen wij op een persoonlijke wijze vorm moeten geven aan ons leven. Het is ook niet voor niets dat de ondertitel luidt: *Pensa-Resa-Aktua*. Dit boek lijkt geschreven voor volwassenen, die reeds een zekere religieuze ontwikkeling hebben doorgemaakt. Voor gelovigen die de fase van de traditionele, emotionalistisch getinte godsdienstbeleving, die zo populair is onder het volk voorbij zijn.

MOEITE

Ik vrees, dat de jeugd en veel eenvoudige gelovigen moeite zullen hebben met het enigszins nuchtere taalgebruik, het hoge niveau van de ontwikkelde gedachtengangen, het gemis aan emotionele ontladingen (bidden in de tropen is toch wel iets anders dan bidden in het koude kikkerland — en dit geldt ook voor Antilliaanse intellectuelen).

Deze bezwaren gelden temeer, daar voor wat betreft de technische afwerking de schrijver het de lezer niet gemakkelijk maakt. De dagelijkse meditaties zijn aan de lange kant en hoe verder in het jaar, hoe langer ze worden. De auteur heeft dit trachten op te vangen door te werken met versregels en niet met prozaregels, die van voorkantlijn tot achterkantlijn lopen. Maar ook deze worden steeds langer. En doordat elke tekst per sé op een bladzijde geplaatst moest worden, moest er gewerkt worden met een te klein lettertype, hetgeen op den duur een 'dansend' effect geeft.

Ik mis ook variatie: variatie in tekstvormen, in visuele presentatie en *lay-out*; 365 bladzijden volgepakt met visueel éénvormige, meditatieve teksten — dat legt toch wel een zekere druk op de lezer, al lees je maar één bladzijde per dag.

Maar voor de meer ontwikkelde gelovige, die geen genoegen meer neemt met gemakkelijke, meer gevoelsmatig gerichte geestelijke lectuur, is dit boekje zeer aan te bevelen — mits hij Papiamentu verstaat uiteraard.

Tegen opnamen Steven Spielberg in Auschwitz

Filmregisseur **Steven Spielberg** heeft binnenkort een gesprek met het Joods Wereldcongres (JWC) over zijn voornemen om een deel van zijn nieuwe film op te nemen in het voormalige concentratiekamp Auschwitz. Het JWC en andere joodse organisaties hebben grote moeite met dit plan.

Het JWC vreest dat de opnamen voor 'Schindler's list' ("De waardigheid") van het voormalige kamp verstoren. Op het terrein, waar in de tweede wereldoorlog ruim een miljoen mensen werden vermoord, zullen diverse veranderingen worden aangebracht: zo zal onder meer een namaak-gaskamer worden gebouwd. Het JWC twijfelt niet aan Spielbergs goede wil bij de verfilming van het leven van de Duitser Schindler die ongeveer 1.000 joden het leven redde door ze te laten werken voor zijn niet bestaaande fabriek. Maar toch zou het liever zien dat de maker van onder andere 'E.T' en 'Jaws' dit keer een documentaire maakt in plaats van een film met veel spektakel.

Slowakije eist compensatie van Tsjechië voor de **overname van de Tsjechoslowaakse vlag**. Dat heeft de Slowaakse minister van privatiseringen, Lubomir Dolgos, maandag gezegd in een gesprek met de krant *Praca*.

Dolgos zei dat er met de Tsjechen over deze kwestie wordt onderhandeld.

Stijlboek de Volkskrant

Journalistieke wegwijzer

WE VINDEN het vanzelfsprekend dat een krant niet alleen vanwege de layout, maar ook voor wat betreft de stijl, herkenbaar moet zijn voor de lezer. Daarbij realiseren wij ons niet, wat dit in de dagelijkse praktijk van een krant betekent. Immers, de krant wordt niet door één enkele persoon vol geschreven, maar door een wisselend aantal journalisten. En iedere journalist heeft zijn eigen manier van schrijven, die zich uit in zinskonstruktie, woordkeuze, spellingsvoorkeur, enz.

= door Carel de Haseth =

Om toch een uniform geheel te krijgen in de 'stijl' van de krant, gelden er vaste regels. Regels over de vorm van berichtgeving, de opmaak van koppen, het opstellen van onderschriften bij foto's, de te gebruiken spelling, en noem zo maar op, die ertoe bijdragen dat elke dag opnieuw de lezer zijn vertrouwde krant gepresenteerd krijgt, die geschreven lijkt door één enkele anonieme journalist.

INSTRUMENT

Vorig jaar besloot de Volkskrant de intern door haar gehanteerde regels onder de titel de Volkskrant Stijlboek in de handel te brengen. Niet om anderen in staat te stellen om ook eens een krant te maken of om de lezer een instrument in handen te geven om te kontroleren of zijn krant wel volgens de regels geschreven wordt, maar gewoon als geste omdat zo'n verzameling regels voor iedereen die met taal bezig is, interessant kan zijn. En onder taal wordt hier dan niet uitsluitend zaken begrepen als spelling, zinsbouw en woordkeuze, maar al wat komt kijken bij het schriftelijk rapporteren.

Wanneer wordt een apostrof gebruikt? Hoe schrijf je geldbedragen? Schrijf je marxist met hoofdletter of kleine letter? Is het SER of S.E.R.? Is pak weg één woord of twee woorden? Schrijf je impresario met één of twee essen? Waar komt er een komma in de zin en waar niet? Is het pittoresk of pitoresk?

Nu is er niet voor alles een vaste regel te geven, maar voor de lezer is het wel belangrijk dat als er eenmaal voor een bepaalde schrijfwijze gekozen is, deze ook konsekwent wordt aangehouden. Het Stijlboek is dan ook geen groene boekje; het geeft in dit soort zaken enkel de keuze van de redaktie van de Volkskrant. Maar dat neemt natuurlijk niet weg, dat ook anderen met het boek heel goed uit de voeten kunnen!

ALGEMENE KENNIS

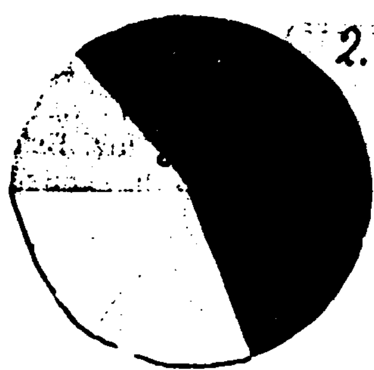
De Volkskrant Stijlboek bevat echter veel meer dan de naam doet vermoeden. Er is enorm veel algemene informatie in opgenomen over van alles en nog wat. Of het nu gaat om het verschil tussen sunnieten en shi'ieten, het verschil tussen een kort geding en een bodemprocedure, de betekenis van afkortingen als pcb's, IAEA, vut, etc., wat verstaan wordt onder sero-positief en wat is het verschil tussen het Amerikaanse billion en het Engelse. Het is allemaal in de uitgave terug te vinden.

Van alle landen in de wereld wordt opgegeven hoe een inwoner van dat land heet, welke taal er gesproken wordt en wat de hoofdstad is. Bovendien wordt ook aangegeven welke plaatsnamen een eigen Nederlandse spelling hebben en welke in de spelling van het land zelf of volgens de internationale spelling worden geschreven. De Volkskrant Stijlboek telt tweehonderd pagina's en is in een handzaam formaat uitgegeven. Het is niet een boek dat je in één ruk uitleest, eerder een uitgave die uitnodigt om er van tijd tot tijd wat in te bladeren, zoals men dat ook wel doet met een encyclopedie of een woordenboek. Het is een boek dat eigenlijk iedereen die (wel eens) verslagen of rapporten moet schrijven onder handbereik hoort te hebben. Wellicht is het op een eiland ook heel goed bruikbaar in het onderwijs! Dat niet alleen voor journalisten interesse hebben voor een dergelijk werk, blijkt in ieder geval wel uit het aantal herdrukken van de Volkskrant Stijlboek: zeven tussen mei en oktober vorig jaar!

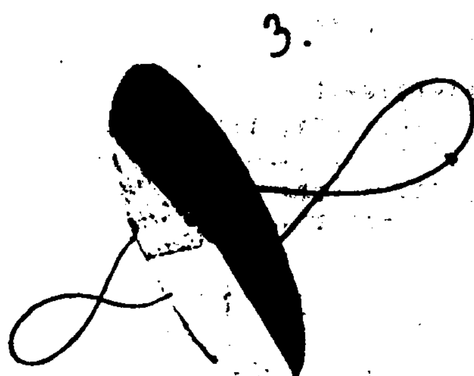
Han van Gessel, e.a. (red.) de Volkskrant stijlboek, Sdu, Den Haag 1992, ISBN 90 12 06584 4. Te bestellen door overmaking van Nf. 19,90 op girorekening 46006 bij de Postbank van de Volkskrant, Amsterdam, onder vermelding van 'Stijlboek'.

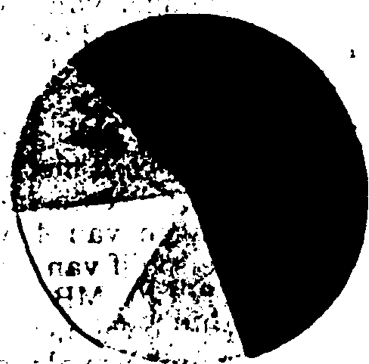
Om zelf te maken

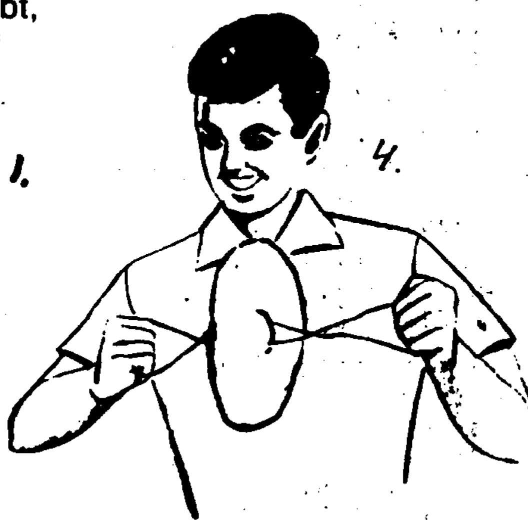
Toverschijf

TEKEN MET een passer een cirkel van 10 à 15 cm doorsnee op dun wit karton. Maak met een potlood een 'taart'-verdeling van zeven stukken (zie voorbeeld 1) en geef de stukjes een kleur in deze volgorde: rood, oranje, geel, groen, blauw, donkerblauw en paars. Prik er twee gaatjes in (zie voorbeeld 2). Rijg er een touwtje door (zie voorbeeld 3). Draai de schijf, zoals afgebeeld op voorbeeld 4. Als je alles volgens de instructies gedaan hebt, zie je nu een witte schijf!

Goocheltrucje

GA MET je rug naar je publiek zitten en laat iemand een aantal kaarten pakken, zonder dat jij ziet, hoeveel het er zijn. Dan vraag je hem of hij bij die kaarten er nog eens 5 bij legt, dan nog eens 3, dan het aantal kaarten, dat hij op tafel gelegd had eraf haalt en dan nog eens 7 kaarten erbij legt. Je doet, of je diep nadenkt, maakt er een beetje hokus pokus bij en zegt, dat er 15 kaarten op tafel liggen.

Dat klopt precies: 5 en 3 en 7 is 15! Het geheim van het trucje is, dat je eerst een onbekend aantal kaarten op tafel laat leggen, maar dat je die er later weer net zo af laat halen. Je eigen optelsom klopt dus altijd, welke getallen je ook gebruikt.

Vader: Dirk, je rapport bevalt me helemaal niet.
Dirk: Gelukkig, dan hebben we in ieder geval dezelfde smaak, vader.

* * * * * *

'Verdorie', zegt Carlos, 'Ik heb te veel postzegels op die brief geplakt. Als ze hem nu maar niet te ver weg sturen'.

Het glimwormpje

=door Nel de Jong=

"HA, HA, HA!" Twee kleine glimworpjes hadden de grootste pret. Ze zaten op een bloemetje, stootten elkaar telkens aan en wezen dan proestend van het lachen op een derde glimworpje.

"Ha, ha, ha!" schaterden ze. "Zoiets heb ik nog nooit gezien. Wat een domoor! Hij kan niet eens met zijn lampke knipperen."

Glimglim, het uitgelachten glimworpje, vloog verdrietig verder. Zijn lichtje straalde lang niet zo helder als anders. "Mijn lampje is toch net zo mooi als dat van hen", snikte het.

Maar hij was toch wel een beetje jaloers op de andere glimworpjes, want zij hadden knipperende lichtjes. Aan... uit, aan... uit gingen die lichtjes. Net kerstboomlampjes, dacht Glimglim en keek nijdig naar zijn eigen lichtje, dat steeds maar door bleef branden en geen enkele keer wilde knipperen. Alle glimworpjes die hem zagen, lachten hem erom uit en niet één wilde met hem spelen.

"Waarom ga je niet naar de kaboutertjes", zei een rupsje, dat alles gezien had. "Die kunnen alles en willen je vast wel helpen".

"Zou je denken?" vroeg Glimglim. En toen het rupsje ijverig van ja knikte, ging hij dadelijk op weg.

Maar ach, ook de kaboutertjes konden hem niet helpen. "Je bent ermee geboren", zei kabouter Brr. "Net als alle andere glimworpjes in het land waar je vandaan komt".

"Ja", knikte het glimworpje. "Al mijn broertjes en zusjes hadden net zo'n

lichtje als ik. Maar hier heeft iedereen een knipperlichtje".

En hij keek zo zielig dat Poetsje vol medelijden zei: "Zieke diren kunnen we wel helpen. Dus als je eens een keer ziek wordt, kom je maar terug, hoor. Dan maak ik een heel lekker drankje voor je. En hier heb je alvast een glaasje heerlijke honing-limonade".

En zo vloog Glimglim even later weer door de mondi. Zijn lichtje brandde nog steeds aan één stuk door. En alle glimworpjes, die hem zagen, lachten hem uit of vonden hem dom, omdat hij niet eens met zijn lichtje kan knipperen. Glimglim vond het zo erg, dat hij niets meer at.....

....Maar als je niet eet, word je ziek, ook als je een klein glimworpje bent. Hij kreeg pijn in zijn buik en pijn in zijn hoofd en dacht verdrietig: "A;s dat zo doorgaat, heb ik straks helemaal geen lichtje meer. Ik kan maar beter bij Poetsje dat lekkere drankje gaan halen". En zo ging Glimglim voor de tweede keer op weg naar het kabouterhuisje.

"Hé, waar ga jij naar toe? Ga je soms ook naar de kaboutertjes?" Twee glimworpjes vlogen hem voorbij. "Als je maar niet denkt, dat jij kunt helpen, dom beest!"

"Helpen?" Glimglim begreep er niets van.

"Ja", zeiden de glimworpjes. "Heb je dan niet gehoord dat de lampen in het kabouterhuisje stuk ziin? En Poetsje was nog wel net een nieuwe jurk aan het naaien. We gaan haar met onze lampjes helpen, zodat ze haar jurk af kan maken".

"Oh", zei Glimglim en vloog nieuwsgierig achter de anderen aan.

Ja hoor, het kabouterhuisje was helemaal donker. De kaboutertjes waren reuze blij, dat de glimworpjes hen kwamen helpen. Vooral Poetsje.

"Nu kan ik mogen toch nog mijn nieuwe jurk aan", zei ze. En terwijl de twee glimworpjes op de tafel gingen zitten, pakte ze naald en draad en begon te naaien.

Maar erg hard schoot ze niet op. Elke jeer als ze de naald in de jurk stak, gingen de lampjes van de glimworpjes net uit. En dan prikte ze in haar vinger.

"Au!" riep ze telkens en zuchtte dan: "Laat die lampjes toch niet zo knipperen. Zo kan ik echt niet naaien".

De glimworpjes keken elkaar verlegen aan. "We kunnen het echt niet helpen", zeiden ze. "Onze lichtjes gaan vanzelf aan en uit".

"Zal ik... ik kan... eh, mijn lichtje..." Glimglim stotterde ervan. Maar de anderen begrepen hem toch. En terwijl de twee glimworpjes beschaamd van de tafel vlogen, ging Glimglim er zitten en lichtte Poetsje met zijn lampje bij.

"Het gaat prachtig", juichte Poetsje. "Kijk eens, ik ben al bijna klaar".

Glimglim was opeens zo trots op zijn lichtje dat hij zich helemaal niet ziek meer voelde. En andere glimworpjes? Er was er niet één meer, die hem nog uit durfde te lachen. En Glimglim kreeg zoveel vriendjes onder hen, dat hij zich nooit meer eenzaam en verdrietig voelde. Zo hadden de kaboutertjes hem toch nog kunnen helpen.

Versjes van vroeger

Toen poes op het sto
zat
In de vroege ochtendz
Kwam daar buurm
hond voorbij,
Vroeg zo beleefd hij k
Goede morgen, juff
Poes,
Hoe staan de zaken n
Heel goed, antwoo
poes.
En hoe gaat het met

Daar komt Fred,
Keurig net
In zijn nieuwe kleren.
Heeft zijn pet
Ook opgezet
En wil niets liever leren
Dan van klein
Groot te zijn,
Net als de echte heren.

Om te kleuren

Xingoe de hond

WEET JE je het nog? Xingoe, de hond uit het Braziliaanse oerwoud, wordt aangevallen door een zwerm wespen.

Als een razende bijt hij om zich heen, maar hij kan niet op tegen de honderden wespen. Overal steken ze hun gifangels in zijn lijf. Een paar hapt Xingoe uit de lucht op, en die steken hem in zijn lippen en mondholte. Huilend vlucht de jonge hond, gevolgd door de woedende zwerm. Alles doet hem zeer en zijn ogen zijn zo opgezwollen, dat hij bijna niets meer ziet. Hij botst tegen bomen en struiken op.

Als de zwerm eindelijk achter blijft, zitten er in zijn vacht nog steeds een heleboel wespen. Xingoe rolt over de grond om ze van zich af te schudden. Maar pas als hij bij een plas water komt, lukt hem dat. Nog een hele tijd hoort hij het hoge zoemen van de woedende wespen. Je kunt precies horen, wanneer de zwermen tot rust gekomen is. Dan klinkt hun gezoem meer als een gebrom. Over de waterplas heen vliegen ze terug naar hun nest.

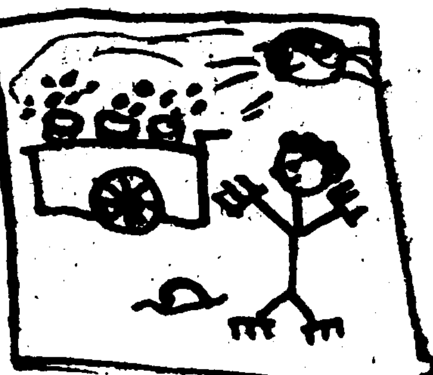
Met veel moeite kruipt Xingoe uit de kleimodder van de plas. Rondom zijn ogen is de huid zo opgezwollen dat hij bijna niets meer ziet. Zijn hele lijf steekt en brandt. Zijn neus is een grote vormeloze massa geworden, waarmee hij niets meer kan ruiken. Jankend blaft hij een paar keer. Zijn poten spartelen en trekken. Hijgend ligt hij aan de waterkant. En ten slotte raakt hij door het vele gif in zijn bloed bewusteloos.

Intussen heeft moeder Detta Xingoe gemist. Aan de rand van de open plek, waar de jagers samen gekomen zijn, blijft ze snuffelend staan. Ze roept hem met een hoge blaf en wacht met gespitste oren op antwoord. Niets! Bij de andere honden ziet ze hem ook niet. Met haar neus over de grond loopt ze het struikgewas in. En dan heeft ze hem al gauw teruggevonden.............

(wordt vervolgd)

Verhaaltjes-wedstrijd

VOOR DEGENEN, die het nog niet weten: we zijn bezig met een verhaaltjeswedstrijd. Iedereen die een verhaaltje opstuurt naar onze kinderkrant doet mee. Eind juni, in de laatste kinderkrant van dit schooljaar, gaan we kijken wie het mooiste verhaaltje geschreven heeft. Dorothee Burger heeft vorige keer al een verhaaltje en een puzzeltje gestuurd en heeft nu wéér een verhaaltje voor ons. Goed zo, Dorothee! Het heet:

DIE STOUTE WIND

WAT WAAIT het toch hard! Alle bomen zwiepen heen en weer. Maar binnen zitten Hans en Agnes lekker warm. Hans speelt wat met zijn trein en Agnes stopt haar popje in bed. "Ga maar lekker slapen", zegt ze tegen haar pop. Opeens wordt er gebeld.

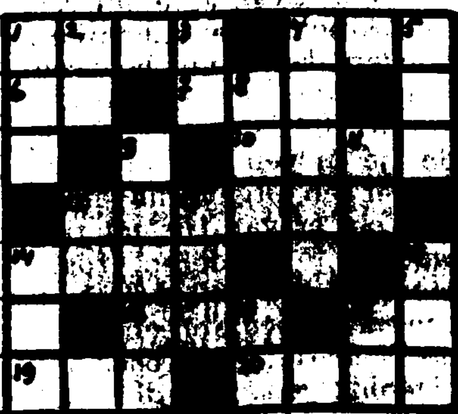
Het is de schillenman. Hij komt de schillen ophalen. Moeder doet de deur open en ze zegt: "Wat een weertje, hè?" "Ja, ja", zegt de schillenman. "Zeg dat wel!" Hans en Agnes komen ook bij de deur staan. "Hallo", zegt de schillenman. "Hallo", zeggen Hans en Agnes. "Ik kom de schillen ophalen", zegt de schillenman. "Wacht, ik zal ze even halen", zegt moeder. Even later komt ze terug met de schillen en geeft ze aan de schillenman.

"Nou, ik ga maar weer", zegt de schillenman. "Dag, kindjes, dag mevrouw, tot volgende week". En de schillenman rijdt naar het volgende huis. Moeder, Hans en Agnes kijken hem na.

Maar opeens komt er een windvlaag en de wind neemt de kar mee en alle schillen waaien over de straat! "O, o", zeggen Hans en Agnes. En Hans rent achter de kar aan. De schillenman ook. Maar door zijn haast ziet Hans de steen, die in de weg zit niet en..... hij valt. "Au, au!" roept hij. Moeder en de schillenman komen aanrennen, maar Hans is flink en hij staat al weer op.

Moeder is een beetje boos. "Gauw in bad, jij!" Als Hans uit bad komt, kijkt zijn moeder naar zijn hand. "Dat ziet er lelijk uit. Kom, dan doe ik er een lapje om. Zo, nu doet het niet meer zo pijn", zegt moeder. Hans gaat een tekening maken over wat er gebeurd is. Hij tekent met zijn gekneusde hand omdat het geen pijn meer doet.

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. getal; 4. op grote afstand; 6. muzieknoot; 7. de dieren die een boer heeft; 10. ar; 17. roofdier; 14. overledene; 16. bewoner van Ierland; 18. muzieknoot; 19. jongensnaam; 20. bloedvat.

VERTICAAL: 1. spoedig; 2. muzieknoot; 3. eerst volgende (afkorting); 4. een heleboel; 5. hert; 8. bewoner van Estland; 9. er komt muziek uit; 11. daar; 12. rivier in Italië; 13. het tegenovergestelde van ja; 14. land tussen twee bergen; 15. duw; 17. deel van een mast; 18. lidwoord.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577, Aruba - Caya Betico Croes 110, Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:

Ilana Lips
Schrijnwerkerstraat 93-A
Curaçao

Zij ontvangt een waardebon van f.15,- van Augustinus Boekhandel.

OPLOSSING VORIGE KEER:

HORIZONTAAL: 1. de; 3. vak; 5. even; 6. ga; 7. nl.; 8. opoe; 9. nol; 10. ren.

VERTICAAL: 1. degen; 2. Eva; 3. V.N.; 4. kolen; 7. Noë; 8. O.L.

Wist je dat

IN NEDERLAND ALLEEN al komen er elk jaar 300.000 kinderen onder de veertien jaar in het ziekenhuis tere... Niet leuk. Maar je kunt je angst voor het ziekenh... verminderen door er wat over te lezen. Een ziekenhuis ... Engeland heeft daar een onderzoek naar gedaan. ... verdeelde de kinderen, die een bloedprik moesten kom... halen, in drie groepen. Groep A kreeg in de wachtka... een fotoboekje, waarin alles over het bloedprikken w... uitgelegd. Ze kregen er zelfs speeldgoed-injectiesp... bij. Groep B kreeg gewone leesboekjes en spel... Groep C kreeg niets. En kijk, de kinderen uit groe... bleven tijdens de bloedprik het kalmst en vroegen ... van alles over de injectiespuit en andere apparaten. ...

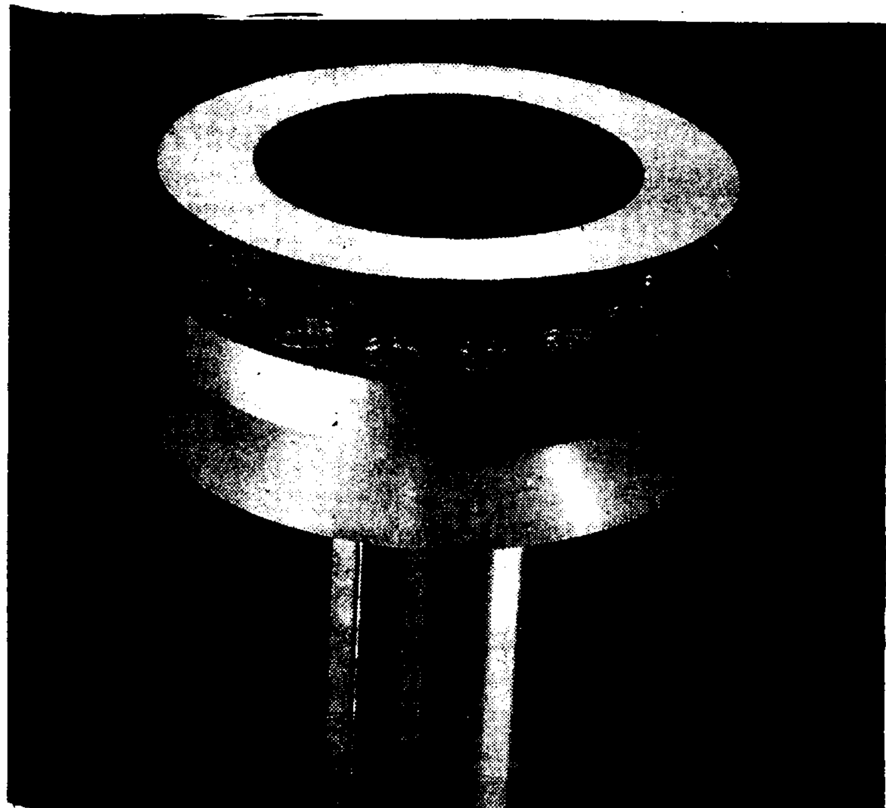
KEN JE DE uitdrukking: dat hangt iemand als het zwa... van Damocles boven het hoofd? Het betekent dat ... persoon in de toekomst een onprettig voorval verwa... Een van de beroemdste koningen van Sicilië, een g... eiland bij Italië, was Dionysus. Hij leefde een ... duizend jaar geleden. Een van zijn hovelingen h... Damocles, een vrolijke jongen, die van veel en g... kletsen hield. Dionysus wilde hem uitleggen hoe g... lijk het leven is en hoe van het ene op het andere mom... iemands geluk in ongeluk kan veranderen. Daarom liet ... Damocles onder een zwaard zitten, dat aan een z... draad aan het plafond hing. De punt van het zwaard ... maar één millimetertje van het hoofd van Damocles ... Die mocht geen woord zeggen. Zou hij zelfs zijn lip... maar bewegen, dan zou zijn hoofd iets omhoog ga... dan zou het zwaard omlaaggesuisd zijn, boven op ... hoofd.

SICILIE IS NU een doodarm eiland, gelegen bij de ... van Italië. Maar een paar duizend jaar geleden wa... nog zo rijk dat het de graanschuur van Europa geno... werd. Zo zie je maar weer dat iemands geluk ... langzaamaan in ongeluk kan veranderen.

TNO ziet mogelijkheden voor vision-systeem

Waarnemen met geluid

DOLFIJNEN doen het en vleermuizen ook. Om hun omgeving waar te nemen zenden deze diersoorten geluidspulsen uit en vangen de echo daarvan weer op. De aard van de echo geeft hen informatie over hoe ze moeten zwemmen of vliegen, of over wie of wat zich in de buurt bevindt. Mensen kunnen het óók - denk aan echoscopie of sonar - maar dan moet er wel heel wat technische apparatuur en informatica aan te pas komen.
De Technisch-Psychische Dienst (TPD) van TNO in Delft werkt aan de ontwikkeling van een goedkoop systeem, dat het mogelijk maakt om waarnemingen met ultrasone geluidsgoven in allerlei toepassingen bruikbaar te maken. Het onderzoek richt zich in eerste instantie op de sensoren, die daarvoor nodig zijn. Daarnaast wordt gestudeerd op de intelligentie die nodig is om de verkregen signalen te interpreteren.

32 sensoren rond een 'kijkzuil' scannen de omgeving, om te zien waar zich obstakels bevinden.

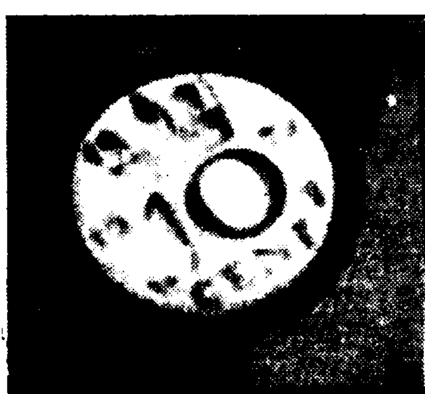
Het Centrum voor Micro-Elektronica (CME) is eveneens bij dat project betrokken, omdat deze organisatie de techniek beschikbaar wil krijgen voor het midden- en kleinbedrijf. Senior consultant Boudewijn Snoeck houdt zich bij het CME bezig met het opzetten van een demonstratieproject, waarmee men bedrijven wil laten zien wat er met zo'n *vision*-systeem mogelijk is. "We hebben allerlei toepassingsgebieden in kaart gebracht; dat zijn er nogal wat. Je kunt bijvoorbeeld denken aan autonome voertuigen, die zich zelfstandig door een ruimte kunnen bewegen, of aan systemen die je kunt inzetten om ernstig vervuilde plaatsen schoon te maken. Dergelijke apparaten hebben wel oren en ogen nodig, om de omgeving te kunnen waarnemen. Daar kan zo'n *vision*-systeem bij helpen".

AFSTAND BEPALEN

Een beeld van de omgeving verkrijgen kan natuurlijk met een videocamera. Die maakt een gedetailleerde opname van wat er in de buurt allemaal te zien is. Het is echter heel ingewikkeld om aan de hand van zo'n tweedimensionaal beeld te berekenen hoe ver een bepaald voorwerp van de camera verwijderd is.
Met een ultrasoon systeem daarentegen kunnen afstanden relatief eenvoudig en zeer nauwkeurig worden bepaald, door de echo's van de afgegeven geluidspulsen te berekenen. "Je kunt op die manier dus heel snel de afstand bepalen, net zoals een vleermuis dat doet", zegt Snoeck. "Uit de gemeten afstanden kun je vervolgens allerlei conclusies trekken".
Het ultrasone systeem werkt met gewone geluidstrillingen, zij het met een hoge frequentie in het onhoorbare gebied: ver boven de 20 kilo-Hertz. Welke frequentie daarvoor moet worden gebruikt hangt af van de afstand die moet worden overbrugd. Bij hele korte afstanden, tot enkele centimeters, moeten zeer hoge frequenties gebruikt worden. Naarmate de afstand groter wordt, is een lagere frequentie nodig.
Het CME hield zich enkele jaren gelden al bezig met akoestische *vision*. In 1985 werd dat fenomeen voor het eerst toegepast bij de ontwikkeling van een systeem dat automatisch lege flessen kan herkennen. In het kader van dat project werden ook proeven genomen met het 'fotograferen' van kleine voorwerpen door middel van ultrasoon geluid. De Technisch Physische Dienst van TNO heeft nu voor het demonstratieproject enkele werkende *vision*-systemen ontwikkeld. Het eerste prototype was uitgevoerd met sensoren, die ronddraaiend hun omgeving konden scannen. Later werd een verbeterd systeem ontwikkeld, waarin 32 sensoren, in twee groepen van zestien, zijn ingebouwd. Die sensoren zijn aangebracht rond een soort 'kijktoren', zodat 360 graden van de omgeving kunnen worden afgetast. Een volgende stap is het verbeteren van de interpretatie van de waargenomen signalen. Wordt op een bepaalde plek een voorwerp of een vlak (een muur bijvoorbeeld) waargenomen, dan zou softwarematig op dat specifieke punt kunnen worden 'ingezoomd', door het geluidssignaal van meerdere sensoren daar op te richten. Op die manier kan de waarneming sterk worden verbeterd.
Aan de interpretatie van het verkregen echo-signaal zal echter nog flink moeten worden gewerkt, zegt Snoeck. "Je zult er eerst voor moeten zorgen dat je een bruikbare sensor hebt, maar daarmee ben je er nog niet. Er moet nog een stuk intelligentie achter. Na ontvangst van de echo's wordt het geluid gedigitaliseerd en in het geheugen opgeslagen. Daarna moet er software aan te pas komen die de signalen verwerkt. Je moet bijvoorbeeld valse echo's en stoorsignalen kunnen herkennen en uitsluiten". Snoeck toont een plaatje vol bolletjes, stipjes en streepjes; een fotografische opname van met het proefmodel geregistreerde geluidsecho's. Er valt moeilijk een structuur in te ontdekken - tót er de plattegrond van een gang met enkele deuren overheen wordt gelegd. Het grootste deel van de signalen valt dan op zijn plaats, op enkele na die inderdaad stoorsignalen vormen. De deur openstaande achteraan in de gang is te herkennen, en ook de rare verbreding die er halverwege in zit.
"Voor een robot is belangrijk dat hij de echo's kan ontwijken, zodat hij nergens tegenop rijdt. Je zult dan ook een soort planning moeten maken; het moet bekend zijn hoe de robot moet rijden om de open ruimte te bereiken. Maar dat is in principe allemaal in te bouwen".
De sensoren die nu in het proefproject zijn toegepast zijn nog vrij groot. Ook is nog een flinke computer nodig voor de interpretatie van de echo-signalen. Snoeck is er echter van overtuigd dat het allemaal een stuk kleiner, compacter en vooral sneller kan. "Voor specifieke toepassingen zou je al dat rekenwerk door een enkele chip moeten laten doen: dán wordt het pas echt bruikbaar. Dat is een kwestie van tijd".

VERVUILDE RUIMTE

Voor ultrasone waarnemingssystemen zijn toepassingen genoeg, weet men bij TNO. Ook het Centrum voor Micro-Elektronica kan er een heel rijtje van opnoemen. Snoeck: "Een robot die met een dergelijke voorziening is uitgerust kun je een ernstig vervuilde ruimte insturen, waar mensen het niet zouden uithouden. Denk bijvoorbeeld aan situaties als in Tsjernobyl. Maar je kunt ook denken aan allerlei toepassingen in de agrarische sector. Voor het automatisch melken van veel bijvoorbeeld; een melkmachine met zo'n *vision*-systeem kan waarnemen waar de spenen van de koe zich bevinden, zodat de melkbekers daarop automatisch kunnen worden aangesloten. Of voor het herkennen en selecteren van fruit of aardappelen, zodat het sorteren van dat soort produkten kan worden geautomatiseerd".

Een akoestische foto van een dubbeltje.

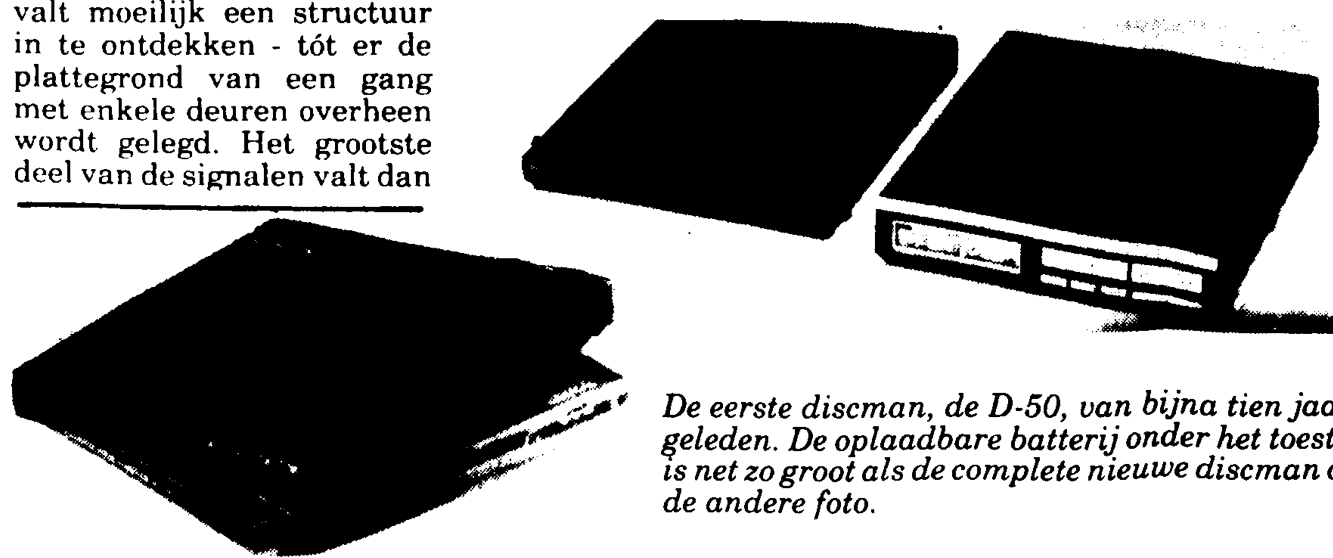
Ook het inwendig inspecteren van pijpen en buizen kan met behulp van een dergelijk systeem gebeuren. De aanwezigheid van corrosie of aangroei zou met het echosignaal vastgesteld kunnen worden. Snoeck schetst zelfs het beeld van een autonome stofzuiger, die zichzelf bliepend en brommend een weggetje tussen het bankstel en de porceleinkast zoekt.
De proefopstelling bij TNO is gebruiksklaar. Een aantal geselecteerde bedrijven heeft onlangs op een thema-middag met het systeem kunnen kennismaken. Snoeck verwacht optimistisch dat de toepassing van de akoestische sensor een kwestie van tijd is. "We gaan ervan uit dat er bedrijven genoeg zijn die er de mogelijkheden van zien. De volgende stap is dan ook het mee helpen ontwikkelen van zo'n specifieke toepassing".

Discman begint aan tweede jeugd

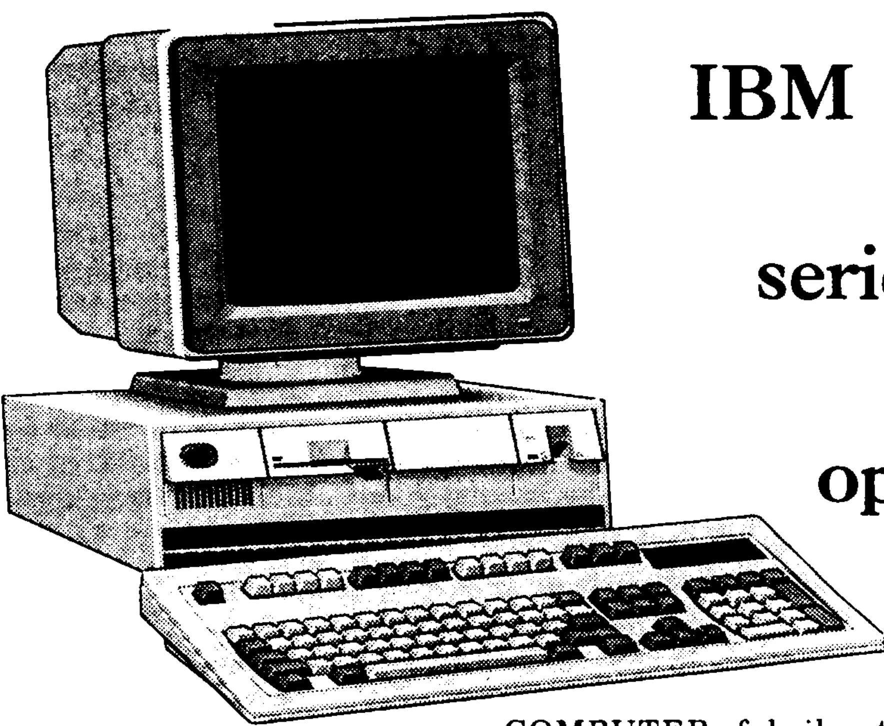
TIEN JAAR geleden begon de compact disc aarzelend aan een carrière die nu 'glanzend' genoemd kan worden. Nog maar net was de cd te koop of Sony - de Japanse elektronicagigant die alles in miniatuur maakt - introduceerde de *discman*, een draagbare cd-speler, met een stevige oplaadbare batterij die onder het toestel werd gehaakt. Tien jaar na dato is de discman nauwelijks groter dan een cd-doosje, van alle gemakken voorzien en vooral: betaalbaar. Het apparaat is aan een tweede jeugd begonnen, de handel krijgt ze - zeker in deze tijd van het jaar - niet aangesleept en van de beruchte malaise in de elektronica-wereld heeft de discman geen last. Net als bij de walkman heeft Sony patent op de naam discman. Andere fabrikanten kijken tandenknarsend toe. Zij moeten hun apparaten voorzien van onuitspreekbaar lange namen, zoals portable compact disc player, terwijl dat ding van Sony...juist, gewoon discman. Eric Doorenbosch, product manager van Sony, verklaart het succes van de discman. Zeventig procent van de Nederlandse huishoudens heeft een cd-speler. In praktisch alle woningen staan stapels compact discs. Het ceedeetje is al jaren een van de meest verkochte artikelen; Nederland geeft er b.v. per jaar 1,2 miljard gulden aan uit. Als je die schijfjes - de *software* - tóch hebt, rijst na een tijdje de vraag of daarmee niet meer te doen is dan ze thuis in de klep te stoppen. Dan komt de discman in zicht. Want daarmee kunnen de schijfjes ineens in heel andere omgevingen worden beluisterd. Dat past ook helemaal in de trend van 'individuele geluidsbeleving'. Op kantoor bijvoorbeeld, maar ook in de auto of op het strand. De discman heeft eigenlijk maar twee nadelen. Ze passen niet goed in de binnenzak en ze vreten batterijen. De kopers van een discman zijn tegenwoordig in hoofdzaak tussen de 14 en 22 jaar. De groep van: 'kijk mij eens met m'n Nikes en m'n discman'.

AUTO

Elke discman is in combinatie met een autoradiocassettespeler te gebruiken. Stroom komt uit het contact van de aansteker, het geluid gaat via een draad naar de speciale cassette die in de cassettespeler past. Joggers zijn vaak op zoek naar een walkman of discman waarmee ze kunnen hardlopen. Er bestaan walkmans met een speciaal bandloopmechanisme dat 'jengel' tijdens het stampen voorkomt. Met discmans rennen is moeilijk; de laseraftaster raakt gauw het spoor bijster en heeft dan minstens een seconde nodig om dat terug te vinden.
De allernieuwste discman is echter marathonbestendig. Het toestel heeft een elektronisch geheugen dat werkt als een waterbakje. Het geluidssignaal gaat eerst naar het 'bakje'. Is daar vijf seconden muziek opgeslagen, dan begint de discman te spelen - het water loopt uit de bak. Als er storingen optreden, dan heeft de speler vijf seconden de tijd om de zaak te corrigeren, terwijl de muziek doorklinkt. Een discman met zo'n ESP-systeem kost in Nederland duizend gulden.

De eerste discman, de D-50, van bijna tien jaar geleden. De oplaadbare batterij onder het toestel is net zo groot als de complete nieuwe discman op de andere foto.

IBM met nieuwe serie computers op de markt

COMPUTER fabrikant IBM heeft een belangrijke uitbreiding en vernieuwing aangekondigd van zijn reeks personal computers. De aankondiging omvat 21 nieuwe Personal System-modellen en een serie trillingvrije monitoren. Ook komt er een nieuwe reeks notebook-computers. De prijzen van de nieuwe modellen zijn flink lager dan die van de vroegere series. Een nieuwe lijn wordt gevormd door de PS/Value Point: computers met een AT-bus en uitgebreide grafische mogelijkheden. De desktop-pc's zijn uitgevoerd met een processor van het type 386SLC of i486 en ze kunnen iñ allerlei versies geleverd worden, met harde schijven variërend van 80 tot 212 MB. Het goedkoopste model is de PS/VP C20 met 386 SLC-processor op 25 MHZ, 2MB geheugen en 80 MB schijf. Het topmodels is een machine die draait op een 486 DX2-processor met een snelheid van 66 MHz. Allerlei vernieuwingen zijn aangekondigd in de Personal System/2 serie. Het vlaggeschip is de Server 295, die voor zware applicaties kan worden ingezet 20als hart van een pc-netwerk. Alle PS/2 modellen worden nu standaard geleverd met het besturingssysteem OS/2 2.01 in plaats van met PC DOS. De PS/1 20heeft een restyling ondergaan. De machines uit deze reeks zijn eenvoudiger uit te breiden dan het oude model. Ook wordt nu een PS/1486 leverbaar, als topmodel uit een reeks van vijf modellen. De goedkoopst is het model 386 20SL, met een werkgeheugen van 4 MB en een 80 MB harddisk. In de serie Notebooks is de ThinkPad 700 PS/2 een opvallende computer. Het apparaat wordt geleverd met een 25 MHz 486 processor, een intern geheugen van 4 MB en een vaste schijf van naar wens 80 of 120 MB. Het apparaat kan zowel met een monochroom scherm als met een Thin Film Transistor kleurenscherm worden geleverd. Muisbesturing is in het apparaat geïntegreerd. Onderdeel van de reeks is ook de nieuwe PS/Note model 182, een draagbare computer met een 25 MHz i386 SL-processor en allerlei voorzieningen om het stroomgebruik te beperken. IBM heeft verder een serie beeldschermen aangekondigd. Deze monitoren geven een rustig trillingsvrij beeld en voldoen daarmee aan de nieuwe richtlijnen die o.m. gelden in de Europese Gemeenschap.

Een van de nieuwe IBM-modellen: de PS / 1 2133, uitgevoerd met een 386-processor en met een vaste schijf van 85 of 170 MB.

Nederland introduceert

vervolg van pagina

Vooral moeders die hun kinderen graag naar behoren willen opvoeden maar daar moeite mee hebben omdat ze Nederland niet goed kennen. Als deze vrouwen tijdig de Nederlandsesamenlevingkennen, dan zullen ze waarschijnlijk minder moeite hebben met de opvoeding van hun kinderen. Deze zullen dan op hún beurt minder snel de criminele weg op gaan.

CASSETTEBANDJE

Het project, dat uit drie onderdelen zal bestaan, is namelijk voor iedere nieuwkomer heel interessant. Het is de bedoeling dat er met elke Antilliaan die zich laat opnemen in het bevolkingsregister een soort verkennend gesprek plaats vindt, om te kijken hoeveel kennis hij heeft van de Nederlandse maatschappij.
Vervolgens krijgt hij een pakketje overhandigd met handige informatie over de stad, en over Nederland in het algemeen. Dat pakketje bestaat uit Nederlandse dan wel Papiaments geschreven teksten, en een cassettebandje met de informatie in de eigen taal. De onderwerpen bevatten allerlei vormen van maatschappij-oriëntatie; hoe je een bankrekening kunt openen, hoe een huisvestingsbureau werkt en hoe je de bus moet nemen, om maar een greep te doen. Degenen die er voor kiezen, kunnen hierna met het laatste onderdeel meedoen. Dat is het volgen van een cursus om het Nederlands op te vijzelen, of anders andere vaardigheden aanleren om de kans op een baan te vergroten. Dit zou moeten gebeuren met de hulp van bevoegde Antilliaanse of Arubaanse begeleiders.
Over de cursus Nederlands merkt Jacobs op: "Het Nederlands is voor de Antilliaan en Arubaan geen onbekende taal, dus voor hem gebruik je in principe een ander soort cursus dan voor een pas aangekomen Marokkaan of Turk. Maar de laatste tijd komen er toch Antillianen en Arubanen aan in Nederland, die nauwelijks een woord Nederlands kennen. Die moeten toch vanaf het begin beginnen". Volgens Wagemans is dit een van de redenen waarom het zolang heeft geduurd voordat de gemeente Den Haag de noodzaak inzag voor een nieuwkomersproject voor Antillianen en Arubanen. "De beleidsmakers geloofden zeker dat als Surinamers, die per slot van rekening al meer dan 15 jaar geleden onafhankelijk werden, zo goed Nederlands spreken, de Antillianen er totaal geen moeite mee zullen hebben. Maar ze vergaten dat het niveau van het Nederlands, door het populaire Papiamento, behoorlijk daalde. Dat wilden de beleidmakers niet geloven, totdat ze zelf naar de eilanden gingen en daar het slechte Nederlands van de bestuurders hoorden".

OPVANGHUIS

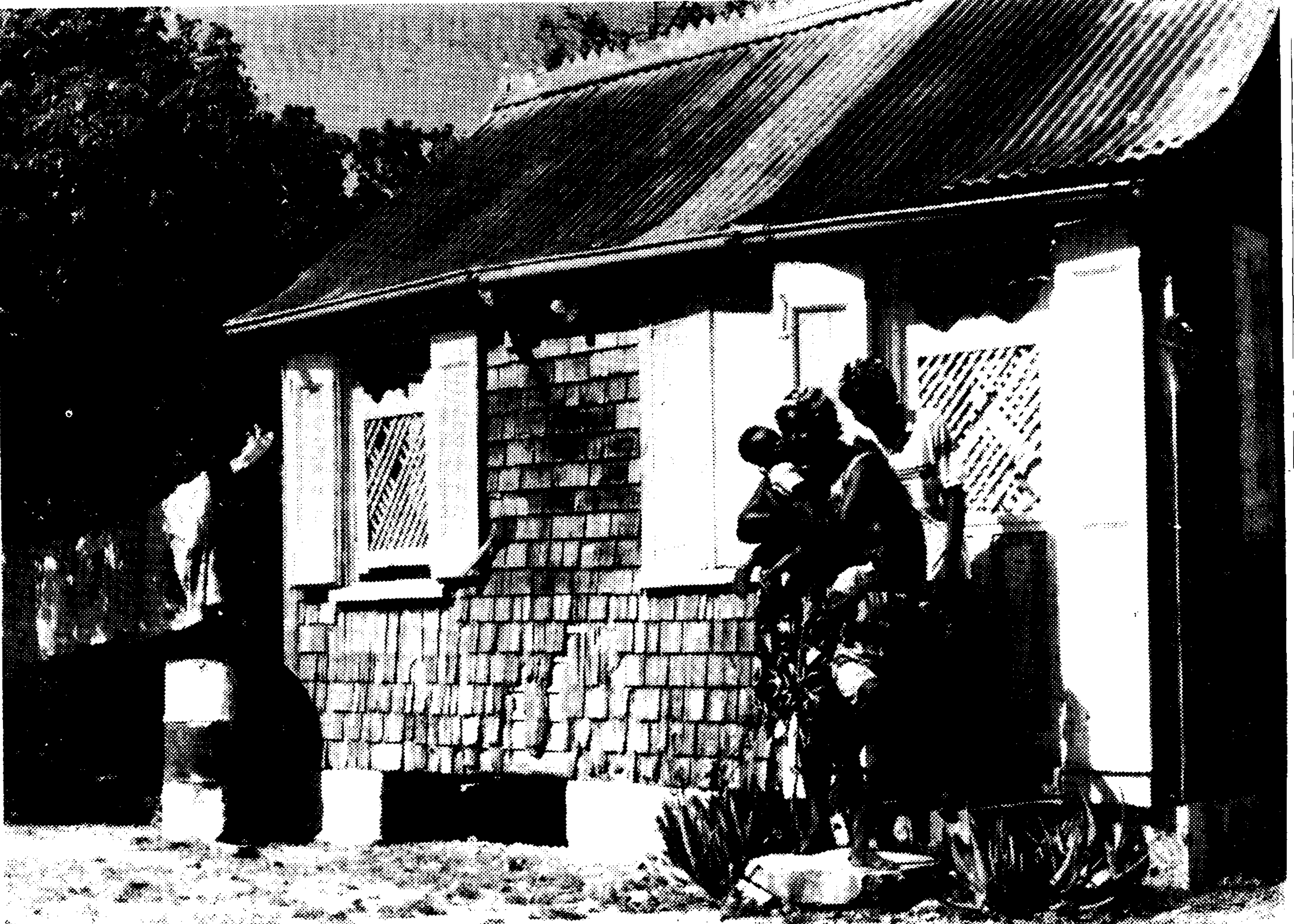
Michael uit Curaçao weet in ieder geval zeker dat hij mee zou doen als hij als nieuwkomer in Den Haag was aangekomen. Toen hij 2 jaar geleden in Nederland aankwam, viel hij in een diep gat. Hij zou eerst bij zijn vriendin in Den Haag gaan wonen, maar privé-problemen dreven het paar uit elkaar. De vriendin kon rustig op dat adres blijven wonen omdat zij immers al langer in Nederland woonde, maar Michael raakte lichtelijk in paniek omdat hij plotseling geen onderdak meer had.
"Alles kwam ook op me af. Ik moest me ergens inschrijven om aan een uitkering te komen, maar ik had geen woning. Ik wist absoluut niet hoe ik mezelf anders moest redden. Gelukkig heeft een oude vriend me een beetje geholpen, zodat ik op een gegeven moment in een opvanghuis belandde. Tenminste een dak boven mijn hoofd. Maar ook daar wist ik niet wat ik moest doen. Het duurde heel lang voor ik eindelijk mijn weg wist te vinden in Nederland".
Het is jammer voor Michael, maar als hij toentertijd had meegedaan aan een opvangproject, dan was zijn eerste probleem toch onopgelost gebleven. Het project zorgt namelijk niet voor huisvesting. Projectleider Jacobs: "Het spijt me als het cru overkomt, maar als iemand geen woonadres heeft, dan kan hij zich ook niet inschrijven in het bevolkingsregister. Want dan staat hij niet geregistreerd, dus bestaat die persoon niet voor ons. Trouwens, daar is een nieuwkomersproject ook niet voor. We helpen de Antillianen en Arubaan om zijn weg te vinden in de stad, en we verhogen zijn kans op een baan, maar de rest moet hij zelf doen. Dat houdt ook in dat hij zelf een adres moet zoeken waardoor hij in aanmerking komt voor een uitkering. We gaan de Antillianen en Arubanen niet van de wieg tot het graf begeleiden".

Anguilla komt voorzichtig uit winterslaap

= door Marius Bremmer =

HET IS EEN eiland, men leeft er van de visvangst en de bevolking is er voor het overgrote deel protestants. 's Zondags begeeft men zich in groten getale naar de kerk. Er staat zelfs gevangenisstraf op vloeken in het openbaar. In veel opzichten lijkt het alsof de tijd er heeft stil gestaan, maar dat zal niet lang meer duren. We hebben het niet over het superprotestantse Nederlandse voormalige eiland Urk, maar over het Caribische eiland Anguilla. Een eiland dat niet onontdekt is gebleven bij internationale touroperators en voorzichtigjes begint op te duiken in internationale reisgidsen....

Vanaf bergachtig Sint Maarten zie je het eiland liggen, een opmerkelijk plat vlak in de rijk met bergachtige eilanden bedeelde zee. Er lijkt zo vanuit de verte niet veel aan, hoewel het 's avonds wel leuk is om vanuit Marigot de lichtjes van Anguilla te zien zinderen boven de warme zee. Ik heb geen idee wat ik me er bij moet voorstellen.

Bewoners van Anguilla voor hun pittoresk huisje...

Een beetje 'Urk' in de tropen

"Ga niet naar het eiland Anguilla", wordt mij door iemand gezegd. "Als je er op straat vloekt, pakken ze je op en moet je voor een uur de gevangenis in". Anguilla is evenwel te interessant om zomaar te laten liggen.

Vanuit Marigot, de 'hoofdstad' van de Franse kant van Sint Maarten, gaat regelmatig een primitieve veerboot naar Anguilla. "Vergeet je paspoort niet mee te nemen", zei iemand me nog. In dit kleinschalige deel van de Caribische Zee heb je inderdaad geen besef meer van binnen- en buitenland. En al helemaal niet op Sint Maarten, waar je zonder grenscontrole steeds van het Nederlands-Antilliaanse naar het Franse deel kunt en weer terug.

KLUNGELIG

Het gaat er in het haventje van Marigot nogal klungelig aan toe. Bij de kaartverkoop — vanuit een krap hokje — is men niet vriendelijk en de procedure straalt geen internationale allure uit. Toch wil iemand dat ik wat gegevens invul op een primitieve (passagiers?)lijst, het is me niet helemaal duidelijk wie er nu precies belang bij heeft. Een bitsige dame houdt hier toezicht op, zonder overigens te controleren of naam, paspoortnummer en datum van terugkeer wel kloppen. Een kleine twintig — meest Caribische — passagiers besluiten die ochtend naar Anguilla te gaan.

De schuit waarin ik scheep ga kan ik niet anders klassificeren dan als het gangbare type dat bootvluchtelingen vanuit Vietnam teneinde raad benutten. De motor, een echte scheepsmotor, klinkt knetterend en vooral harder door de weerklank in de metalen romp van het schip. Ik voel me wat gevangen, want de passagiers zitten vrij laag. De schipper staat op een soort bok en tuurt nerveus voorwaarts. De snelheid is onvoorstelbaar voor zo'n oude schuit en klappend op de golven zijn we na een half uur varen bij de aanlegsteiger van Anguilla. Het havengebouw wordt opgesierd met een bord *Welcome to Anguilla*. De *terminal* is niet veel groter dan een vakantie-appartement.

Een lokale beambte blikt en stempelt in ons paspoort en er staat zowaar een dame van het toeristenbureau met wat folders. Die maakt ons duidelijk dat we — willen we een auto huren — eerst een tijdelijk rijbewijs moeten aanvragen, in een speciaal daarvoor ingericht kantoortje. Dat kost vijftien dollar, nationale dollars die worden uitgegeven door de Eastern Caribbean Central Bank; ze zijn ook geldig te St. Kitts & Nevis en enkele andere eilanden. Het voor een dagtochtje bedoelde rijbewijs is drie maanden geldig, zodat je bij betaling wat minder het gevoel hebt bij de neus te worden genomen. *Anguilla welcomes safe drivers* staat erop.

Met de aankomst van twintig passagiers lijkt de hele autoverhuur*business* in rep en roer. Mannen lopen door radio's te praten en wordt zelfs iemand wakker in de kaalste souvenirwinkel die ik buiten het voormalige Oostblok ooit heb waargenomen. Een vriendelijke meneer neemt me per auto mee naar het kantoor van Connors Car Rental; blijkbaar is het teveel gevraagd om de auto's bij de haven beschikbaar te stellen. Maar: voor zo'n zestig gulden per dag heb je een f..ai autootje, dat met een lege tank weer mag worden ingeleverd.

De sfeer op het 88 vierkante kilometer tellende eiland is typisch Caribisch: de bouwstijl van de wat armoedig ogende huisjes, de begroeiing of juist het gebrek daaraan, de zandstranden, de kleur van de zee, de geur. Er is niet een echt dorp, de huisjes staan wat links en rechts over het eiland verspreid, en af en toe staat er weer een kerkje. De Bethel Methodist Church in South Hill is zelfs vergezeld van een moderne schuilkelder tegen het sluipende gevaar van de in dit gebied woedende *hurricanes*. Een oud (Brits?) kanon beschermt de hoek van het kerkpleinmuurtje tegen afdwalende auto's.

Wat is dit eiland een tegenstelling met Sint Maarten! Daar gebeurt alles wat God verboden heeft en nog veel meer; hier op Anguilla lijkt de moderne tijd grotendeels overgewaaid te zijn. Op Sint Maarten persen de Amerikanen zich de casino's binnen, wassen naar men zegt drugsbaronnen hun gelden wit in de luxe appartementen en schieten disco's net zo hard uit de grond als etablissementen van veel dubieuzer allooi. Hoeveel inwoners Sint Maarten telt, is onbekend. Nee, dan Anguilla, met z'n 7500 inwoners. Het zijn voornamelijk afstammelingen van de Afrikaanse slaven en mulatten, nakomelingen van Afrikanen en Ieren, Spanjaarden en Britten.

Pas na uren over het eiland te hebben rondgereden ontwaar ik de eerste Coca Cola-reclame, iets waar je elders in Midden- en Zuid-Amerika mee verblind wordt. Het eiland is puur en in de les in een folder dat tot voor kort nauwelijks iemand in de wijde wereld van dit eiland gehoord had. Ik mag mezelf daar ook onder scharen.

AAL

Wie anders dan Columbus kan de ontdekker van Anguilla zijn? Wellicht vanwege de langgerekte vorm heeft hij het de naam Anguilla gegeven, het Spaanse woord voor 'aal'. Wie er ooit geweest is, snapt direct waarom de Spanjaarden niets in dit eiland zagen. De temperatuur is er met gemiddeld 27 graden dan wel behagelijk, maar er valt heel weinig regen. Daardoor is er weinig begroeiing; naast wat struiken en bloemen zijn er vrijwel geen bomen.

Kerkgangers op Anguilla

Tot 1650 konden indianen hier ongestoord leven. Daarna brak de hel voor het vredige eiland pas goed los. In dit jaar kwamen de eerste Engelse kolonisten, in 1698 gevolgd door Ierse katholieken. Over de rechtspositie van de indianen hoeft niet te veel aan de verbeelding te worden overgelaten. In de achttiende eeuw wordt Anguilla duchtig opgeschrikt door twee invasies van Fransen, in 1745 bij Crocus Bay en in 1796 bij — de naam zegt het al haast — Rendezvous Bay. De Fransen beten op het droge eiland evenwel letterlijk en figuurlijk in het stof en vertrokken weer.

De eilandbewoners zetten hun rustige leventje voort, vergezeld door inmiddeld geïmporteerde slaven. Hun zwarte zwoegen onder de zon was tevergeefs: de suiker en de tabak kwijnden weg wegens gebrek aan neerslag. Anguilla blijkt een doodordinaire kolonie, zoals er zoveel waren in de regio. Van 1871 tot 1956 wordt Anguilla door de Britten geregeerd als een van de Leeward Islands (Bovenwindse eilanden) en van 1958 tot 1962 behoorde het eiland tot de West-Indies Federation, waarna het samen met de eilanden St. Kitts en Nevis in 1967 een deelstaat binnen het Britse Gemenebest wordt, geregeerd vanuit de stad Basseterre op St. Kitts.

Dit laatste was evenwel te veel gevraagd van het vrome volk op Anguilla. Het wil onafhankelijkheid en komt in opstand. Om de orde te handhaven komen er zelfs Britse paratroepen naar Anguilla. Vandaag de dag is dat niet meer voor te stellen in dit ingeslagen oord. In 1971 vormt een nieuwe bestuur onder Britse bescherming de overgang naar in 1976 een 'status aparte': zelfbestuur binnen het Britse koninkrijk.

KERKGANG

De gelijkenis met het Nederlandse voormalige eiland Urk is niet ver gezocht. Urk staat in Nederland model voor een gemeenschap die zich integraal over heeft gegeven aan een uit ruzies ontstane veelheid van protestantse kerkgenootschappen, veelvuldige kerkbezoek door de gelovigen en strenge onderlinge regels en sociale controle. De bijnaam van de zogenoemde 'zwarte kousen kerken' op Urk verraadt iets van de kledij op zondag. Ook Urk drijft op inkomsten uit de visserij.

Anguilla lijkt iets op Urk: het is een eiland, de protestanten drukken er een zwaar stempel op en men leeft er ook overwegend van de visvangst. En: op zondag gaan de bewoners ook in donkere en stemmige kledij naar een van de vele kerken.

Ik voel me de enige toerist op het eiland en hou me daarom bij het zien van wéér een groep kerkgangers maar liever wat op de achtergrond. De voertaal op het eiland is Engels, maar er wordt ook Patois gesproken (net als op Haïti), maar met een Iers zangerig accent. Even verderop gaat opnieuw een kerkdienst beginnen. De mensen worden zelfs met open wagens aangevoerd, zie ik aan de parkeerplaats. Er staan betrekkelijk weinig auto's, het merendeel moet voetgangers zijn. Tussen de spleten van de windluiken van het kerkgebouw door zie ik aan een doodskist dat het een rouwdienst is, compleet met zangkoor en iemand die met een videocamera opnamen staat te maken. Dat zouden ze op Urk nooit doen!

Ook carnaval is op het Nederlandse eiland uit den boze, zo niet op Anguilla: tijdens de eerste week van augustus wordt er carnaval gevierd, met tal van evenementen, kleurrijke parades, muziekfestivals en eindeloos veel feesten.

KREEFTEN

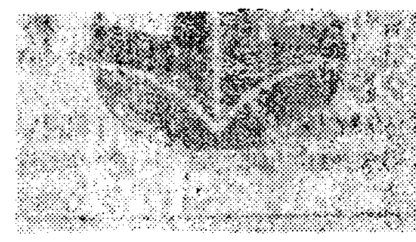
Wat maakt dit eiland nog meer het 'best bewaarde geheim in de Caribische Zee'? De inwoners van Anguilla leven van de vangst van kreeften en vis, die naar de toeristencentra op de naburige eilanden worden verscheept. Velen werken als gastarbeider op Sint Maarten of andere eilanden in de regio en sturen geld naar hun familie op Anguilla. Dit gebrek aan werkgelegenheid, in combinatie met de magere stranden en de ongerepte natuur, maken dat de eerste projectontwikkelaars reeds zijn neergestreken.

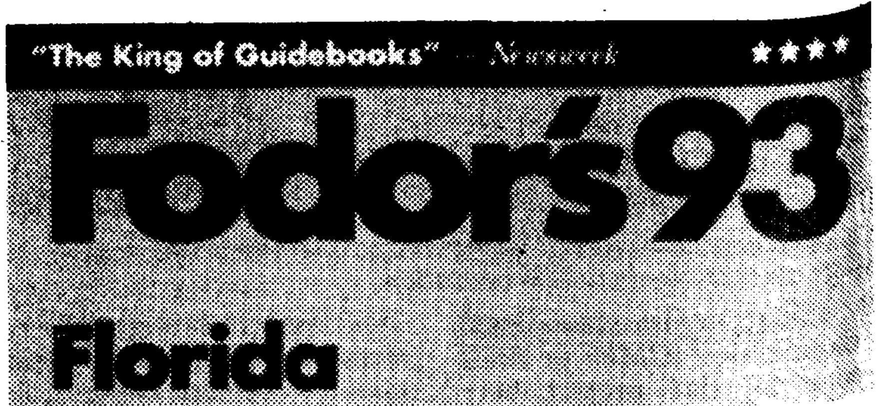
Langs het fraaie strand is het gloednieuwe Coves Castle Villa Resort verrezen, te bereiken via een lange zandweg. Men probeert er nog een overwegend kleinschalig karakter aan te houden door niet te kiezen voor hoogbouw of massaliteit, maar door de kamers onder te brengen in een *beach-house* of in villa's. Koudijs Reizen in Gouda, een van de Nederlandse Antillen & Caribbean specialisten, heeft Coves Castle al in haar pakket opgenomen.

Ook duikers zullen het ontdekken: de wateren rond Anguilla zijn bijzonder rijk aan koralen, waartussen de meest uiteenlopende tropische vissen zwemmen. De zeebodem is weelderig begroeid met zeeanemonen en andere waterplanten.

Een onlangs gerestaureerd plantagehuis uit 1787, een grot met indianentekeningen, de ruïne van een oud fort, zoutpannen en de bedrijvigheid rond de visserij zijn —afgezien van de natuur —de enige noemenswaardige bezienswaardigheden op het eiland. Aan de noordwestkant van het eiland liggen nog wat Robinson Crusoë-eilandjes.

Anguilla: bekijk het nu het nog betrekkelijk onaangetast is!

Zelfs Disney World heeft eigen reisgids

= door Elisabeth de Montsouris =

DE ZUIDELIJKE helft van Florida hoort met zijn tropische klimaat nog bij het Caribisch Gebied. Aangezien de vliegverbindingen naar de hoofdstad Miami ronduit goed te noemen zijn, lijkt het net alsof die stad om de hoek ligt. Tegelijkertijd vormt Miami van hieruit gezien de toegangspoort tot het grote Amerika. Snelle verbindingen maken het mogelijk om op dezelfde dag nog zoveel noordelijker uit te komen, dat in deze tijd van het jaar de jassen en de truien mee moeten. Ondanks die poort blijven veel reizigers echter op de drempel hangen. De stad van *Miami Vice* en andere slechtigheden oefent kennelijk een enorme aantrekkingskracht uit, al is het beslist niet de aardigste stad van de Verenigde Staten.

Een goed reishandboek komt de reiziger altijd van pas. Zeker als hij vanuit Miami de rest van Florida wil verkennen, per huurauto, camper of vliegtuig. Mogelijkheden te over. Het Everglades National Park en de Florida Keys in het zuiden, de stranden aan de Golf van Mexico in het noorden en, natuurlijk, de grote trekpleister Orlando waar het vermaak aller vermaken Walt Disney World (WDW) zetelt. En Amerika is Amerika niet zonder uitgever van een speciale WDW-reisgids: Fodor's 93 Walt Disney World, dat over Orlando en omgeving meer informatie biedt dan het andere Fodor-boek, Fodor's 93 Florida.

Menig ouderpaar heeft ongetwijfeld met lood in de schoenen de reis aanvaard naar het voor kinderen zo begeerlijke Disney-paradijs. Andere volwassenen storten zich juist vol graagte in dit summum van Amerikaans vermaak. Het lijkt wel alsof zij er behagen in scheppen om uren lang in de rij te staan voor de verschillende attracties.

Want verschillend zijn ze. WDW bestaat namelijk uit twee parken: Magic Kingdom, de favoriet van kinderen die hopen op een ontmoeting met bekende sprookjesfiguren, en het futuristische EPCOT Center (Experimental Prototype Community of Tomorrow), een beeld van de wereld van de toekomst.

Het Fodor-boek over WDW beschrijft alle attracties, geeft tips over dagen met de minst lange rijen (vreemd genoeg vrijdag en zondag) en vertelt in welke restaurants sprookjesfiguren plegen te ontbijten.

Eveneens komen alle andere attractieparken aan bod die in het kielzog van WDW rond Orlando als paddestoelen uit de grond zijn gerezen en nog rijzen. Zoals Gatorland Zoo, waar je vanuit een treintje naar alligators en krokodillen mag kijken. En dat terwijl er vlakbij Tampa rivieren zijn, waar je met een gehuurde kano tussen de alligators kunt varen. In alle rust, zonder schreeuwende Amerikaanse kinderen. Bovendien kunnen daar ook nog zeekoeien en roodwangschildpadden worden bewonderd.

Wie na al het Orlando-amusement nog geen genoeg heeft van schuifelen en kijken, kan zijn hart ophalen in *shopping malls*, *factory outlets*, vlooienmarkten en zelfs *shopping villages*. Bladzijden vol namen schieten in de Fodor-gids aan je voorbij. Een kaartje geeft aan, hoe ver deze winkelparadijzen van je hotel verwijderd zijn.

Wie WDW slechts als een verplicht uitje voor de kinderen ziet en daarnaast nog iets wil zien van de rest van de staat Florida, kan beter Fodor's 93 Florida aanschaffen. Daarin zijn altijd nog 68 van de 431 bladzijden aan de amusementsparken rond Orlando gewijd.

De overige 363 bladzijden zijn voor de echt geïnteresseerde reiziger helaas toch iets te oppervlakkig. Veel aandacht voor georganiseerd vertier, winkelen, sport, eten en drinken. Diepgaande informatie ontbreekt. Door zijn vele weetjes en feiten is het boek over Florida vooral een *praktische* gids om bij je te hebben, als je door de *Sunshine State* trekt.

In beide reisgidsen veel plattegronden en kaarten, maar geen foto's.

E. DE MONTSOURIS

Fodor's 93 Walt Disney World
Fodor's Travel Publications; $ 10.00
ISBN: 0 679 02287 2

Fodor's 93 Florida
Fodor's Travel Publications; $ 15.00
ISBN: 0 679 02293 7

James Woolsey kan zijn borst natmaken

CIA krijgt het zwaar te verduren

= door Martijn Delaere, Sijthofpers =

DE CIA, de Amerikaanse Central Intelligence Agency, moest maar worden opgedoekt. Dat vindt de Newyorkse senator Daniel Patrick Moynihan. Mocht zijn wens niet vervuld kunnen worden, dan wil Moynihan wel genoegen nemen met een gekortwiekte geheime dienst, 'die niet op zoek zou gaan naar narcotica-smokkelaars of de economische geheimen van Albanië zou stelen'. De voormalige CIA-chef voor contra-terrorisme Vincent Cannistraro deed er een schepje bovenop: de CIA was een onbruikbaar instrument geworden. De National Security Agency (NSA, belast met electronische spionage) en het ministerie van Buitenlandse Zaken konden de taken van de CIA prima overnemen.

Richard Burton speelde in 1965 de hoofdrol in de film 'The spy who came in from the cold'. Het tijdperk van de oude spion, de confrontatie met het Oostblok is voorbij.

Admiraal Stansfield Turner schudt zijn toenmalige baas president Jimmy Carter de hand.

De CIA maakt barre tijden door. De Amerikaanse inlichtingendienst is sinds haar oprichting in 1947 volledig gericht geweest op de confrontatie met de Sovjetunie en haar wereldwijde satellietstaten. De taak was simpel: de president op de hoogte houden van de vijandige bedoelingen van het Sovjet-leiderschap. De oorlog tegen de Sovjets kwam niet en de CIA faalde volgens velen toen het erop aan kwam de president te waarschuwen voor de 'nieuwe dreigingen' in de Derde Wereld. De dag dat Saddam Hussein Kuwayt binnenviel, was een zwarte dag voor de CIA. Het Witte Huis bleek volkomen verrast - de CIA had gefaald. Eenmaal in Kuwayt verschafte de CIA de president onbetrouwbare cijfers over de troepensterkte van het Iraakse leger. De militaire inlichtingendiensten (ieder krijgsonderdeel heeft zijn eigen 'spionnen') kwamen uiteindelijk als winnaars uit de Golfoorlog te voorschijn.

Het Pentagon wierp zich op als de enige echte betrouwbare dienst en bracht de verschillendeinlichtingendiensten onder het commando van de Defense Intelligence Agency (DIA). Bijkomend voordeel was de vriendschap van minister van Defensie Dick Cheney en de president en de onbekendheid van de toenmalige CIA-directeur William Webster. De kritiek uit het Congres is dat de CIA zelfs tijdens de Koude oorlog onvoldoende begreep van de intenties van potentieel vijandige staten, en dat ze niet is toegerust voor de bedreigingen van morgen. De CIA bleek de afgelopen veertig jaar niet in staat een goed beeld te schetsen van de Sovjetunie. Zo schatte de dienst het bruto nationaal produkt (BNP) van dat land op 1,5 keer dat van de VS; het bleek een vijfde te zijn. De CIA schatte in de jaren zeventig de militaire uitgaven van Moskou op zes procent van het BNP, in de jaren tachtig kwam de dienst tot twaalf procent en uiteindelijk bleken de defensie-uitgaven twintig procent te zijn geweest.
Critici menen dat de CIA teveel heeft vertrouwd op technische informatie en te weinig aandacht heeft voor het ouderwetse spionnenwerk. Juist dat laatste manco maakt de dienst volgens critici ongeschikt voor de taken van de toekomst. Een spionage-satelliet kan wel een verdachte fabriek in de woestijn opmerken, maar alleen informatie van mensen kan inzicht verschaffen in de bedoelingen van het politieke en militaire leiderschap met die fabriek.

AMBASSADES

De CIA doet ruwweg vier dingen. Ze gebruikt haar budget van dertig miljard dollar voor het vergaren van informatie, voor het analyseren van deze informatie, voor het 'bestrijden' van agenten van andere inlichtingendiensten ('counter-intelligence') en voor het uitvoeren van geheime acties ('covert actions'). Een legertje deskundigen (van computergekken tot Arabisten) ploegt door krante-artikelen, leest handboeken van andere krijgsmachten, bestudeert satellietfoto's, noem maar op. De clandestiene informatie uit het buitenland komt doorgaans van agenten die als dekmantel een functie op de Amerikaanse ambassade hebben. Zoals de voormalige inlichtingenofficier Angelo Codevilla zegt in een artikel in het Amerikaanse blad 'The American Enterprise' zijn deze agente doorgaans slecht getraind, spreken zelden andere talen - slechts twintig procent van de CIA-functionarissen in Mexico spreekt volgens Codevilla Spaans - en weten nauwelijks iets van techniek of zaken doen. "Hun activiteiten beperken zich doorgaans tot het cocktail-circuit", aldus Codevilla. De 'spionnen' in het hoofdkwartier van de CIA in Langley, dertien kilometer van Washington, wisten wel dat ex-agenten, andere overheidsdiensten en het Congres ontevreden waren over het werk van de dienst, maar ze schrokken ervan dat een vooraanstaande, hoewel ontegenzeggelijk ietwat excentrieke senator als Pat Moynihan het voorstel zou doen om de dienst gewoon op te heffen. De nieuwe directeur van de CIA, James Woolsey (51), een voormalige onderminister van marine en Amerika's onderhandelaar bij de wapenreductie-onderhandelingen voor Europa (CFE), zal dan ook een keihard gevecht moeten leveren met het Pentagon om de schaarse dollars die onder president Clinton verdeeld zullen worden voor veiligheidszaken.

CIA-directeur Robert Gates poogde onder president en ex-CIA chef George Bush de dienst een nieuw gezicht te geven. Gates, na een slopende benoemingsprocedure in het najaar van 1991 geïnstalleerd, probeerde de CIA te hervormen en aan te passen aan een onzekere periode na de Koude oorlog. Het handwerk van spionnen, daar ging het om. De dienst verlegde zijn werkterrein naar anti-drugs operaties, informatie-verzameling over verspreking van kernwapentechnologie en economische 'spionage'. Satellieten werkten uitstekend om de bewapening van de Sovjetunie te bestuderen, maar de hedendagse bedreigingen voor de Verenigde Staten zijn oneindig gevarieerder en vereisen meer 'ogen op het land' in plaats van 'ogen in het heelal'.
Sommige archieven werden opengesteld, de schrijver Norman Mailer mocht in het hol van de leeuw een lezing houden over zijn nieuwste CIA-boek 'Harlot's Ghost' en verslaggevers werden met open armen ontvangen.

STANSFIELD TURNER

Even buiten Washington, in het lommerrijke Virginia, woont de voormalige directeur van de CIA, admiraal b.d. Stansfield Turner (68). Turner was van 1977 tot 1981 directeur van de dienst onder de laatste Democratische president Jimmy Carter. Voor zijn chefschap bij de CIA was Turner commandant van de Tweede Amerikaanse vloot en commandant van de zuidflank van de NAVO. Turner is een opmerkelijke persoonlijkheid in het politieke wereldje van Washington. Hij heeft niet gekozen voor het lucratieve leven van *lobbyist*, maar voor een professoraat aan de militaire academie West Point en de universiteit van Maryland.
Wat vindt hij van senator Moynihans aanbevelingen om de taken van de CIA over te doen aan het ministerie van Buitenlandse zaken?
Turner: "Ik respecteer Moynihan, maar ik denk dat het heel slecht zou zijn om de inlichtingendienst over te doen aan Buitenlandse zaken. Wij hebben als één van de weinige landen een inlichtingendienst die niet verbonden is met een beleidsmakend deel van de regering. Je wilt immers niet dat de informatie wordt gefilterd. Moynihan meent het ook niet echt, hij geeft alleen een duwtje om de aandacht te krijgen. De CIA moet worden verbeterd, dat is waar. Moynihan dwingt ons toe te geven dat de inlichtingendienst niet goed is geweest in lange termijn voorspellingen. We voorspelden de val van de Sjah niet goed, we voorspelden de val van Ferdinand Marcos in de Filippijnen niet, we voorspelden de ineenstorting van Libanon niet, we voorspelden de val van de Sovjetunie niet".
Waarom is de CIA dan niet goed in het voorspellen van deze ontwikkelingen?
Turner: "Iedere grote bureaucratie heeft de neiging om zich te concentreren op vandaag en niet op morgen. Bureaucratieën kunnen moeilijk omgaan met veranderingen die tegengesteld zijn aan het gangbare denken. Sommige veranderingen waren nogal radicaal. De val van de Sjah bijvoorbeeld, terwijl onze buitenlandse politiek in die regio was geconcentreerd op de Sjah. We hebben de val van de Sovjetunie niet voorspeld, omdat onze inlichtingendiensten teveel worden beïnvloed door de militairen. De militairen willen heel duidelijk niet dat de Sovjetunie zou instorten. Het ondermijnde immers alles wat ze hadden gedaan. Ik kan het weten als militair".

Senator Moynihan had het er ook over dat de CIA niet op zoek moest gaan naar de economische geheimen van Albanië als rechtvaardiging voor haar bestaan. Maar is de speurtocht naar economische informatie niet van levensbelang voor de VS, nu de militaire tegenstellingen plaatsmaken voor economische realiteit?
Bush' CIA-chef Robert Gates lijkt iets te hebben tegen industriële spionage. Zo zou hij hebben gezegd dat agenten bereid zijn te sterven voor hun land "mar niet voor een bedrijf".
Stansfield Turner: "Ik weet niet welke informatie voor ons van het grootste belang zal zijn in 2000, maar ik vermoed dat het economische kennis zal zijn. Er is veel economische informatie die we kunnen vergaren, het gaat niet alleen om de geheimen van Albanië. Het gaat erom te begrijpen wat omgaat in andere economieën. Het is niet per se het stelen van informatie. Het gaat erom de informatie te verzamelen die een Amerikaans bedrijf niet kan krijgen. We leven in een internationale markt. Een kleine firma hier in Maryland die plastic mappen maakt, moet erover denken om ze in Indonesië te verkopen maar weet absoluut niet wat Indonesië voorstelt. Is er een markt voor de mappen, hebben de Indonesiërs het geld om ze te kopen, welke taal spreken ze, Nederlands, Engels, Frans? Al die informatie kan worden verzameld door de inlichtingendiensten. Ik zeg niet dat de CIA tegen die firma moet zeggen: hier, versla met deze informatie de Nederlanders, maar ik zeg: breng het naar buiten en laat iedere Amerikaan ervan profiteren". "De CIA beschikt over de beste informatie over buitenlandse economieën. Er zijn meer economen bij de CIA dan waar ook binnen de regering. De CIA verzette zich er tegen toen ik economische spionage voorstelde als taak. Ik begrijp dat veel firma's internationaal zijn, maar als directeur van de CIA had ik eens een geval waarbij we wisten dat twee buitenlandse firma's opteerden voor een groot contract in een Derde Wereldland tegen een Amerikaans bedrijf. Wij hadden hun prijsopgaven in handen maar de CIA deed er niets mee. De man die de informatie kreeg zei: 'in mijn boek staat niet wat ik ermee moet. Het is natuurlijk niet aan de CIA om te bepalen welk bedrijf welke informatie krijgt. Dat moet het minister van Handel doen. Maar ik vind wel dat de CIA op zoek moet gaan naar dat soort informatie. Dat vond ik onder Carter en dat vind ik nu. Het is riskant, natuurlijk. Stel je voor dat je wordt gepakt terwijl je in Holland spioneert. Het is iets anders dan in Rusland spioneren. Je kunt veel vijanden maken".
"We hadden eens een goede spionage-operatie in een vriendschappelijk land, maar Carter wilde dat we stopten. Hij wilde niet aan tafel hoeven te zitten met een premier en moeten toegeven dat een spion was gepakt in diens slaapkamer. Het moet niet de nieuwe opdracht worden van de CIA, maar ik wil wel de mogelijkheid hebben. De Fransen bespioneren ons om industriële redenen, geen twijfel. Wij moeten het niet doen omdat de anderen ook doen, dat is belachelijk, ik zeg alleen: waarom zou economische spionage immoreel zijn, en militaire spionage niet? Ik heb wel de indruk dat ik de enige CIA-chef ben geweest die voor economische spionage heeft gepleit".

RIVALITEIT

Gedurende de Koude Oorlog vertrouwde de CIA overwegend op satelliet- en afluisterinformatie. De rivaliteit met de Sovjetunie leende zich voor deze praktijken, maar de dreigingen van vandaag en morgen zijn anders, in alle opzichten. Ze vereisen meer ogen op land dan in de ruimte. Onder Turners leiding sloeg de CIA de weg in van de satelliet-informatie. In het boek *Inside the CIA* neemt auteur Ronald Kessler het Turner kwalijk dat hij de CIA 'afvoerde' van het pad van de menselijke informatie (*human intellegence* of HUMINT) naar het pad van de technische informatie. De CIA zou daardoor niet op zijn nieuwe taak berekend zijn.
Admiraal Turner is verbolgen. "Ik heb de omvang van de organisatie beperkt met 200 mensen. Grote bureaucratieën zijn niet vanzelfsprekend beter. De reducties die ik doorvoerde beperkten zich tot het gebied rond Washington, geen enkele overzeese spion werd getroffen. Ik deed dat om de dienst beter te maken". Maar hoe zit het met de spionnen die zijn opgeofferd aan de techniek? Turner: "Op het moment dat ik directeur van de CIA werd, was net de eerste satelliet operationeel die ons direct foto's zond. Dat was fantastisch. Ik moest bepalen hoe we de satelliet gebruikten. Toen werd gerapporteerd dat Sovjet-troepen optrokken naar de Afghaanse grens, stond ik een dag later met de foto's bij de president. "Spionnen en satellieten zijn geen concurrenten van elkaar. De regering Carter besteedde veel aandacht aan het goede gebruik van deze nieuwe techniek. De meesterspionnen waren ontevreden omdat zij niet de aandacht kregen die ze gewend waren. Mijn ruzie met de HUMINT-organisatie ging er niet over of we spionnen nodig hadden, maar of ik ze controleerde. Het was een machtsstrijd. Na de Watergate-affaire en de Church-commissie hoorzittingen in 1975 en '76 wilde ik de baas over ze zijn. Ik wilde echt niet bepalen op welke straathoek de spionnen moesten staan, daar weet ik niets van, maar ik wilde wel kunnen zeggen: als je op een straathoek in Amsterdam gaat staan en zaken doet met een agent van ons, dan wil ik de risico's weten".
Wat mankeren de meesterspionnen in Langley, zodat het kon gebeuren dat het Witte Huis totaal verrast was door de val van de Sjah of de agressie van Sadam Husayn en de invasie van Kuwayt? "De opkomst van imman Khomeini was gebouwd op de aardverschuiving in Iran. We hadden CIA-agenten in moskeeën en bazaren kunnen zetten om de 'hartslag' van het volk te voelen. Ik wilde dat, maar de meesterspionnen niet. Het is zoiets als het vragen aan een jachtvlieger om met een vliegtuigje insecticiden te sproeien. Daar zijn ze niet voor getraind. Ze zijn getraind om te infiltreren, om te stelen en om documenten te fotograferen. We hadden kunnen proberen om Khomeini's kliek te infiltreren, maar dat was heel moeilijk geweest.
"Het is niet als in Irak. De CIA is bekritiseerd omdat de dienst daar niet voldoende agenten had. Ik sprak laatst één van de hoogste functionarissen bij de CIA, en ik vroeg hem of we ooit iemand in het kringetje van Saddam Husayn hadden kunnen krijgen. Hij was onverbiddelijk: 'nee'. De Verenigde Staten zijn niet zo goed als het op spioneren met agenten aankomt. We hebben al die jaren geen goede HUMINT-organisatie ontwikkeld. We zijn een open land, en het gaat ons niet goed af. Bovendien is de contra-spionage afdeling twintig jaar lang naar de bliksem geholpen door een man met de naam Angleton, die geobsedeerd was door de angst dat achter iedere bank een Sovjet-spion zat.

ISRAELIERS

Als het aankomt op spioneren in het Midden-Oosten, wordt weleens gezegd dat de Franse en Israëlische geheime diensten meer presteren dan de CIA. Men wijst dan bij voorbeeld op de wanhopige speurtocht die de dienst in 1984 ondernam naar de ontvoerde, en later vermoorde, CIA-chef in Beirut, Buckley. De CIA vond hem niet. Zijn de Fransen en Israëliers beter dan de Amerikanen? "Ik weet het niet. Ze willen ook een agent laten infiltreren en microfilms maken. Ik heb nog nooit iets goeds gezien van de Fransen. De Israëlische geheime dienst is goed, maar beperkt. Ik geloof niet dat de Britten of Fransen een betere kans hebben op een agent in het Iraanse kabinet van Rafsanjani. Je moet het wel proberen, maar je rookt echt opium als je denkt dat infiltratie de oplossing is.

"Je moet op straat kijken én satellieten gebruiken. De satelliet kan je misschien vertellen waar je agent naar toe moet, of welke vragen hij moet stellen. Ik wil de spion niet verwaarlozen, maar we hebben zo langzamerhand het moment bereikt waarop de spion gaten gaat opvullen. De andere systemen zijn zó goed en geven je zoveel aanwijzingen, dat je met hen het probleem benadert en dan pas een spion inzet. Spionage wordt daardoor heel anders, maar het zal nog wel even duren voordat de meesterspionnen dat begrijpen.

Natuurlijk beter worden

Rudolf de Wit

Probleem met vetten

TOEVOEGINGEN ZOALS CONSERVEERMIDDELEN in ons voedsel zijn niet altijd echt noodzakelijk. Conserveermiddelen worden vaak toegevoegd om te voorkomen dat het voedsel (te snel) bederft. Soms worden conserveermiddelen onnodig gebruikt, aangezien het in bepaalde produkten overbodig is. Verder worden conserveermiddelen ook gebruikt om de onhygiënische omstandigheden in de fabriek te camoufleren. Indien de fabrikant een beetje hygiënischer te werk zou gaan, is het vaak niet nodig (zo veel) conserveermiddel te gebruiken. In jam bij voorbeeld, dat ongeveer zestig à 65 procent uit suiker bestaat, is het vaak niet nodig om conserveermiddel te gebruiken. Een hoog suikergehalte beschermt een produkt tegen bederf. Halvajam bevat ongeveer dertig procent suiker. Hier is de kans op bederf veel groter. Er hoeft trouwens geen bezwaar te zijn tegen matig gebruik van conserveermiddel. Wel moeten wij ons behoeden tegen een overdosering.

In margarine zijn middelen die het oxideren tegengaan verboden. Daarin zijn conserveermiddelen echter wel toegestaan. Met name de twee conserveermiddelen benzoezuur (E210) en sorbinezuur (E200). Benzoezuu wordt in veel produkten toegepast, zoals in augurken en uien in pot, bakkerswaren (gebak, koekjes e.d.), mosterd, mayonaise, slasaus, pikante saus e.d., limonade, kant en klare maaltijden (diepvries, blik, pak), slaatjes, snoep, toetjes, vruchtenprodukten, ijs, likeur en vruchtenwijn. Hier ziet u al, dat het best mogelijk is om al snel in een dag een grote hoeveelheid aan benzoezuur binnen te krijgen. De ACI (*Acceptable Daily Intake* oftewel aanvaardbare dagelijkse dosis) van benzoezuur is aan de lage kant.

Sulfiet (E221) komt voor in bewerkte aardappel (voorgeschild, diepvries, patat, *instant puree*), gedroogde bleke groente (bloemkool, ui, knolselderij, prei, e.d.), diepgevroren blanke groente, ui in pot, likeur, wijn, wijnazijn, brandewijn, sherry, mosterd, vruchtenprodukten (jam, conserven, saus en limonade). Van sulfiet is bekend dat het hoofdpijn veroorzaakt. Het is dus helemaal niet gek dat u na een heerlijk diner en een lekker glas wijn, hoofdpijn krijgt. Het is dan niet (alleen), zoals velen denken door de wijn (beter bekend als *chateau migraine*) veroorzaakt, maar door een combinatie van vele produkten in het diner.

VETTEN

Dan is er nog het probleem met vetten, met name frituurvet. Frituurvet mag niet langdurig of te intensief (boven 185 graden C) verhit worden, dit vooral niet als er veel meervoudig onverzadigde vetzuren in zitten. Bij langdurig gebruik ondergaat frituurvet een aantal chemische veranderingen. Zo treedt onder invloed van zuurstof onder andere een oxydatie op. Bij onderzoek is gebleken dat deze vetzuren en andere stoffen die ontstaan, schadelijk zijn voor de gezondheid. Bij ratten veroorzaken deze stoffen groeivertraging, een slechte voedselopname, leverschade en andere aandoeningen.

Er is nog een ander probleem bij vet waar we rekening mee moeten houden. Veel bestrijdingsmiddelen lossen in vet op. Op het land worden bestrijdingsmiddelen gespoten, via het veevoer komt het terecht in het vet van dieren, en zo op zijn beurt weer op het bord van de consument. Hier gaat het voornamelijk om de schadelijke produkten die slecht afbreekbaar zijn. Deze blijven jaren in het vet opgeslagen. Heeft het onafgebroken bestrijdingsmiddel haar weg gevonden van dier naar het menselijk lichaan, dan wordt het wederom opgeslagen in het vet. Op zich kan er dan weinig gebeuren als het alleen maar opgeslagen blijft.

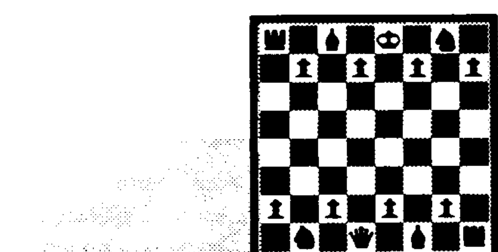
Bij hongeromstandigheden of dieetkuurtjes worden juist de vetdepots aangesproken... en dan hebben we de poppen aan het dansen. Het is dus helemaal niet vreemd dat tijdens een vastenkuur klachten ontstaan zoals migraine, hoofdpijn, huiduitslag en verergering van de reeds bestaande klachten. Bovenstaande hoeft dus geen reden te zijn om 'maar niet op dieet te gaan', maar moet juist een stimulans zijn om uit te kijken wat je eet, waar je eet en hoeveel je eet.

Als je lang een patatkraam loopt of een restaurant binnenkomt en je ruikt de walm van frituurvet, dan is dit al een teken dat er teveel of te lang verhit wordt. Vaak is het ook aan de stroperigheid van het vet te zien dat het gaat om 'oud' vet. De enige oplossing is dan: rechtsomkeer maken en thuis een lekker bruin broodje, sla of vers fruit te eten. Je moet als consument constant vragen in wat voor vet er gebakken wordt; plantaardig vet is natuurlijk veel gezonder dan dierlijk vet. Niet alleen omdat het plantaardig is maar ook omdat het geraffineerd is, waardoor heel wat ongewenste stoffen eruit gehaald worden. Het nadeel hiervan is dat ook gezonde produkten zoals vitamine E worden afgebroken (behalve bij olijfolie). Vitamine E voorkomt dat het olie of vet ranzig wordt. En u begrijpt het al: omdat er geen of niet voldoende vitamine E aanwezig is, moeten er andere produkten aan toegevoegd worden die oxydatie voorkomen. Dit zijn heel vaak weer hele krachtige anti-oxydantia, zoals BHA (E320) en BHT (E321).

CONTROLE

Nu komt natuurlijk de 'hamvraag' (aangezien we het toch over vetten hebben): is er wel (voldoende) controle op onze eilanden? Een duidelijk antwoord heb ik niet hierop. Wel kan ik zeggen dat ik persoonlijk niet geloof dat het zo is als ik kijk naar alle andere onhygiënische omstandigheden waarmee ik geconfronteerd word als ik inkopen doe. Van onverzorgde, met ringen en armbanden gecamoufleerde handen van winkelpersoneel, tot vliegen en kakkerlakken, muizen en ratten, poezen en honden die op, door en tussen ons voedsel lopen vlak voordat wij het kopen.

Als consument bent u eigenlijk verplicht uw bezwaar te uiten op het moment dat u dit ziet. Daarna is het verstandig om direct de verantwoordelijke instantie over deze wantoestanden op de hoogte te stellen.. en dan maar hopen dat je klacht serieus genomen wordt en dat er iets aan gedaan wordt!

Schaken

Jules Welling

Adams wint spannend Interpolis

DE 20-JARIGE ENGELSMAN Michael Adams heeft het zestiende Interpolis-toernooi op zijn naam geschreven. Hij mocht daarvoor één ton op zijn bankrekening laten bijschrijven, het hoogste prijzengeld dat ooit in een regulier toernooi betaald is.

De Cornwaller, die tegenwoordig in Londen woont, won eerder dit jaar al het Swift Rapid Chess Challenge-toernooi in Brussel, goed voor een cheque van vijftigduizend dollar, en mag zich de best betaalde toernooispeler van dit jaar noemen. Adams kwam alleen in de tweede ronde in gevaar in zijn mini-*match* tegen de Oekraïnse grootmeester Alexander Beljavski, die hij in de *tiebreak* wist te verschalken. Daarna koerste hij souverein naar de hoofdprijs, al moest hij in de finale tegen de Witrus Boris Gelfand enige hulp van Vrouwe Fortuna hebben om het grote geld naar zich toe te trekken. De ietwat flegmatieke Adams bewees echter ook onder enorme druk het hoofd koel te kunnen houden. Met een fabelachtige wilskracht en een bewonderenswaardigewedstrijdmentaliteit zette hij het toernooi naar zijn hand. Hij werd een verdiende winnaar.

Het Interpolis-toernooi was dit keer voor het eerst op een andere leest geschoeid. Tot en met vorig jaar bestond het toernooi uit een dubbelrondige achtkamp. Dit jaar besloten de organisatoren het roer om te gooien en werd er een massaal evenement volgens het knockout-systeem in het leven geroepen, een krachtmeting naar het voorbeeld van Wimbledon in de tenniswereld, zij het met enige aanpassingen. Zeventien wereldtoppers werden uitgenodigd om naar Tilburg te komen met een financiële garantie van tien mille. Bovendien hoefden zij in de eerste ronde niet in actie te komen. Vierennegentig andere spelers moesten dat wel. De 47 winnaars van de eerste ronde werden gekoppeld aan de zeventien geplaatste spelers, zodat er een veld van 64 deelnemers ontstond. Van toen af werd het veld per ronde gehalveerd.

Iedere ronde bestond uit twee partijen (40 zetten in twee uur en vervolgens één uur om de partij uit te maken), eventueel gevolgd door een *barrage*. Die werd steeds op de derde dag gespeeld en ging over twee partijen met een half uur bedenktijd per speler. Mocht het dat nog gelijkstaan, dan volgde er een tweede *barrage* met twee partijen met een kwartier bedenktijd per speler. Als er dan nog geen beslissing gevallen was, volgden *sudden death*-partijen met een kwartier bedenktijd per speler. Dat hield in dat de eerste winstpartij meteen beslissend zou zijn. Zo ver is het in het toernooi echter niet gekomen.

Bij het bekend worden van de reglementen bleek onmiddellijk dat de formule aansloeg bij het grootmeestersgilde. Van de echte wereldtop ontbraken alleen wereldkampioen Gary Kasparob en de Russische grootmeesters Valeri Salov en Evgeny Bareev. Alle anderen waren van de partij in het hoofdkantoor van de sponsor. Maar liefst 95 grootmeesters verzamelden zich in Tilburg, een veld dat nooit eerder bijeen geweest is, Olympiades daargelaten. Hier ging het echter om een particulier toernooi. Vanzelfsprekend werkte het enorme prijzenfonds als magneet. Er viel maar liefst een half miljoen gulden aan prijzengeld te verdelen en dat was in de schaakwereld nog niet eerder vertoond. Met name voor de spelers uit het voormalige Oostblok ging het om groot geld. Bovendien kreeg iedere deelnemer die van verder dan duizend kilometer moest komen een tegemoetkoming in de reiskosten van vijfhonderd gulden.

Het zestiende Interpolistoernooi in Tilburg werd een buitengewoon spannende aangelegenheid, waarbij de ene na de andere reputatie sneuvelde. Oud-wereldkampioen Anatoli Karpov vloog er in de tweede ronde uit. Jan Timman in de derde ronde, Nigel Short in de vierde ronde. Het was iedere ronde prijs. Voor het publiek was dit zeker het neusje van de zalm. Vooral de *tiebreaks* waren bloedstollend spannend.

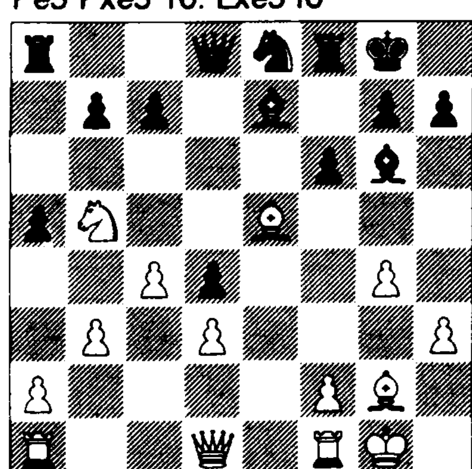
De nieuwe formule van Interpolis is duidelijk levensvatbaar gebleken en zal ook elders wel overgenomen worden. Een begin daartoe wordt al gemaakt bij het aanstaande Hoogovenstoernooi in Wijk aan Zee, waar ook volgens het knockout-systeem gespeeld zal worden. Het is bepaald niet ondenkbaar dat er binnen niet al te lange tijd een soort circuit van dit soort toernooien ontstaat, zoals dat ook bij andere sporten het geval is.

Heel duidelijk is komen vast te staan, dat vooral de jongere schakers kansen zien in het nieuwe systeem. In de halve finale was de Israëlische grootmeester Ilya Smirin met 24 jaar de oudste deelnemer. Dat zegt toch wel iets.

Uit het overvloedige aanbod van partijen maak ik een kleine keuze. Een volgende keer kom ik er zeker op terug.

326. Korchnoi - Gelfand

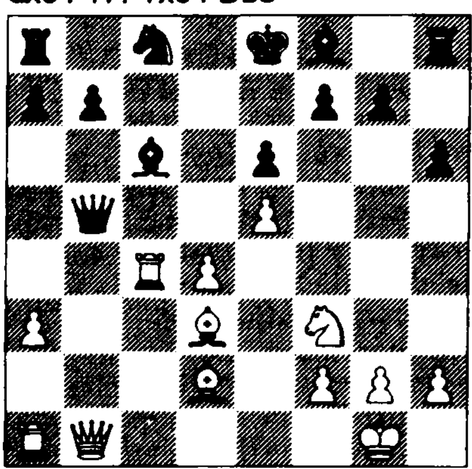
1. Pf3 Pf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. Lg2 Le7 5. 0-0 0-0 6. b3 a5 7. Pc3 d4 8. Pb5 Pc6 9. d3 e5 10. e3 Lg4 11. h3 Lh5 12. g4 Lg6 13. exd4 exd4 14. Lf4 Pe8 15. Pe5 Pxe5 16. Lxe5 f6

17. Pxd4 fxe5 18. Pe6 Dxd3 19. Pxf8 Kxf8 20. Lxb7 Tb8 21. Lg2 Lc5 22. De1 Dd6 23. Td1 Ld4 24. Dxa5 Pf6 25. Kh1 Kg8 26. f4 c5 27. b4 Pe4
0-1 (0:10/0:07)

257. Sveshnikov - Timman

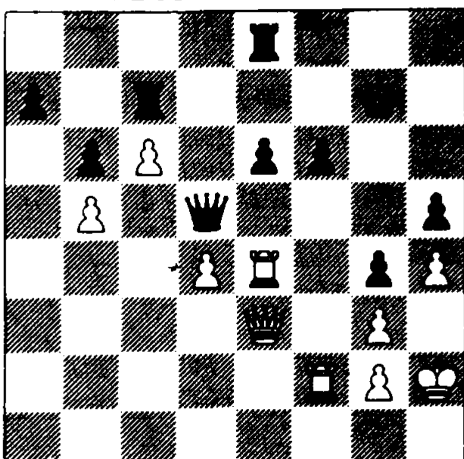
1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. c3 Pc6 5. Pf3 Db6 6. a3 c4 7. Pbd2 Ld7 8. b3 cxb3 9. Pxb3 Pa5 10. Pxa5 Dxa5 11. Ld2 Da4 12. Db1 Lc6 13. Ld3 Pe7 14. 0-0 h6 15. Tc1 Pc8 16. c4 dxc4 17. Txc4 Db5

18. Dxb5 Lxb5 19. Txc8+ Txc8 20. Lxb5+ Kd8 21. Kf1 Kc7 22. Tc1+ Kb8 23. Txc8+ Kxc8 24. Le8 f6 25. a4 Le7 26. Lf7 Kd7 27. d5 exd5 28. e6+
1-0 (1:21/0:43)

311. Adams - Sveshnikov

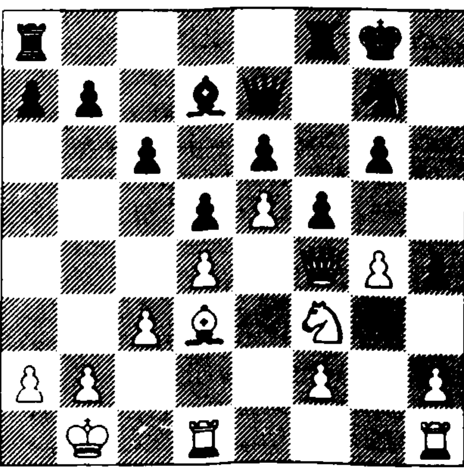
1. d4 d5 2. Lg5 c6 3. e3 Db6 4. Dc1 Lf5 5. Pf3 Pd7 6. Pbd2 e6 7. c4 Pgf6 8. Le2 h6 9. Lf4 Le7 10. c5 Dd8 11. b4 Pe4 12. h3 g5 13. Lh2 h5 14. Pe5 Pxe5 15. Lxe5 f6 16. Lh2 Pxd2 17. Dxd2 Kf7 18. Lg3 Dd7 19. h4 g4 20. a4 Ld8 21. Ld3 Lxd3 22. Dxd3 Lc7 23. 0-0 Kg7 24. b5 Lxg3 25. fxg3 b6 26. Tac1 Tac8 27. Tc2 Thd8 28. Kh2 cxb5 29. axb5 Tc7 30. Ta1 Tb8 31. c6 De7 32. e4 Td8 33. Te1 dxe4 34. Txe4 Dd6 35. De3 Te8 36. Tf2 Dd5

37. Te5 fxe5 38. Dg5+ Kh7 39. Dxh5+ Kg7 40. Dxe8 exd4 41. Df8+ Kh7 42. Tf7+ Txf7 43. Dxf7+
1-0 (1:40/1:59)

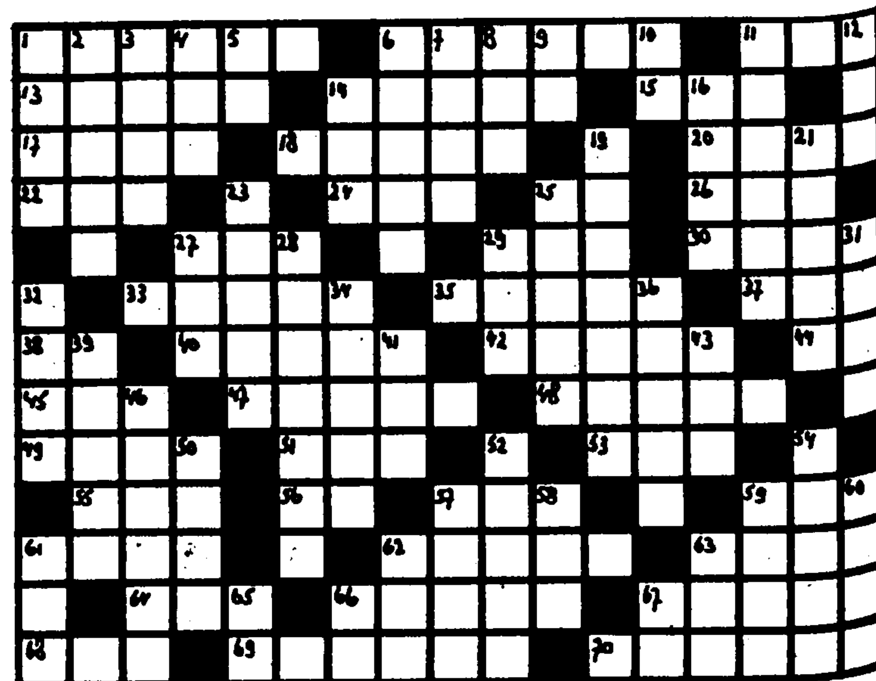
284. Gelfand - Kengis

1. d4 e6 2. e4 d5 3. Pc3 Pc6 4. Pf3 Pf6 5. e5 Pe4 6. Pe2 h5 7. c3 h4 8. Pd2 Pxd2 9. Lxd2 Pe7 10. Pf4 Pf5 11. Ld3 g6 12. De2 c6 13. 0-0-0 Da5 14. Kb1 Ld7 15. g4 Pg7 16. Ph3 Le7 17. Lg5 Lxg5 18. Pxg5 Dd8 19. De3 De7 20. Df4 0-0 21. Pf3 f5

22. Dh6 fxg4 23. Pxh4 Pf5 24. Lxf5 gxf5 25. Pg6 Dg7 26. Dxg7+ Kxg7 27. Pxf8 Txf8 28. h3 Le8 29. Tdg1 Lg6 30. Kc1
1-0 (1:28/1:52)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. vloerbedekking; 6. muziekgezelschap; 11. walvis; 13. schoeisel; 14. Europese hoofdstad; 15. lidwoord; 17. aldus; 18. spoed; 20. diereëitje; 22. plaats in Drente; 24. drinkkom; 25. voegwoord; 26. boom; 27. drank; 29. jong dier; 30. slot; 33. overladen; 35. orde; 37. zeepwater; 38. voorzetsel; 40. handelsterm; 42. mist; 44. muzieknoot; 45. roem; 47. land; 48. deel van het lichaam; 49. stok; 51. deel van een fuik; 53. onderricht; 55. bijbelse figuur; 56. boom; 57. voorzetsel; 59. muziekterm; 61. drinkgerei; 62. bouwmateriaal; 63. ziekte; 64. godheid; 66. plant; 67.gebaar; 68. watering; 69. Europese hoofdstad; 70. vis.

VERTICAAL: 1. grondsoort; 2. grond; 3. woede; 4. voor; 5. Einsteinium; 6. mondeling; 7. keukenartikel; 8. huisdier; 9. landbouwwerktuig; 10. voorzetsel; 11. niet hetzelfde over iets denken; 12. armoedig huisje; 14. kookgerei; 16. slot; 19. als; 21. bijbelse plaats; 23. borstharnas; 25. zelf; 27. knaagdier; 28. wapen; 29. jongensnaam; 31. plaats in Limburg; 32. deel van het gebit; 34. soort bloemstuk; 36. lichaamsorgaan; 39. plant; 41. voertuig; 43. onderricht; 46. verwoesting; 50. tijdelijke toestand; 52. ophouden met; 54. vesting; 57. durende vijandschap; 58. zandheuvel; 59. beugel om riemen vast te maken; 60. hemellichaam; 61. schreeuw; 62. meubelstuk; 63. voorzetsel; 65. bijwoord; 66. de onbekende; 67. bevel.

Winnaar vorige week

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

H.J. da Silva
Marsweg 20
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe: Curaçao - Scherpenheuvel z/n, tot drie uur n.m.; Aruba - Kaya G.F. Betico Croes 110 tijdens kantooruren.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:

AMIGOE PUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

Oplossing vorige week

HORIZONTAAL: 1. steels; 6. gerief; 11. ook; 13. Pampa; 14. benul; 15. arm; 17. aloë; 18. tanig; 20. aser; 22. nee; 24. rog; 25. re; 26. ali; 27. sta; 29. eer; 30. mast; 33. loens; 35. slaap; 37. Gei; 38. li; 40. frats; 42. samen; 44. re; 45. erg; 47. kloof; 48. lezen; 49. pels; 51. oom; 53. nik; 55. nat; 56. om; 57. hal; 59. bes; 61. deze; 62. teren; 63. kelp; 64. iep; 66. melig; 67. Noria; 68. mug; 69. opslag; 70. vormen.

VERTICAAL: 1. span; 2. talen; 3. Emoe; 4. epe; 5. la; 6. genot; 7. enig; 8. rug; 9. i.l.; 10. fa; 11. omslag; 12. kor; 14. bar; 16. raam; 19. beramen; 21. eiser; 23. sterk; 25. reaal; 27. sof; 28. analoof; 29. Els; 31. tiel; 32. klep; 34. stoom; 36. pezig; 39. Irene; 41. som; 43. nek; 46. glazig; 50. stee; 52. karig; 54. lelie; 57. hela; 58. leg; 59. berm; 60. span; 61. dam; 62. tel; 63. kor; 65. po; 66. m.s.; 67. no.